

Dz.U. 2003 Nr 60 poz. 535

Opracowano na
podstawie: tj. Dz. U.
z 2012 r. poz. 1112,
1529, z 2013 r. poz.
355, 613.

USTAWA
z dnia 28 lutego 2003 r.

Prawo upadłościowe i naprawcze¹⁾

CZĘŚĆ PIERWSZA
PRZEPISY OGÓLNE O POSTĘPOWANIU UPADŁOŚCIOWYM
I JEGO SKUTKACH

Tytuł I
Przepisy ogólne

DZIAŁ I
Przepisy wstępne

Art. 1.

1. Ustawa reguluje:

- 1) zasady wspólnego dochodzenia roszczeń wierzycieli od niewypłacalnych dłużników będących:
  - a) przedsiębiorcami,
  - b) osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej, których niewypłacalność powstała wskutek wyjątkowych i niezależnych od nich okoliczności;
- 2) skutki ogłoszenia upadłości;
- 3) zasady postępowania naprawczego wobec przedsiębiorców zagrożonych niewypłacalnością.

2. Przepisy ustawy stosuje się również do innych podmiotów określonych w ustawie.

---

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy 2001/17/WE z dnia 19 marca 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji zakładów ubezpieczeń (Dz. Urz. WE L 110 z 20.04.2001);
- 2) dyrektywy 2001/24/WE z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych (Dz. Urz. WE L 125 z 05.05.2001).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie – z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej – dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.

Art. 2.

Postępowanie uregulowane ustawą należy prowadzić tak, aby roszczenia wierzycieli mogły zostać zaspokojone w jak najwyższym stopniu, a jeśli racjonalne względy na to pozwolą – dotychczasowe przedsiębiorstwo dłużnika zostało zachowane.

Art. 3.

Postępowanie uregulowane ustawą może być wszczęte tylko na wniosek złożony przez podmioty określone w ustawie.

Art. 4.

Przepisy części pierwszej stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w ustawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

DZIAŁ II**Podmiotowy zakres stosowania ustawy****Art. 5.**

1. Przepisy ustawy stosuje się do przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.²⁾), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.
2. Przepisy ustawy stosuje się także do:
  - 1) spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych nieprowadzących działalności gospodarczej;
  - 2) wspólników osobowych spółek handlowych, ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
  - 3) wspólników spółki partnerskiej.

Art. 6.

Nie można ogłosić upadłości:

- 1) Skarbu Państwa;
- 2) jednostek samorządu terytorialnego;

---

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 164, poz. 1166, z 2007 r. Nr 80, poz. 538, Nr 82, poz. 557 i Nr 181, poz. 1287, z 2008 r. Nr 116, poz. 731, Nr 163, poz. 1012, Nr 220, poz. 1425 i 1431 i Nr 228, poz. 1506, z 2009 r. Nr 42, poz. 341, Nr 79, poz. 662 i Nr 131, poz. 1075, z 2010 r. Nr 40, poz. 222 i Nr 155, poz. 1037 oraz z 2011 r. Nr 80, poz. 432, Nr 85, poz. 458 i Nr 230, poz. 1370.

- 3) publicznych samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej;
- 4) instytucji i osób prawnych utworzonych w drodze ustawy, chyba że ustawa ta stanowi inaczej, oraz utworzonych w wykonaniu obowiązku nałożonego ustawą;
- 5) osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne;
- 6) uczelni.

Art. 7.

W razie śmierci przedsiębiorcy można ogłosić jego upadłość, jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony w terminie roku od dnia jego śmierci. Wniosek o ogłoszenie upadłości może złożyć wierzyciel, a także spadkobierca, oraz małżonek i każde z dzieci lub rodziców zmarłego, chociażby nie dziedziczyli po nim spadku.

Art. 8.

1. Można żądać ogłoszenia upadłości osoby fizycznej, która była przedsiębiorcą, także po zaprzestaniu prowadzenia przez nią działalności gospodarczej, jeżeli od dnia wykreślenia z właściwego rejestru nie upłynął rok.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób, które przestały być współnikami osobowych spółek handlowych.

Art. 9.

Można żądać ogłoszenia upadłości osoby fizycznej, która faktycznie prowadziła działalność gospodarczą, nawet wówczas, gdy nie dopełniła obowiązku jej zgłoszenia we właściwym rejestrze.

DZIAŁ III

Podstawy ogłoszenia upadłości

Art. 10.

Upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny.

Art. 11.

1. Dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych.
2. Dłużnika będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, uważa się za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje.

Art. 12.

1. Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań nie przekracza trzech miesięcy, a suma niewykonanych zobowiązań nie przekracza 10% wartości bilansowej przedsiębiorstwa dłużnika.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli niewykonanie zobowiązań ma charakter trwały albo gdy oddalenie wniosku może spowodować pokrzywdzenie wierzycieli.

3. Oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości sąd na wniosek dłużnika może zezwolić na wszczęcie przez dłużnika postępowania naprawczego, jeżeli nie ma przeskód określonych w art. 492 ust. 3.

Art. 13.

1. Sąd oddali wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania.
2. Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości w razie stwierdzenia, że majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania.
3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, gdy zostanie uprawdopodobnione, że obciążenia majątku dłużnika są bezskuteczne według przepisów ustawy albo gdy dokonane zostały w celu pokrzywdzenia wierzycieli, jak również gdy zostanie uprawdopodobnione, że dłużnik dokonał innych czynności prawnych bezskutecznych według przepisów ustawy, którymi wyzbył się majątku wystarczającego na zaspokojenie kosztów postępowania.

Art. 14.

1. Jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że w drodze układu wierzyciele zostaną zaspokojeni w wyższym stopniu, niż zostaliby zaspokojeni po przeprowadzeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku dłużnika, ogłasza się upadłość dłużnika z możliwością zawarcia układu.
2. Postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu nie prowadzi się, gdy z uwagi na dotychczasowe zachowanie się dłużnika nie ma pewności, że układ będzie wykonany, chyba że propozycje układowe przewidują układ likwidacyjny.

Art. 15.

W razie gdy brak jest podstaw do ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu, ogłasza się upadłość obejmującą likwidację majątku dłużnika.

Art. 16.

Sąd może zmienić sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania obejmującego likwidację majątku upadłego na postępowanie z możliwością zawarcia układu, jeżeli podstawy przeprowadzenia takiego postępowania ujawniły się dopiero po ogłoszeniu upadłości. Zmiana sposobu prowadzenia postępowania podlega obwieszczeniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Art. 17.

1. Sąd może zmienić sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, jeżeli podstawy przeprowadzenia takiego postępowania ujawniły się dopiero w toku postępowania. Zmiana sposobu prowadzenia postępowania podlega obwieszczeniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.
2. Na postanowienie o zmianie sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego przysługuje zażalenie.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy obowiązek zmiany sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego wynika z ustawy.

Tytuł II

Postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości

DZIAŁ I

Sąd

Art. 18.

Sprawy o ogłoszenie upadłości rozpoznaje sąd upadłościowy w składzie trzech sędziów zawodowych. Sądem upadłościowym jest sąd rejonowy – sąd gospodarczy.

Art. 19.

1. Do rozpoznania spraw o ogłoszenie upadłości właściwy jest sąd upadłościowy, właściwy dla zakładu głównego przedsiębiorstwa dłużnika.
2. Jeżeli dłużnik ma zakłady w obszarach właściwości różnych sądów i trudno ustalić, który z nich jest zakładem głównym, właściwy jest każdy z tych sądów.
3. Jeżeli dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorstwa, właściwy jest sąd miejsca zamieszkania albo siedziby dłużnika, a gdy dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zamieszkania albo siedziby, właściwy jest sąd, w którego obszarze znajduje się majątek dłużnika.

DZIAŁ II

Wniosek o ogłoszenie upadłości

Art. 20.

1. Wniosek o ogłoszenie upadłości może zgłosić dłużnik lub każdy z jego wierzycieli.
2. Wniosek mogą zgłosić również:
  - 1) w stosunku do spółki jawnej, spółki partnerskiej, spółki komandytowej oraz spółki komandytowo-akcyjnej – każdy ze współników odpowiadających bez ograniczenia za zobowiązania spółki;
  - 2) w stosunku do osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – każdy, kto ma prawo je reprezentować sam lub łącznie z innymi osobami;
  - 3) w stosunku do przedsiębiorstwa państwowego – także organ założycielski;
  - 4) w stosunku do jednoosobowej spółki Skarbu Państwa – także minister właściwy do spraw Skarbu Państwa;
  - 5) w stosunku do osoby prawnej, spółki jawnej, spółki partnerskiej oraz spółki komandytowej i komandytowo-akcyjnej, będących w stanie likwidacji – każdy z likwidatorów;
  - 6) w stosunku do osoby prawnej wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego – kurator ustanowiony na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia

1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186, z późn. zm.³⁾);

- 7) w stosunku do dłużnika, któremu została udzielona pomoc publiczna o wartości przekraczającej 100 000 euro – organ udzielający pomocy.

Art. 21.

1. Dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.
2. Jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na każdym, kto ma prawo go reprezentować sam lub łącznie z innymi osobami.
3. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wskutek niezłożenia wniosku w terminie określonym w ust. 1.
4. We wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnik, do którego nie ma zastosowania art. 492 ust. 3, może wnosić także o zezwolenie na wszczęcie postępowania naprawczego, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań nie ma charakteru trwałego, a suma niewykonanych zobowiązań nie przekracza 10% wartości bilansowej przedsiębiorstwa dłużnika.

Art. 22.

1. Wniosek o ogłoszenie upadłości powinien zawierać:
  - 1) imię i nazwisko dłużnika, jego nazwę albo firmę, miejsce zamieszkania albo siedzibę, a gdy dłużnikiem jest spółka osobowa lub osoba prawna – reprezentantów spółki lub osoby prawnej i likwidatorów, jeżeli są ustanowieni, a ponadto w przypadku spółki imiona i nazwiska oraz miejsce zamieszkania wspólników odpowiadających za zobowiązania spółki bez ograniczenia;
  - 2) oznaczenie miejsca, w którym znajduje się przedsiębiorstwo lub inny majątek dłużnika;
  - 3) wskazanie okoliczności, które uzasadniają wniosek i ich uprawdopodobnienie;
  - 4) informację, czy dłużnik jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 743, z późn. zm.⁴⁾) lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny w rozumieniu tej ustawy;
  - 5) informację, czy dłużnik jest spółką publiczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 141, poz. 888, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 53, poz. 434 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 96, poz. 620 oraz z 2011 r. Nr 92, poz. 531, Nr 112, poz. 654, Nr 142, poz. 828, Nr 144, poz. 851 i Nr 232, poz. 1378.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 199, poz. 1175 i Nr 234, poz. 1391 oraz z 2012 r. poz. 173.

- instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 185, poz. 1439, z 2010 r. Nr 167, poz. 1129 oraz z 2012 r. poz. 836).
2. Jeżeli dłużnikiem jest przedsiębiorca wpisany do właściwego rejestru, do wniosku należy dołączyć zaświadczenie albo oświadczenie o wpisie do rejestru zawierające oznaczenie jego firmy lub nazwy, formy prawnej, siedziby oraz numeru we właściwym rejestrze. Jeżeli dłużnik jest wnioskodawcą, powinien wskazać w oświadczeniu także osoby uprawnione do jego reprezentowania.
  - 2a. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.
  3. Jeżeli wniosek zgłasza wierzyciel, przepisu ust. 1 pkt 4 nie stosuje się.

Art. 23.

1. Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości zgłasza dłużnik, powinien we wniosku dodatkowo określić, czy wnosi o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, czy też o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację jego majątku. Ponadto do wniosku powinien dołączyć:
  - 1) aktualny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników;
  - 2) bilans sporządzony dla celów tego postępowania, na dzień nie późniejszy niż trzydzieści dni przed dniem złożenia wniosku;
  - 3) spis wierzycieli z podaniem ich adresów i wysokości wierzytelności każdego z nich oraz terminów zapłaty, a także listę zabezpieczeń dokonanych przez wierzycieli na jego majątku wraz z datami ich ustanowienia;
  - 4) oświadczenie o spłatach wierzytelności lub innych długów dokonanych w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku;
  - 5) spis podmiotów zobowiązanych majątkowo wobec dłużnika wraz z adresami, z określeniem wierzytelności, daty ich powstania i terminów zapłaty;
  - 6) wykaz tytułów egzekucyjnych oraz tytułów wykonawczych przeciwko dłużnikowi;
  - 7) informację o postępowaniach dotyczących ustanowienia na majątku dłużnika hipotek, zastawów, zastawów rejestrowych i zastawów skarbowych oraz innych obciążeń podlegających wpisowi w księdze wieczystej lub w rejestrach, jak również o prowadzonych innych postępowaniach sądowych lub administracyjnych dotyczących majątku dłużnika;
  - 8) informację o miejscu zamieszkania reprezentantów spółki lub osoby prawnej i likwidatorów, jeżeli są ustanowieni.
2. Jeżeli dłużnik wnosi o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, powinien ponadto dołączyć do wniosku:
  - 1) propozycje układowe wraz z propozycjami finansowania wykonania układu;
  - 2) rachunek przepływów pieniężnych za ostatnie dwanaście miesięcy, jeżeli obowiązany był do prowadzenia dokumentacji umożliwiającej sporządzenie takiego rachunku.
3. Jeżeli dłużnik nie może dołączyć do wniosku dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2, powinien podać przyczyny ich niedołączenia oraz je uprawdopodobnić.

Art. 24.

Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości zgłasza wierzyciel, powinien uprawdopodobnić swoją wierzytelność, a ponadto, jeżeli wnosi o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, powinien dołączyć wstępne propozycje układowe.

Art. 25.

1. Wraz z wnioskiem o ogłoszenie upadłości dłużnik jest obowiązany złożyć oświadczenie na piśmie co do prawdziwości danych zawartych we wniosku.
2. Jeżeli oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, nie jest zgodne z prawdą, dłużnik ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną na skutek podania nieprawdziwych danych we wniosku o ogłoszenie upadłości.
3. W razie niezłożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, wniosek zwraca się bez wzywania dłużnika do jego uzupełnienia.

DZIAŁ III**Przepisy o postępowaniu****Art. 26.**

1. Uczestnikiem postępowania o ogłoszenie upadłości jest każdy, kto złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, oraz dłużnik.
2. O złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa sąd niezwłocznie zawiadamia odpowiednio organ założycielski albo ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, który w terminie dwóch tygodni może złożyć sądowi opinię w sprawie.

Art. 26¹.

1. Jeżeli dłużnik nie ma zdolności procesowej i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów dłużnika będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sąd upadłościowy ustanawia dla niego kuratora. Kuratora ustanowionego na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym albo na podstawie art. 42 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie.
2. Ustanowienie kuratora nie stanowi przeszkody do usunięcia, na podstawie zasad ogólnych, braku zdolności procesowej albo braków w składzie organów uniemożliwiających ich działanie.
3. Wynagrodzenie kuratora ustala sąd w wysokości stosownej do nakładu pracy kuratora. Wynagrodzenie kuratora obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

4. Przepisy ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio w przypadku śmierci dłużnika po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 27.

1. Sąd rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym. Może jednak wyznaczyć rozprawę, jeżeli uzna to za konieczne.
2. Sąd może na posiedzeniu niejawnym przeprowadzić postępowanie dowodowe w całości lub w części także wówczas, gdy wyznaczono rozprawę.
3. Postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości sąd wydaje w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku. Zażalenie na postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości sąd drugiej instancji rozpoznaje w terminie miesiąca od dnia przedstawienia mu akt sprawy.

Art. 28.

1. Wniosek o ogłoszenie upadłości nieodpowiadający wymogom określonym w ustawie lub nienależycie opłacony zwraca się bez wezwania o uzupełnienie lub opłacenie wniosku, jeżeli został on zgłoszony przez wnioskodawcę reprezentowanego przez adwokata lub radcę prawnego.
2. W terminie tygodniowym od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie z przyczyn określonych w ust. 1 wniosek ponownie złożony, odpowiadający wymogom ustawowym i należycie opłacony, wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek taki nie występuje w razie kolejnego zwrotu z tej samej przyczyny.

Art. 29.

Jeżeli na skutek braku lub wskazania nieprawidłowego adresu dłużnika lub niewykonania innych zarządzeń nie można nadać sprawie dalszego biegu, wniosek o ogłoszenie upadłości zwraca się.

Art. 30.

1. Sąd może w razie potrzeby wysłuchać dłużnika oraz wierzyciela będącego wnioskodawcą, a w sprawie upadłości przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa także odpowiednio organ założycielski albo przedstawiciela ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.
2. Sąd wysłuchuje dłużnika z zachowaniem przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o przesłuchaniu stron, po odebraniu od niego przyrzeczenia.
3. Gdyby wysłuchanie, o którym mowa w ust. 2, było niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, sąd może zażądać od dłużnika złożenia wyjaśnień na piśmie z podpisem notarialnie poświadczonym, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań. Wyjaśnienia te są dowodem w sprawie.
4. Do wysłuchania innych osób stosuje się przepis art. 217.

Art. 31.

Sąd może dopuścić dowód z opinii biegłego w celu zbadania stanu przedsiębiorstwa oraz zachowania terminu, o którym mowa w art. 21 ust. 1.

Art. 32.

1. (uchylony).
2. Jeżeli wierzyciel cofnął wniosek o ogłoszenie upadłości po wykonaniu przez dłużnika zobowiązań, o których mowa w art. 11, kosztami sądowymi obciąża się dłużnika.
3. Kosztami sądowymi obciąża się dłużnika w razie oddalenia wniosku na podstawie art. 12 ust. 1 albo art. 13.
4. W sprawach, o których mowa w ust. 2 i 3, dłużnik obowiązany jest również do zwrotu kosztów poniesionych przez wierzyciela.
5. Od wnioskodawcy sąd może zażądać zaliczki na koszty postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości pod rygorem odrzucenia wniosku. Przepisu nie stosuje się w przypadku gdy wnioskodawcą jest dłużnik. Na postanowienie sądu zażalenie nie przysługuje.

Art. 33.

1. Zażalenie przysługuje na postanowienie sądu kończące postępowanie oraz w przypadkach określonych w ustawie.
2. Od postanowienia sądu drugiej instancji skarga kasacyjna nie przysługuje.
3. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje.

Art. 34.

1. W przypadku złożenia przez wierzyciela wniosku w złej wierze, sąd, oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości, obciąży wierzyciela kosztami postępowania i może nakazać wierzycielowi złożenie publicznego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie.
2. W przypadku oddalenia wniosku wierzyciela o ogłoszenie upadłości złożonego w złej wierze, dłużnikowi, a także osobie trzeciej przysługuje przeciwko wierzycielowi roszczenie o naprawienie szkody.

Art. 35.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości stosuje się odpowiednio przepisy księgi pierwszej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego, z wyjątkiem przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania.

DZIAŁ IV**Postępowanie zabezpieczające****Rozdział 1****Przepisy ogólne****Art. 36.**

Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości złożył dłużnik, sąd z urzędu dokonuje zabezpieczenia majątku dłużnika. Jeżeli z wnioskiem o ogłoszenie upadłości wystąpił wie-

rzyciel lub inny uprawniony zabezpieczenia dokonuje się na jego żądanie. W przedmiocie zabezpieczenia sąd orzeka niezwłocznie.

Art. 37.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania zabezpieczającego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym.

Rozdział 2

Zabezpieczenie majątku dłużnika

Art. 38.

1. Sąd może zabezpieczyć majątek dłużnika przez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego. Do tymczasowego nadzorcy sądowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 76 ust. 3, art. 157, 159–162, art. 164 ust. 2, art. 165–168, 170–172, 180 i 181.
2. O wynagrodzeniu tymczasowego nadzorcy sądowego orzeka sąd na jego wniosek złożony w terminie siedmiu dni od dnia powiadomienia o odwołaniu lub od dnia wygaśnięcia funkcji.

Art. 39.

Na wniosek dłużnika sąd może zawiesić prowadzoną przeciwko niemu egzekucję wierzytelności objętej z mocy prawa układem, jeżeli egzekucja mogłaby uniemożliwić lub utrudnić przyjęcie układu. Jeżeli zawieszenie dotyczy egzekucji z rachunku bankowego sąd może także uchylić zajęcie.

Art. 40.

1. Sąd może stosować inne sposoby zabezpieczenia, w tym także zabezpieczenie przez ustanowienie zarządu przymusowego nad majątkiem dłużnika, jeżeli zachodzi obawa, że dłużnik będzie ukrywał swój majątek lub w inny sposób działał na szkodę wierzycieli, a także gdy dłużnik nie wykonuje poleceń tymczasowego nadzorcy sądowego.
2. Ustanawiając zabezpieczenie przez zarząd przymusowy, sąd wyznacza zarządcę przymusowego oraz określa zakres i sposób wykonywania zarządu.
3. Do czynności dłużnika dotyczących jego majątku objętego zarządem przymusowym stosuje się odpowiednio przepisy art. 77–79.
4. Do zarządcy przymusowego stosuje się odpowiednio przepis art. 38 ust. 2 oraz przepisy ustawy dotyczące zarządcy.

Art. 41. (uchylony).

Art. 42.

Na postanowienie co do sposobu zabezpieczenia przysługuje zażalenie.

Art. 43.

Po ogłoszeniu upadłości zabezpieczenia w postaci ustanowienia tymczasowego nadzorcy sądowego albo zarządu przymusowego upadają z chwilą objęcia majątku upadłego dłużnika w zarząd przez syndyka albo zarządcę albo objęcia nadzoru przez nadzorcę sądowego. Inne zabezpieczenia zastosowane przez sąd po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości upadają z dniem ogłoszenia upadłości.

DZIAŁ V**Wstępne zgromadzenie wierzycieli****Rozdział 1****Przepisy ogólne****Art. 44.**

1. Sąd może zwołać wstępne zgromadzenie wierzycieli w celu podjęcia uchwały co do sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego, wyboru rady wierzycieli oraz zawarcia układu.
2. Nie zwołuje się wstępnego zgromadzenia wierzycieli, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że jego przeprowadzenie pociągałoby za sobą nadmierne koszty, jak również gdy suma spornych wierzytelności przekracza 15% ogólnej sumy wierzytelności.

Art. 45.

1. Wstępne zgromadzenie wierzycieli może podjąć uchwały co do prowadzenia dalszego postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu albo likwidacji majątku (sposób prowadzenia postępowania) oraz wyboru rady wierzycieli; może także wyrazić opinię co do wyboru osoby syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy.
2. Na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli można także zawrzeć układ, jeżeli uczestniczy w nim co najmniej połowa wierzycieli mających łącznie trzy czwarte ogólnej sumy wierzytelności stwierdzonych tytułami egzekucyjnymi albo bezspornych lub uprawdopodobnionych.
3. Projekt spisu wierzytelności sporządza dłużnik lub tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy, jeżeli był ustanowiony. Sędzia zatwierdza projekt spisu wierzytelności przed podjęciem uchwał, o których mowa w ust. 1, oraz przed zawarciem układu, o którym mowa w ust. 2. Do spisu wierzytelności stosuje się odpowiednio przepisy art. 245 ust. 1 oraz art. 246–251.

Art. 46.

1. Wstępnemu zgromadzeniu wierzycieli przewodniczy sędzia wyznaczony ze składu sądu rozpoznającego wniosek o ogłoszenie upadłości.
2. Wstępne zgromadzenie wierzycieli nie ulega odroczeniu. Ponowne jego wyznaczenie możliwe jest tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Nieobecność dłużnika, nawet usprawiedliwiona, nie stanowi przeszkody do podjęcia uchwał.

Art. 47.

1. Sąd prowadzi postępowanie zgodnie z uchwałą wstępnego zgromadzenia wierzycieli co do sposobu prowadzenia postępowania oraz wyboru rady wierzycieli, chyba że uchwała jest sprzeczna z prawem.
2. Sprzeczność z prawem uchwały wstępnego zgromadzenia wierzycieli sąd stwierdza postanowieniem.

Art. 48.

W sprawach nieuregulowanych w niniejszym dziale do wstępnego zgromadzenia wierzycieli stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o zgromadzeniu wierzycieli, a w sprawach dotyczących zawarcia układu i skutków układu – przepisy tytułu VI, z tym że listę wierzytelności zastępuje spis wierzytelności, o którym mowa w art. 45 ust. 3.

**Rozdział 2
Uczestnicy****Art. 49.**

We wstępnym zgromadzeniu wierzycieli mają prawo uczestniczyć dłużnik, tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy ustanowieni w postępowaniu zabezpieczającym oraz wierzyciele, których wierzytelności stwierdzone są tytułami egzekucyjnymi.

Art. 50.

We wstępnym zgromadzeniu wierzycieli mają prawo uczestniczyć także inni wierzyciele, jeżeli ich wierzytelności są bezsporne lub uprawdopodobnione i zostali dopuszczeni przez sąd lub sędziego wyznaczonego do prowadzenia wstępnego zgromadzenia wierzycieli.

DZIAŁ VI**Orzeczenie o ogłoszeniu upadłości****Art. 51.**

1. Uwzględniając wniosek o ogłoszenie upadłości, sąd wydaje postanowienie o ogłoszeniu upadłości, w którym:
  - 1) wymienia imię i nazwisko, nazwę albo firmę, miejsce zamieszkania albo siedzibę upadłego dłużnika (upadłego);
  - 2) określa sposób prowadzenia postępowania;
  - 3) określa, czy i w jakim zakresie upadły będzie sprawował zarząd swoim majątkiem, jeżeli postępowanie będzie prowadzone z możliwością zawarcia układu;
  - 4) wzywa wierzycieli upadłego do zgłoszenia wierzytelności w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż miesiąc i nie dłuższym niż trzy miesiące;
  - 5) wzywa osoby, którym przysługują prawa oraz prawa i roszczenia osobiste ciężące na nieruchomości należącej do upadłego, jeżeli nie zostały ujawnione przez wpis w księdze wieczystej, do ich zgłoszenia w wyznaczonym

- terminie nie krótszym niż miesiąc i nie dłuższym niż trzy miesiące, pod rygorem utraty prawa powoływania się na nie w postępowaniu upadłościowym;
- 6) wyznacza sędziego-komisarza oraz syndyka albo nadzorcę sądowego, albo zarządcę;
  - 7) oznacza godzinę wydania postanowienia, jeżeli upadły jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny w rozumieniu tej ustawy.
2. Postanowienie o ogłoszeniu upadłości jest skuteczne i wykonalne z dniem jego wydania, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 52.

Data wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości jest datą upadłości. W przypadku wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości po ponownym rozpoznaniu sprawy w następstwie uchylecia postanowienia przez sąd drugiej instancji za datę upadłości uważa się datę wydania pierwszego postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Art. 53.

1. Postanowienie o ogłoszeniu upadłości podaje się niezwłocznie do publicznej wiadomości przez obwieszczenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym oraz opublikowanie w dzienniku o zasięgu lokalnym.
2. Postanowienie w przedmiocie ogłoszenia upadłości doręcza się syndykowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy, upadłemu albo jego spadkobiercy oraz wierzycielowi, który żądał ogłoszenia upadłości. Postanowienie w przedmiocie upadłości przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa doręcza się także odpowiednio organowi założycielskiemu albo ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa.
3. Jeżeli upadły jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny w rozumieniu tej ustawy, postanowienie o ogłoszeniu upadłości doręcza się także Prezesowi Narodowego Banku Polskiego, po uprzednim powiadomieniu go o godzinie wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości.
4. Jeżeli upadły jest spółką publiczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, postanowienie o ogłoszeniu upadłości doręcza się także Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego.
5. O ogłoszeniu upadłości powiadamia się Komisję Nadzoru Finansowego, a także właściwą izbę skarbową i właściwy oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Powiadomienie Komisji Nadzoru Finansowego następuje w dniu ogłoszenia upadłości i dokonuje się go przy zastosowaniu środków bezpośredniego przekazu informacji, takich jak telefon, faks, poczta elektroniczna.
6. Jeżeli upadły jest operatorem publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcą publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz.

1800, z późn. zm.⁵⁾), o ogłoszeniu upadłości powiadamia się Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Powiadomienie następuje w dniu ogłoszenia upadłości i dokonuje się go przy zastosowaniu środków bezpośredniego przekazu informacji, takich jak telefon, faks, poczta elektroniczna.

Art. 54.

1. Na postanowienie o ogłoszeniu upadłości zażalenie przysługuje wyłącznie upadłemu, a na postanowienie oddalające wniosek o ogłoszenie upadłości – wyłącznie wnioskodawcy.
2. Sąd drugiej instancji nie może orzec o ogłoszeniu upadłości.
3. W razie uchylecia postanowienia o ogłoszeniu upadłości i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca zachowują swoje uprawnienia, a czynności przez nich dokonane pozostają w mocy.

Art. 55.

1. Jeżeli na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli zawarto układ, sąd wydaje postanowienie o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu wraz z postanowieniem o zatwierdzeniu układu.
2. Do postanowienia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 51 ust. 1 pkt 1, 2, 7 i art. 53.

Art. 56.

1. Wierzyciele upadłego, którzy nie zostali zawiadomieni o wstępnym zgromadzeniu wierzycieli, oraz wierzyciele, którzy głosowali przeciw układowi, mogą w terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia o zatwierdzeniu układu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym wnieść zażalenie na postanowienie o zatwierdzeniu układu.
2. Sąd uchyla postanowienie o zatwierdzeniu układu, jeżeli układ jest sprzeczny z prawem albo jeżeli jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany, jak również gdy jest rażąco krzywdzący dla wierzycieli, którzy wnieśli zażalenie.
3. W razie uchylecia postanowienia o zatwierdzeniu układu sąd prowadzi postępowanie według przepisów tytułu II, bez ponownego zwoływania wstępnego zgromadzenia wierzycieli.

---

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 170, poz. 1217, Nr 220, poz. 1600, Nr 235, poz. 1700 i Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 23, poz. 137, Nr 50, poz. 331 i Nr 82, poz. 556, z 2008 r. Nr 17, poz. 101 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 11, poz. 59, Nr 18, poz. 97 i Nr 85, poz. 716, z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 86, poz. 554, Nr 106, poz. 675, Nr 182, poz. 1228, Nr 219, poz. 1443, Nr 229, poz. 1499 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 102, poz. 586 i 587, Nr 134, poz. 779, Nr 153, poz. 903, Nr 171, poz. 1016, Nr 233, poz. 1381 i Nr 234, poz. 1390 oraz z 2012 r. poz. 908.

Tytuł III

Skutki ogłoszenia upadłości

DZIAŁ I

Skutki ogłoszenia upadłości co do osoby upadłego

Art. 57.

1. Jeżeli ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego, upadły jest obowiązany wskazać i wydać syndykowi cały swój majątek, a także wydać wszystkie dokumenty dotyczące jego działalności, majątku oraz rozliczeń, w szczególności księgi rachunkowe, inne ewidencje prowadzone dla celów podatkowych i korespondencję. Wykonanie tego obowiązku upadły potwierdza w formie oświadczenia na piśmie, które składa sędziemu-komisarzowi.
2. Upadły jest obowiązany udzielać sędziemu-komisarzowi i syndykowi wszelkich potrzebnych wyjaśnień dotyczących swojego majątku.
3. Sędzia-komisarz może postanowić, aby upadły będący osobą fizyczną nie opuszczał terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez jego zezwolenia.
4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do członków organu zarządzającego upadłego niebędącego osobą fizyczną.
5. Na postanowienie sędziego-komisarza, o którym mowa w ust. 3 i 4, przysługuje zażalenie.

Art. 58.

1. Jeżeli upadły ukrywa się lub ukrywa swój majątek w sprawie, w której wydano postanowienie o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację jego majątku, sędzia-komisarz może zastosować wobec upadłego środki przymusu określone w Kodeksie postępowania cywilnego dla egzekucji świadczeń niepieniężnych.
2. Sędzia-komisarz może zastosować środki przymusu wobec upadłego, który uchybia swoim obowiązkom albo po ogłoszeniu upadłości dopuszcza się czynów mających na celu ukrycie majątku, obciążenie go pozornymi zobowiązaniami lub w jakikolwiek sposób utrudnia ustalenie składu masy upadłości.
3. Sędzia-komisarz uchyli środki przymusu, gdy ustanie potrzeba ich stosowania.
4. Na postanowienie w sprawie środków przymusu przysługuje zażalenie.

Art. 59.

1. W razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu, jeżeli sąd nie nałoży na upadłego dalej idących obowiązków, upadły jest obowiązany udzielać sędziemu-komisarzowi i nadzorczy sądowemu wszelkich potrzebnych wyjaśnień dotyczących jego majątku objętego postępowaniem, jak również umożliwić nadzorczy sądowemu zapoznanie się z przedsiębiorstwem upadłego, a w szczególności z jego księgami rachunkowymi.
2. Wobec upadłego, który nie wykonuje obowiązków określonych w ust. 1, sędzia-komisarz może stosować środki przymusu określone w Kodeksie postępowania cywilnego dla egzekucji świadczeń niepieniężnych.

Art. 60.

W razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu, przepisy art. 57 i art. 58 stosuje się odpowiednio, jeżeli upadły pozbawiony został prawa zarządu swoim majątkiem.

Art. 60¹.

Po ogłoszeniu upadłości przedsiębiorca występuje w obrocie pod dotychczasową firmą z dodaniem oznaczenia „w upadłości likwidacyjnej” albo „w upadłości układowej”.

DZIAŁ II**Skutki ogłoszenia upadłości co do majątku upadłego****Rozdział 1****Masa upadłości****Oddział 1****Przepisy ogólne****Art. 61.**

Z dniem ogłoszenia upadłości majątek upadłego staje się masą upadłości, która służy zaspokojeniu wierzycieli upadłego.

Art. 62.

W skład masy upadłości wchodzi majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty przez upadłego w toku postępowania upadłościowego, z zastrzeżeniem art. 63–67.

Art. 63.

1. Nie wchodzi do masy upadłości:

- 1) mienie, które jest wyłączone od egzekucji według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁶⁾);

---

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153,

- 2) wynagrodzenie za pracę upadłego w części niepodlegającej zajęciu;
  - 3) kwota uzyskana z tytułu realizacji zastawu rejestrowego lub hipoteki, jeżeli upadły pełnił funkcję administratora zastawu lub hipoteki, w części przypadającej zgodnie z umową powołującą administratora pozostałym wierzycielom.
2. Uchwała zgromadzenia wierzycieli może wyłączyć z masy upadłości inne składniki mienia upadłego.

Art. 64.

1. Mienie przeznaczone na pomoc dla pracowników upadłego i ich rodzin, stanowiące zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym środki pieniężne zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, tworzonego na podstawie przepisów o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, wraz z przypadającymi po ogłoszeniu upadłości kwotami pochodzącymi ze zwrotu udzielonych pożyczek na cele mieszkaniowe, wpłatami odsetek bankowych od środków tego funduszu oraz opłatami pobieranymi od korzystających z usług i świadczeń socjalnych finansowanych z tego funduszu organizowanych przez upadłego, nie wchodzi w skład masy upadłości. Składniki tego mienia oznaczy sędzia-komisarz.
2. Mieniem, o którym mowa w ust. 1, zarządza upadły, chyba że został ustanowiony likwidator, kurator bądź przedstawiciel albo reprezentant upadłego ustanowiony na podstawie przepisów o przedsiębiorstwach państwowych, wydatkując zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym funduszu środki na cele i według zasad określonych w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.
3. Niewykorzystane środki, o których mowa w ust. 1, zwiększają Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Art. 65.

1. Jeżeli syndyk masy upadłości, nadzorca sądowy albo zarządca odmówił wstąpienia do postępowania sądowego lub administracyjnego dotyczącego mienia upa-

---

poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699, z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378 i Nr 247, poz. 1845, z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 96, poz. 609 i 619, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr 122, poz. 796, Nr 171, poz. 1056, Nr 220, poz. 1431, Nr 228, poz. 1507, Nr 231, poz. 1547 i Nr 234, poz. 1571, z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 67, poz. 571, Nr 69, poz. 592 i 593, Nr 131, poz. 1075, Nr 179, poz. 1395 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 3, poz. 13, Nr 7, poz. 45, Nr 40, poz. 229, Nr 108, poz. 684, Nr 109, poz. 724, Nr 125, poz. 842, Nr 152, poz. 1018, Nr 155, poz. 1037, Nr 182, poz. 1228, Nr 197, poz. 1307, Nr 215, poz. 1418, Nr 217, poz. 1435 i Nr 241, poz. 1621, z 2011 r. Nr 34, poz. 173, Nr 85, poz. 458, Nr 87, poz. 482, Nr 92, poz. 531, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 735, Nr 138, poz. 806 i 807, Nr 144, poz. 854, Nr 149, poz. 887, Nr 224, poz. 1342, Nr 233, poz. 1381 i Nr 234, poz. 1391 oraz z 2012 r. poz. 908.

długo lub gdy wystąpił z tego postępowania, domniemywa się, że mienie objęte postępowaniem nie wchodzi do masy upadłości.

2. Po zakończeniu postępowania, o którym mowa w ust. 1, sędzia-komisarz może polecić syndykowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy włączenie do masy upadłości mienia zasądzanego upadłemu w tym postępowaniu.

Art. 65a.

1. W skład masy upadłości upadłego będącego stroną umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 183 ust. 4 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.⁷⁾), nie wchodzi wierzytelności będące przedmiotem tej umowy.
2. Fundusz sekurytyzacyjny wstępuje w prawa upadłego z tytułu wierzytelności podlegających wyłączeniu zgodnie z ust. 1 oraz zabezpieczeń tych wierzytelności.
3. Syndyk lub zarządca przekazuje funduszowi sekurytyzacyjnemu świadczenia otrzymane od dłużników z tytułu wierzytelności, o których mowa w ust. 1, oraz dłużników z tytułu zabezpieczeń tych wierzytelności.

Art. 66.

1. W skład masy upadłości uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, nie wchodzi mienie upadłego wymienione w art. 80, a także inne aktywa niezbędne do wykonania obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie, które powstały przed ogłoszeniem upadłości, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. W celu wykonania obowiązków określonych w ust. 1 podmiot prowadzący system jest upoważniony do dysponowania tym mieniem.
3. Mienie, o którym mowa w ust. 1, pozostałe po wykonaniu obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie, wchodzi do masy upadłości.

Art. 67.

1. Z zastrzeżeniem przepisów art. 12 ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, przedmiot zabezpieczenia ustanowionego w związku z uczestnictwem w systemie płatności lub systemie rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, na rzecz podmiotu prowadzącego ten system lub na rzecz uczestnika tego systemu, nie wchodzi do masy upadłości:
  - 1) uczestnika tego systemu lub uczestnika współpracującego z nim systemu interoperacyjnego, który ustanowił to zabezpieczenie,
  - 2) niebędącego uczestnikiem podmiotu prowadzącego system interoperacyjny współpracujący z tym systemem,
  - 3) jakiegokolwiek innego podmiotu, który ustanowił to zabezpieczenie– w razie ogłoszenia upadłości któregoś z nich.

---

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 106, poz. 670, Nr 126, poz. 853 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 152, poz. 900 i Nr 234, poz. 1389 i 1391 oraz z 2012 r. poz. 596.

2. Z zastrzeżeniem przepisów art. 12 ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, przedmiot zabezpieczenia ustanowionego na rzecz Narodowego Banku Polskiego, banku centralnego innego państwa członkowskiego w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, lub Europejskiego Banku Centralnego, przez podmiot dokonujący operacji z tymi bankami lub przez jakikolwiek inny podmiot, nie wchodzi do masy upadłości w razie ogłoszenia upadłości któregośkolwiek z nich.
3. Prawa podmiotu, na rzecz którego zostało ustanowione zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1 lub 2, do zaspokojenia się z tego zabezpieczenia nie ogranicza ogłoszenie upadłości podmiotu, który ustanowił to zabezpieczenie.

Oddział 2

Ustalanie składu masy upadłości

Art. 68.

1. Syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca ustala skład masy upadłości na podstawie wpisów w księgach upadłego oraz dokumentów bezspornych.
2. W razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu sędzia-komisarz może postanowić, aby ustalenie składu masy dokonał upadły pod nadzorem nadzorcy sądowego.

Art. 69.

1. Ustalenie składu masy upadłości następuje przez sporządzenie spisu inwentarza.
2. Wraz ze spisem inwentarza dokonuje się oszacowania majątku wchodzącego do masy upadłości.
3. Domniemywa się, że rzeczy znajdujące się w posiadaniu upadłego w dniu ogłoszenia upadłości należą do majątku upadłego.

Oddział 3

Wylączenia z masy upadłości

Art. 70.

Składniki mienia nienależące do majątku upadłego podlegają wyłączeniu z masy upadłości.

Art. 70¹.

Przepisów o wyłączeniu z masy upadłości nie stosuje się do rzeczy, wierzytelności i innych praw majątkowych przeniesionych przez upadłego na wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności. Do przedmiotów tych oraz do zabezpieczonych w ten sposób wierzytelności stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące zastawu i wierzytelności zabezpieczonych zastawem.

Art. 71.

1. W razie zbycia przez upadłego mienia, które podlega wyłączeniu, świadczenie otrzymane za zbyte mienie wydaje się osobie, do której mienie to należało, jeżeli świadczenie jest wyodrębnione w masie upadłości.

2. W razie zbycia przez syndyka albo zarządcę mienia, które podlegało wyłączeniu, osoba, do której prawo to należało, może żądać wydania świadczenia wzajemnego uzyskanego w zamian za to mienie.
3. Jeżeli świadczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie zostało spełnione przed zgłoszeniem żądania wydania, prawo do świadczenia przechodzi na mającego prawo do wyłączonego mienia.

Art. 72.

Osoba, do której należy mienie podlegające wyłączeniu, może żądać jego wydania lub świadczenia wzajemnego za jednoczesnym zwrotem wydatków na utrzymanie tego mienia lub na uzyskanie świadczenia wzajemnego, poniesionych przez upadłego lub z masy upadłości.

Art. 73.

1. We wniosku o wyłączenie z masy upadłości należy zgłosić wszelkie twierdzenia, zarzuty i dowody na ich poparcie pod rygorem utraty prawa powoływania ich w toku dalszego postępowania, chyba że powołanie ich we wniosku było niemożliwe.
2. Sędzia-komisarz rozpoznaje wniosek o wyłączenie z masy upadłości w terminie jednego miesiąca od dnia jego złożenia po wysłuchaniu syndyka, nadzorca sądowego albo zarządcy.
3. (uchylony).
4. (uchylony).
5. Postanowienie sędziego-komisarza o wyłączeniu z masy upadłości podlega obwieszczeniu.
6. Postanowienie w przedmiocie wyłączenia z masy upadłości wymaga uzasadnienia. Na postanowienie o wyłączeniu z masy upadłości przysługuje zażalenie upadłemu i wierzycielom.

Art. 74.

1. W razie oddalenia wniosku o wyłączenie z masy upadłości wnioskodawca może w drodze powództwa żądać wyłączenia mienia z masy upadłości.
2. Powództwo wnosi się do sądu upadłościowego w terminie miesiąca od dnia doręczenia postanowienia sędziego-komisarza o odmowie wyłączenia z masy upadłości.
3. Powództwo może być oparte wyłącznie na twierdzeniach i zarzutach zgłoszonych we wniosku o wyłączenie z masy upadłości. Inne twierdzenia i zarzuty mogą być zgłoszone tylko wtedy, gdy powód wykaże, że ich wcześniejsze zgłoszenie było niemożliwe. Niezależnie od wyniku sprawy sąd obciąży powoda kosztami procesu, jeżeli powołał nowe dowody istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, których nie zgłosił we wniosku o wyłączenie.
4. Sąd może zabezpieczyć powództwo przez ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania mienia objętego żądaniem wyłączenia z masy upadłości.

Oddział 4

Czynności upadłego dotyczące mienia wchodzącego w skład masy upadłości

Art. 75.

1. Jeżeli ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego, upadły traci prawo zarządu oraz możliwość korzystania i rozporządzania mieniem wchodzącym do masy upadłości.
2. Sędzia-komisarz określa zakres i czas korzystania przez upadłego lub osoby mu bliskie, którzy w dacie ogłoszenia upadłości zamieszkiwali w mieszkaniu znajdującym się w lokalu lub w budynku wchodzącym do masy upadłości, z tego mieszkania.
3. W przypadku ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu, jeżeli pozbawiono upadłego prawa zarządu nad całością lub częścią mienia wchodzącego do masy upadłości, przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 76.

1. W postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu zarząd mieniem wchodzącym w skład masy upadłości sprawuje upadły pod nadzorem nadzorca sądowego, chyba że sąd ustanowił zarządcę. Sąd ustanawia zarządcę, jeżeli upadły nie daje rękojmi należytego sprawowania zarządu.
2. Sąd z urzędu uchyla zarząd własny upadłego i ustanawia zarządcę, jeżeli:
  - 1) upadły choćby nieumyślnie naruszył prawo w zakresie sprawowania zarządu;
  - 2) sposób sprawowania przez niego zarządu nie daje gwarancji wykonania układu.
3. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, upadły sprawujący zarząd własny jest uprawniony do dokonywania czynności zwykłego zarządu. Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu jest wymagana zgoda nadzorca sądowego, chyba że ustawa przewiduje zgodę rady wierzycieli.

Art. 77.

1. Czynności prawne upadłego dotyczące mienia wchodzącego do masy upadłości, wobec którego upadły utracił prawo zarządu, są nieważne.
2. Na wniosek osoby trzeciej sędzia-komisarz może nakazać zwrot na jej rzecz z masy upadłości jej świadczenia wzajemnego, które osoba ta świadczyła w związku z dokonaniem przez nią z upadłym czynności prawnej, o której mowa w ust. 1. Do zwrotu tego świadczenia stosuje się odpowiednio przepisy o nienależnym świadczeniu.
3. Zwrot świadczenia, o którym mowa w ust. 2, można nakazać, jeżeli czynność prawna została podjęta po ogłoszeniu upadłości i przed obwieszczeniem w Monitorze Sądowym i Gospodarczym postanowienia o ogłoszeniu upadłości, a osoba trzecia przy zachowaniu należytej staranności nie mogła wiedzieć o ogłoszeniu upadłości. Na postanowienie sędziego-komisarza osobie tej przysługuje zażalenie.
4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do ustanowienia zabezpieczenia finansowego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 942), jeżeli zawarcie umowy lub

ustanowienie zabezpieczenia finansowego nastąpiło w dniu ogłoszenia upadłości, a uprawniony z zabezpieczenia wykaże, że nie wiedział i przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o wszczęciu postępowania upadłościowego. Przepisu ust. 1 nie stosuje się również do zabezpieczeń, o których mowa w art. 67.

Art. 78.

Spełnienie świadczenia do rąk upadłego pozbawionego prawa zarządu masą upadłości dokonane po obwieszczeniu o ogłoszeniu upadłości w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nie zwalnia z obowiązku spełnienia świadczenia do masy upadłości, chyba że równowartość świadczenia została przekazana przez upadłego do masy upadłości.

Art. 79.

Przepisy art. 77 i 78 stosuje się również do czynności, które podlegają ujawnieniu w księdze wieczystej i rejestrach, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Art. 80.

1. Ogłoszenie upadłości uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, bez względu na to, czy orzeczone zostało z możliwością zawarcia układu, czy w celu likwidacji majątku, nie wstrzymuje możliwości wykorzystania:
  - 1) środków pieniężnych i instrumentów finansowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.⁸⁾), zgromadzonych i zapisanych na jego rachunku rozliczeniowym, nieobciążonych prawem rzeczowym na rzecz osób trzecich,
  - 2) instrumentów finansowych zapisanych na rachunku rozliczeniowym upadłego, jako przedmiot zabezpieczenia kredytu uzyskanego w ramach systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, jeżeli kredyt taki może być udostępniony w ramach istniejącej umowy o kredyt
    - w celu wykonania zobowiązań upadłego wynikających ze zleceń rozrachunku wprowadzonych do systemu najpóźniej w dniu roboczym systemu rozpoczynającym się w dniu, w którym została ogłoszona upadłość.
2. Za dzień roboczy systemu uznaje się określony przez zasady funkcjonowania systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, cykl wykonywania zleceń, w trakcie którego dokonywane są rozliczenia lub rozrachunki oraz występują inne operacje z tym związane; dzień ten może rozpoczynać się i kończyć w następujących po sobie dniach kalendarzowych.

---

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 131, poz. 763 i Nr 234, poz. 1391 oraz z 2012 r. poz. 836.

Oddział 5

Zakaz obciążania masy upadłości

Art. 81.

1. Po ogłoszeniu upadłości nie można obciążyć składników masy upadłości hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności powstałej przed ogłoszeniem upadłości.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli wniosek o wpis hipoteki został złożony w sądzie co najmniej na sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 82.

Wpis w księdze wieczystej lub rejestrze dokonany z naruszeniem art. 81 podlega wykreśleniu z urzędu. Podstawą wykreślenia jest postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Rozdział 2

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Oddział 1

Przepisy ogólne

Art. 83.

Nieważne są postanowienia umowy zastrzegające na wypadek ogłoszenia upadłości zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest upadły.

Art. 84.

1. Postanowienie umowy, której stroną jest upadły, uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu postępowania upadłościowego jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości.
2. Umowa przeniesienia własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa zawarta w celu zabezpieczenia wierzytelności jest skuteczna wobec masy upadłości, jeżeli została zawarta w formie pisemnej z datą pewną.
3. Umowa ustanawiająca zabezpieczenie finansowe na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych dla swojej skuteczności wobec masy upadłości nie wymaga zachowania formy pisemnej z datą pewną.

Art. 85.

1. Jeżeli umowa ramowa, której jedną ze stron jest upadły, zastrzega, że poszczególne umowy szczegółowe, których przedmiotem są terminowe operacje finansowe, pożyczki instrumentów finansowych lub sprzedaż instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu, będą zawierane w wykonaniu umowy

ramowej oraz że rozwiązanie umowy ramowej powoduje rozwiązanie wszystkich umów szczegółowych zawartych w wykonaniu tej umowy:

- 1) wierzytelności z tytułu poszczególnych umów szczegółowych zawartych w jej wykonaniu nie są obejmowane układem;
  - 2) syndykowi nie przysługuje uprawnienie do odstąpienia od umowy ramowej, o którym mowa w art. 98.
2. Przez terminowe operacje finansowe, o których mowa w ust. 1, rozumie się operacje, w których ustalono cenę, kurs, stopę procentową lub indeks – a w szczególności nabywanie walut, papierów wartościowych, złota lub innych metali szlachetnych, towarów lub praw, w tym umowy obliczone tylko na różnicę cen, opcje i prawa pochodne – zawarte na umówioną datę lub umówiony termin, w obrocie rynkowym.
  - 2a. Przez instrumenty finansowe, o których mowa w ust. 1, rozumie się instrumenty finansowe w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.
  3. Każda ze stron może wypowiedzieć umowę, o której mowa w ust. 1, z zachowaniem ustalonego w tej umowie sposobu rozliczenia stron na wypadek rozwiązania umowy.
  4. Dopuszczalne jest potrącenie wierzytelności wynikającej z rozliczenia stron.
  5. Do poszczególnych umów szczegółowych mających za przedmiot terminowe operacje finansowe, pożyczki instrumentów finansowych lub sprzedaż instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu – nawet jeżeli nie zostały one zawarte w wykonaniu umowy ramowej, o której mowa w ust. 1 – nie stosuje się przepisów art. 98 i art. 99.

Art. 85a.

Ogłoszenie upadłości dłużnika nie narusza uprawnień wynikających z zamieszczonej w umowie klauzuli kompensacyjnej, o której mowa w ustawie wskazanej w art. 77 ust. 4.

Art. 86.

1. Po ogłoszeniu upadłości spółdzielni mieszkaniowej obejmującej likwidację majątku upadłego albo z możliwością zawarcia układu, gdy odebrano zarząd majątkiem upadłego, czynności określone w art. 41–43 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116, z późn. zm.⁹⁾) wykonuje syndyk albo zarządca.
2. Na syndyku albo zarządcy ciąży obowiązek zawarcia umowy, o której mowa w art. 11¹⁰⁾, 12, 17¹⁴, 17¹⁵, 39 i 48 ustawy wskazanej w ust. 1, jeżeli żądanie zostało złożone spółdzielni przed ogłoszeniem upadłości albo po ogłoszeniu upadłości na podstawie art. 54¹ ust. 2 tej ustawy.

---

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 19, poz. 177 i Nr 63, poz. 591, z 2005 r. Nr 72, poz. 643, Nr 122, poz. 1024, Nr 167, poz. 1398 i Nr 260, poz. 2184, z 2006 r. Nr 165, poz. 1180, z 2007 r. Nr 125, poz. 873, z 2008 r. Nr 235, poz. 1617, z 2009 r. Nr 65, poz. 545, Nr 117, poz. 988, Nr 202, poz. 1550 i Nr 223, poz. 1779, z 2010 r. Nr 207, poz. 1373, z 2011 r. Nr 201, poz. 1180 oraz z 2012 r. poz. 201, 888 i 989.

¹⁰⁾ Uchylony.

Oddział 2

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego w razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu

Art. 87.

Od dnia ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu do dnia uprawomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu układu albo o umorzeniu postępowania, upadły albo zarządca nie mogą spełniać świadczeń wynikających z wierzytelności, które z mocy prawa są objęte układem.

Art. 88. (uchylony).

Art. 89.

1. W czasie trwania postępowania aż do jego umorzenia lub zakończenia albo zmiany postanowienia o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu na postanowienie o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego, potrącenie wzajemnych wierzytelności między upadłym i wierzycielem nie jest dopuszczalne, jeżeli wierzyciel:
  - 1) stał się dłużnikiem upadłego po ogłoszeniu upadłości;
  - 2) będąc dłużnikiem upadłego, stał się po ogłoszeniu upadłości jego wierzycielem przez nabycie wierzytelności w drodze przelewu lub indosu wierzytelności powstałej przed ogłoszeniem upadłości.
2. Potrącenie wzajemnych wierzytelności jest jednak dopuszczalne, jeżeli nabycie wierzytelności nastąpiło wskutek zapłaty długu, za który nabywca odpowiadał osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi, i jeżeli odpowiedzialność nabywcy za dług powstała przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.
3. Wierzyciel, który chce skorzystać z potrącenia, składa o tym oświadczenie nie później niż przy zgłoszeniu wierzytelności.

Art. 90.

1. W czasie trwania postępowania aż do jego umorzenia lub zawarcia układu albo zmiany sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, wynajmujący lub wdzierżawiający, bez zgody rady wierzycieli, nie może wypowiedzieć umowy najmu lub dzierżawy lokalu lub nieruchomości, w których jest prowadzone przedsiębiorstwo upadłego. Układ może ustanowić zakaz wypowiedzenia tych umów do czasu wykonania układu.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do umów leasingu, ubezpieczeń majątkowych, umów rachunku bankowego, umów poręczeń i gwarancji bankowych oraz akredytyw, jak również umów obejmujących licencje udzielone upadłemu.

Oddział 3

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego w razie ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego

Art. 91.

1. Zobowiązania pieniężne upadłego, których termin płatności świadczenia jeszcze nie nastąpił, stają się wymagalne z dniem ogłoszenia upadłości.
2. Zobowiązania majątkowe niepieniężne zmieniają się z dniem ogłoszenia upadłości na zobowiązania pieniężne i z tym dniem stają się płatne, chociażby termin ich wykonania jeszcze nie nastąpił.

Art. 92.

1. Z masy upadłości mogą być zaspokojone odsetki od wierzytelności, należne od upadłego, za okres do dnia ogłoszenia upadłości.
2. Przepis ust. 1 nie dotyczy odsetek od wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, wpisem w rejestrze, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym albo hipoteką morską. Odsetki te mogą być zaspokojone tylko z przedmiotu zabezpieczenia.

Art. 93.

1. Potrącenie wierzytelności upadłego z wierzytelnością wierzyciela jest dopuszczalne, jeżeli obie wierzytelności istniały w dniu ogłoszenia upadłości, chociażby termin wymagalności jednej z nich jeszcze nie nastąpił.
2. Do potrącenia przedstawia się całkowitą sumę wierzytelności upadłego, a wierzytelność wierzyciela tylko w wysokości wierzytelności głównej wraz z odsetkami naliczonymi do dnia ogłoszenia upadłości.
3. Jeżeli termin płatności nieoprocentowanego długu upadłego w dniu ogłoszenia upadłości nie nastąpił, do potrącenia przyjmuje się sumę należności zmniejszoną o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż sześć procent, za czas od dnia ogłoszenia upadłości do dnia płatności i nie więcej niż za okres dwóch lat.

Art. 94.

1. Potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli dłużnik upadłego nabył wierzytelność w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości albo nabył ją w ciągu ostatniego roku przed dniem ogłoszenia upadłości, wiedząc o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości.
2. Potrącenie jest dopuszczalne, jeżeli nabywca stał się wierzycielem upadłego wskutek spłacenia jego długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, i jeżeli nabywca w czasie, gdy przyjął odpowiedzialność za dług upadłego, nie wiedział o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości. Potrącenie jest zawsze dopuszczalne, jeżeli przyjęcie odpowiedzialności nastąpiło na rok przed dniem ogłoszenia upadłości.

Art. 95.

Potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli wierzyciel stał się dłużnikiem upadłego po dniu ogłoszenia upadłości.

Art. 96.

Wierzyciel, który chce skorzystać z prawa potrącenia, składa o tym oświadczenie nie później niż przy zgłoszeniu wierzytelności.

Art. 97.

Roszczenie wynikające z umowy zawartej w wyniku przyjęcia oferty złożonej przez upadłego może być przez wierzyciela dochodzone w postępowaniu upadłościowym tylko wtedy, gdy oświadczenie o przyjęciu oferty zostało złożone upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości.

Art. 98.

1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości zobowiązania z umowy wzajemnej nie zostały wykonane w całości lub w części, syndyk może wykonać zobowiązanie upadłego i zażądać od drugiej strony spełnienia świadczenia wzajemnego lub od umowy odstąpić.
2. Na żądanie drugiej strony złożone w formie pisemnej z datą pewną, syndyk w terminie trzech miesięcy oświadczy na piśmie, czy od umowy odstępuje, czy też żąda jej wykonania. Niezłożenie w tym terminie oświadczenia przez syndyka uważa się za odstąpienie od umowy.
3. Druga strona, która ma obowiązek spełnić świadczenie wcześniej, może wstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, do czasu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wzajemnego. Prawo to drugiej stronie nie przysługuje, jeżeli w czasie zawarcia umowy wiedziała lub wiedzieć powinna o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości.

Art. 99.

Jeżeli syndyk odstępuje od umowy, druga strona nie ma prawa do zwrotu spełnionego świadczenia, chociażby świadczenie to znajdowało się w masie upadłości. Strona może dochodzić w postępowaniu upadłościowym należności z tytułu wykonania zobowiązania i poniesionych strat, zgłaszając te wierzytelności sędziemu-komisarzowi.

Art. 100.

1. Sprzedawca może żądać zwrotu rzeczy ruchomej – także papierów wartościowych – wysłanej upadłemu bez otrzymania ceny, jeżeli rzecz ta nie została objęta przed ogłoszeniem upadłości przez upadłego lub przez osobę upoważnioną przez niego do rozporządzania rzeczą. Prawo żądania zwrotu służy także komisantowi, który wysłał rzecz upadłemu.
2. Sprzedawca lub komisant, któremu rzecz została zwrócona, zwraca koszty, które zostały poniesione lub mają być poniesione, oraz otrzymane zaliczki.
3. Syndyk może jednak rzecz zatrzymać, jeżeli zapłaci lub zabezpieczy należną od upadłego cenę i koszty. Prawo to przysługuje syndykowi w terminie miesiąca od dnia żądania zwrotu.

Art. 101.

1. Zastrzeżone w umowie sprzedaży na rzecz sprzedawcy prawo własności nie wygasa z powodu ogłoszenia upadłości nabywcy, jeżeli jest skuteczne wobec jego wierzycieli według przepisów Kodeksu cywilnego.
2. (uchylony).

Art. 102.

1. Zawarte przez upadłego umowy zlecenia lub komisju, w których upadły był dającym zlecenie lub komitentem, a także umowy o zarządzanie papierami wartościowymi upadłego wygasają z dniem ogłoszenia upadłości. Wierzytelność z tytułu poniesionej wskutek tego straty może być dochodzona w postępowaniu upadłościowym.
2. Od zawartych przez upadłego umów zlecenia lub komisju, w których upadły był przyjmującym zlecenie lub komisantem, można odstąpić z dniem ogłoszenia upadłości bez odszkodowania.

Art. 103.

1. Umowa agencyjna wygasa z dniem ogłoszenia upadłości jednej ze stron.
2. W razie upadłości dającego zlecenie agent ma prawo dochodzić w postępowaniu upadłościowym swojej wierzytelności powstałej z tytułu straty poniesionej wskutek wygaśnięcia umowy.

Art. 104.

1. W razie ogłoszenia upadłości użyczającego lub biorącego do używania, umowa użyczenia, jeżeli rzecz już została wydana, ulega rozwiązaniu na żądanie jednej ze stron.
2. Jeżeli rzecz nie była jeszcze wydana, umowa wygasa.

Art. 105.

W razie upadłości jednej ze stron umowy pożyczki, umowa pożyczki wygasa, gdy przedmiot pożyczki nie został jeszcze wydany.

Art. 106.

Pobranie z góry przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości czynszu najmu rzeczy ruchomej za czas dłuższy niż sześć miesięcy, licząc od dnia ogłoszenia upadłości, nie zwalnia najemcy od obowiązku zapłaty czynszu do masy upadłości.

Art. 107.

1. Umowa najmu lub dzierżawy nieruchomości upadłego wiąże strony, jeżeli przedmiot umowy przed ogłoszeniem upadłości został wydany najemcy lub dzierżawcy.
2. Pobranie z góry przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości czynszu najmu za czas dłuższy niż trzy miesiące, a czynszu dzierżawy za czas dłuższy niż sześć miesięcy, licząc w obu przypadkach od dnia ogłoszenia upadłości, jak również rozporządzenie tym czynszem, nie zwalnia najemcy lub dzierżawcy od obowiązku zapłaty czynszu do masy upadłości.

Art. 108.

Sprzedaż przez syndyka w toku postępowania upadłościowego nieruchomości upadłego wywołuje takie same skutki w stosunku do umowy najmu lub dzierżawy, jak sprzedaż w postępowaniu egzekucyjnym.

Art. 109.

1. Na podstawie postanowienia sędziego-komisarza syndyk wypowiada umowę najmu lub dzierżawy nieruchomości upadłego z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, także wtedy, gdy wypowiedzenie tej umowy przez upadłego nie było dopuszczalne. Sędzia-komisarz może wydać postanowienie, jeżeli trwanie umowy utrudnia likwidację masy upadłości albo gdy czynsz najmu lub dzierżawy odbiega od przeciętnych czynszów za najem lub dzierżawę nieruchomości tego samego rodzaju. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.
2. Druga strona rozwiązywanej umowy może dochodzić w postępowaniu upadłościowym odszkodowania z powodu rozwiązania umowy najmu lub dzierżawy przed terminem przewidzianym w umowie, zgłaszając te wierzytelności sędziemu-komisarzowi.

Art. 110.

1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości przedmiot najmu lub dzierżawy nie był jeszcze wydany upadłemu, każda ze stron może odstąpić od umowy najmu lub dzierżawy nieruchomości zawartej przez upadłego jako najemcę lub dzierżawcę. Oświadczenie o odstąpieniu powinno być złożone w terminie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości.
2. Odstąpienie od umowy nie pociąga za sobą obowiązku odszkodowania.
3. Jeżeli przedmiot najmu lub dzierżawy w dniu ogłoszenia upadłości był już wydany upadłemu, syndyk może wypowiedzieć umowę najmu lub dzierżawy, także wtedy, gdy wypowiedzenie tej umowy przez upadłego nie było dopuszczalne. Jeżeli umowa dotyczy nieruchomości, w której prowadzone było przedsiębiorstwo upadłego, wypowiedzenie następuje z zachowaniem sześciomiesięcznego terminu wypowiedzenia, w innych zaś przypadkach – z zachowaniem terminu ustawowego, chyba że terminy wypowiedzenia przewidziane w umowie są krótsze.
4. Rozwiązanie umowy nie może nastąpić przed upływem terminu, za który czynsz zapłacono z góry. Na podstawie postanowienia sędziego-komisarza syndyk wypowiada umowę najmu lub dzierżawy przed terminem, jeżeli dalsze trwanie umowy utrudniałoby prowadzenie postępowania upadłościowego, w szczególności gdy prowadzi do zwiększenia kosztów upadłości. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.
5. Wynajmujący lub wydzierżawiający może dochodzić w postępowaniu upadłościowym odszkodowania z powodu rozwiązania najmu lub dzierżawy przed terminem przewidzianym w umowie, jednak za czas nie dłuższy niż dwa lata.

Art. 111.

1. Z dniem ogłoszenia upadłości umowa kredytu wygasa, jeżeli przed tym terminem kredytodawca nie przekazał środków pieniężnych do dyspozycji upadłego.

Kredytodawca może dochodzić naprawienia szkody w postępowaniu upadłościowym, zgłaszając te wierzytelności sędziemu-komisarzowi.

2. W razie oddania do dyspozycji upadłego przed dniem ogłoszenia upadłości części środków pieniężnych, upadły traci prawo do żądania wypłaty części nieprzekazanej.

Art. 112.

Ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na umowy rachunku bankowego, umowy rachunku papierów wartościowych lub umowy o prowadzenie rachunku zbiorczego upadłego.

Art. 113.

1. Z dniem ogłoszenia upadłości wygasają umowy o udostępnienie skrytek sejfowych oraz umowy przechowania zawarte przez upadłego z bankiem. Wydanie złożonych w skrytkach przedmiotów lub papierów wartościowych następuje w terminie uzgodnionym z syndykiem, jednak nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości.
2. Za okres korzystania ze skrytek i innych form przechowania po ogłoszeniu upadłości bank pobiera opłaty według stawek obowiązujących strony w ostatnim miesiącu przed dniem ogłoszenia upadłości.
3. Roszczenia banku, o których mowa w ust. 2, mogą być dochodzone w postępowaniu upadłościowym, według zasad określonych dla dochodzenia zwrotu kosztów postępowania.

Art. 114.

1. W razie ogłoszenia upadłości korzystającego z rzeczy na podstawie umowy leasingu syndyk może w terminie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości, za zgodą sędziego-komisarza, wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym.
2. W razie ogłoszenia upadłości finansującego leasing przepisów ustawy o odstąpieniu od umowy przez syndyka nie stosuje się.

Art. 115.

1. Ogłoszenie upadłości ubezpieczonego nie ma wpływu na umowy obowiązkowego ubezpieczenia majątkowego.
2. Do umów ubezpieczeń majątkowych zawartych przez upadłego przed dniem ogłoszenia upadłości stosuje się odpowiednio przepisy art. 98 i 99.

Art. 116.

Roszczenia małżonka upadłego wynikające z umowy majątkowej małżeńskiej mogą być uwzględnione tylko wówczas, gdy była ona zawarta co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 117.

W razie zmiany sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania obejmującego likwidację majątku upadłego na postępowanie z możliwością zawarcia układu, skutki prawne ogłoszenia upadłości oraz czynności określonych w niniejszym oddziale pozostają w mocy. Za zgodą stron mogą być jednak uchylone.

Art. 118.

W razie zmiany sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, skutki ogłoszenia upadłości wymienione w przepisach niniejszego oddziału powstają z dniem wydania postanowienia o zmianie sposobu prowadzenia postępowania.

Rozdział 3**Skutki ogłoszenia upadłości co do spadków nabytych przez upadłego****Art. 119.**

1. Jeżeli do spadku otwartego po ogłoszeniu upadłości powołany zostaje upadły, spadek wchodzi do masy upadłości. Syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca nie składają oświadczenia o przyjęciu spadku, a spadek uważa się za przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza.
2. Jeżeli otwarcie spadku nastąpiło przed ogłoszeniem upadłości, a do chwili jej ogłoszenia nie upłynął jeszcze termin do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku i powołany spadkobierca oświadczenia takiego nie złożył, przepis ust.1 stosuje się odpowiednio.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie ustanowienia zapisów na rzecz upadłego.

Art. 120.

Umowa zbycia całości lub części spadku albo całości lub części udziału spadkowego zawarta przez upadłego po ogłoszeniu upadłości jest nieważna. Nieważna jest też dokonana przez niego czynność rozporządzająca udziałem w przedmiocie należącym do spadku, jak i jego zgoda na rozporządzenie udziałem w przedmiocie należącym do spadku przez innego spadkobiercę.

Art. 121.

1. Jeżeli w skład spadku wchodzi wierzytelności i prawa wątpliwe co do istnienia lub możliwości ich wykonania, można wyłączyć spadek z masy upadłości.
2. Spadek podlega wyłączeniu, jeżeli składniki majątkowe wchodzące w skład spadku są trudno zbywalne albo z innych przyczyn wejście spadku do masy upadłości nie byłoby korzystne dla postępowania upadłościowego.
3. Postanowienie o wyłączeniu spadku z masy upadłości wydaje z urzędu sędziakomisarz. Postanowienie to podlega ogłoszeniu przez obwieszczenie. Na postanowienie przysługuje zażalenie upadłemu i wierzycielom.

Art. 122.

Jeżeli spadek zostanie wyłączony z masy upadłości, oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku składa spadkobierca. Termin do złożenia oświadczenia zaczyna biec od chwili uprawomocnienia się postanowienia o wyłączeniu.

Art. 123.

Oświadczenie upadłego o odrzuceniu spadku lub zapisu windykacyjnego jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości, jeżeli zostało złożone po ogłoszeniu upadłości.

Rozdział 4**Wpływ ogłoszenia upadłości na stosunki majątkowe małżeńskie upadłego****Art. 124.**

1. Z dniem ogłoszenia upadłości jednego z małżonków powstaje między małżonkami rozdzielnosc majątkowa, o której mowa w art. 53 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788). Jeżeli małżonkowie pozostawali w ustroju wspólności majątkowej, majątek wspólny małżonków wchodzi do masy upadłości, a jego podział jest niedopuszczalny.
2. (uchylony).
3. Małżonek upadłego może dochodzić w postępowaniu upadłościowym należności z tytułu udziału w majątku wspólnym, zgłaszając tę wierzytelność sędziemu-komisarzowi.
4. Domniemywa się, że majątek wspólny powstały w okresie prowadzenia przedsiębiorstwa przez upadłego został nabyty ze środków pochodzących z dochodów tego przedsiębiorstwa.
5. Do masy upadłości nie wchodzi przedmioty służące wyłącznie małżonkowi upadłego do prowadzenia działalności gospodarczej lub zawodowej, choćby były objęte majątkową wspólnością małżeńską, z wyjątkiem przedmiotów majątkowych nabytych do majątku wspólnego w ciągu dwóch lat przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 125.

1. Ustanowienie rozdzielnosci majątkowej na podstawie orzeczenia sądu w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości, chyba że pozew o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej został złożony co najmniej na dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.
2. Po ogłoszeniu upadłości nie można ustanowić rozdzielnosci majątkowej z datą wcześniejszą niż data ogłoszenia upadłości.
3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy rozdzielnosc majątkowa powstała z mocy prawa w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w wyniku rozvodu, separacji albo ubezwłasnowolnienia jednego z małżonków, chyba że pozew lub wniosek w sprawie został złożony co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 126.

1. Ustanowienie rozdzielnosci majątkowej umową majątkową jest skuteczne w stosunku do masy upadłości tylko wtedy, gdy umowa zawarta została co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy umową majątkową ograniczono wspólność majątkową.

DZIAŁ III

Bezskuteczność i zaskarżanie czynności upadłego

Art. 127.

1. Bezskuteczne w stosunku do masy upadłości są czynności prawne dokonane przez upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, którymi rozporządził on swoim majątkiem, jeżeli dokonane zostały nieodpłatnie albo odpłatnie, ale wartość świadczenia upadłego przewyższa w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego lub zastrzeżonego dla upadłego lub dla osoby trzeciej.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do ugody sądowej, uznania powództwa i zrzeczenia się roszczenia.
3. Bezskuteczne są również zabezpieczenie i zapłata długu niewymagalnego, dokonane przez upadłego w terminie dwóch miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Jednak ten, kto otrzymał zapłatę lub zabezpieczenie, może w drodze powództwa lub zarzutu żądać uznania tych czynności za skuteczne, jeżeli w czasie ich dokonania nie wiedział o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości.
4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się do zabezpieczeń ustanowionych przed dniem ogłoszenia upadłości w związku z terminowymi operacjami finansowymi, pożyczkami instrumentów finansowych lub sprzedażą instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu, o których mowa w art. 85 ust. 1.

Art. 128.

1. Czynności prawne odpłatne dokonane przez upadłego w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości z małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie albo z przysposobionym lub przysposabiającym są bezskuteczne w stosunku do masy upadłości.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do czynności upadłego, będącego spółką lub osobą prawną, dokonanej z jej współnikami, ich reprezentantami lub ich małżonkami, jak również ze spółkami powiązanymi, ich współnikami, reprezentantami lub małżonkami tych osób.
3. Przepis ust. 1 stosuje się także do czynności upadłego będącego spółką, których dokonał z inną spółką, jeżeli jedna z nich była spółką dominującą.

Art. 129.

1. Jeżeli wynagrodzenie za pracę reprezentanta upadłego, określone w umowie o pracę lub umowie o świadczenie usług zawartej przed ogłoszeniem upadłości, jest rażąco wyższe od przeciętnego wynagrodzenia za tego rodzaju pracę lub usługi i nie jest uzasadnione nakładem pracy, sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek syndyka, nadzorcy sądowego lub zarządcy uzna, że określona część wynagrodzenia, przypadająca za okres przed ogłoszeniem upadłości, nie dłużej jednak niż sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jest bezskuteczna w stosunku do masy upadłości, chociażby wynagrodzenie zostało już wypłacone. Sędzia-komisarz może uznać za bezskuteczne w całości lub części w stosunku do masy upadłości wynagrodzenie reprezentanta upadłego,

- przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, jeżeli ze względu na objęcie zarządu przez syndyka lub zarządcę nie jest ono uzasadnione nakładem pracy.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, sędzia-komisarz określa podlegające zaspokojeniu z masy upadłości wynagrodzenie w wysokości odpowiedniej do pracy wykonanej przez reprezentanta upadłego. Sędzia-komisarz wydaje postanowienie po wysłuchaniu syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy oraz reprezentanta upadłego.
  3. Przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do świadczeń przysługujących w związku z rozwiązaniem stosunku pracy albo umowy o usługi związane z zarządaniem przedsiębiorstwem, z tym że ograniczenie wysokości tych świadczeń następuje do wysokości określonych według zasad powszechnie obowiązujących.
  4. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 130.

1. Sędzia-komisarz na wniosek syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy uzna za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości obciążenie majątku upadłego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym lub hipoteką morską, jeżeli upadły nie był dłużnikiem osobistym zabezpieczonego wierzyciela, a obciążenie to zostało ustanowione w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i w związku z jego ustanowieniem upadły nie otrzymał żadnego świadczenia.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli obciążenie rzeczowe ustanowione zostało w zamian za świadczenie, które jest niewspółmiernie niskie do wartości udzielanego zabezpieczenia.
3. Bez względu na wysokość świadczenia otrzymanego przez upadłego sędzia-komisarz uzna za bezskuteczne obciążenia, o których mowa w ust. 1 i 2, jeżeli obciążenia te zabezpieczają długi osób, o których mowa w art. 128.
4. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 131.

W sprawach nieuregulowanych przepisami art. 127–130 do zaskarżenia czynności prawnych upadłego, dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli, stosuje się odpowiednio przepisy art. 132–134 oraz przepisy Kodeksu cywilnego o ochronie wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika.

Art. 132.

1. Powództwo może wytoczyć syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca.
2. Syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca nie ponosi opłat sądowych.
3. Nie można żądać uznania czynności za bezskuteczną po upływie dwóch lat od dnia ogłoszenia upadłości, chyba że na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego uprawnienie to wygasło wcześniej. Termin ten nie ma zastosowania, gdy żądanie uznania czynności za bezskuteczną zgłoszone zostało w drodze zarzutu.

Art. 133.

1. Syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca może wejść na miejsce powoda w sprawie wszczętej przez wierzyciela, który zaskarżył czynności upadłego. W tym przypadku, jeżeli pozwanym był także upadły, postępowanie w stosunku do niego umarza się po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

2. Z odzyskanej części majątku syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca zwraca wierzycielowi poniesione przez niego koszty procesu.
3. W razie umorzenia postępowania upadłościowego lub uchylenia postępowania upadłościowego przed zakończeniem sprawy, o której mowa w ust. 1, sąd zawiadamia o toczącym się procesie wierzyciela, który może w ciągu dwóch tygodni przystąpić do sprawy w charakterze powoda. Wierzyciel, który zgłosił swoje przystąpienie do sprawy, nie może żądać powtórzenia dotychczasowego postępowania.
4. Wierzyciel, który otrzymał przed ogłoszeniem upadłości jakiegokolwiek świadczenie na mocy wyroku uznającego czynność upadłego za bezskuteczną, nie ma obowiązku wydania otrzymanego świadczenia masie upadłości.

Art. 134.

1. Jeżeli czynność upadłego jest bezskuteczna z mocy prawa lub została uznana za bezskuteczną, to co wskutek tej czynności ubyło z majątku upadłego lub do niego nie weszło, podlega przekazaniu do masy upadłości, a gdy przekazanie w naturze jest niemożliwe, do masy upadłości powinna być wpłacona równowartość w pieniądzu.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, świadczenie wzajemne osoby trzeciej zwraca się tej osobie, jeżeli znajduje się w masie upadłości oddzielnie od innego majątku lub o ile masa upadłości jest nim wzbogacona. Jeżeli świadczenie nie podlega zwrotowi, osoba trzecia może dochodzić wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

Art. 135.

Przepisów umożliwiających zaskarżanie czynności prawnych lub określających bezskuteczność czynności prawnych dokonanych przez upadłego nie stosuje się do kompensowania dokonanego zgodnie z art. 136 lub art. 137 i jego wyników.

DZIAŁ IV

Wpływ ogłoszenia upadłości na zlecenia rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych

Art. 136.

W razie ogłoszenia upadłości uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, skutki prawne zlecenia rozrachunku wynikające z jego wprowadzenia do systemu oraz wyniki kompensowania są niepodważalne i wiążące dla osób trzecich, jeżeli zlecenie to zostało wprowadzone do systemu przed ogłoszeniem upadłości.

Art. 137.

Jeżeli zlecenie rozrachunku, o którym mowa w art. 136, zostało wprowadzone do systemu po ogłoszeniu upadłości i jest wykonane w dniu roboczym systemu w rozumieniu art. 80 ust. 2, rozpoczynającym się w dniu, w którym została ogłoszona upadłość, skutki prawne wynikające z jego wprowadzenia do systemu są niepodważalne i wiążące dla osób trzecich jedynie wtedy, gdy podmiot prowadzący system wykaże, że w momencie, w którym zgodnie z zasadami funkcjonowania tego systemu zlecenie to stało się nieodwołalne, nie wiedział ani nie mógł wiedzieć o ogłoszeniu upadłości.

DZIAŁ V

Wpływ ogłoszenia upadłości na postępowania sądowe i administracyjne

Rozdział 1

Wpływ ogłoszenia upadłości na inne postępowania w razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu

Art. 137¹.

Ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu nie wyłącza możliwości wszczęcia przez wierzyciela spraw sądowych i administracyjnych o wierzytelności podlegające zgłoszeniu do masy upadłości. Koszty postępowania obciążają wszczynającego postępowanie, jeżeli nie było przeszkód do umieszczenia wierzytelności w całości na liście wierzytelności.

Art. 138.

1. Jeżeli ustanowiono zarząd własny upadłego, nadzorca sądowy wstępuje z mocy prawa do postępowań sądowych i administracyjnych dotyczących masy upadłości prowadzonych na rzecz lub przeciwko upadłemu.
2. W sprawach cywilnych nadzorca sądowy ma uprawnienia interwenienta ubocznego, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o współuczestnictwie jednolitym.
3. W sprawach, o których mowa w ust. 1, uznanie roszczenia, zrzeczenie się roszczenia, zawarcie ugody lub przyznanie okoliczności istotnych dla sprawy przez upadłego, bez zgody nadzorca sądowego, nie wywiera skutków prawnych.

Art. 139.

1. Jeżeli upadły pozbawiony został prawa zarządu masą upadłości, postępowania sądowe i administracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez zarządcę. Postępowania te zarządca prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do postępowań w sprawach o należne od upadłego alimenty oraz odszkodowania i renty z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia albo utratę żywiciela oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Art. 140.

1. Postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed ogłoszeniem upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu, a jeszcze niewydane, przelewa się do masy upadłości po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.
2. Po ogłoszeniu upadłości jest niedopuszczalne wykonanie wydanego przed ogłoszeniem upadłości dłużnika postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia wynikającego z wierzytelności objętej z mocy prawa układem.
3. Sędzia-komisarz na wniosek upadłego albo zarządcy może uchylić zajęcia dokonane przed ogłoszeniem upadłości w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpie-

czającym dotyczącym wierzytelności objętej z mocy prawa układem, jeżeli jest to konieczne dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa.

Art. 141.

1. Sędzia-komisarz na wniosek upadłego albo zarządcy może zawiesić na okres do trzech miesięcy postępowania egzekucyjne co do wierzytelności nieobjętych z mocy prawa układem, jeżeli egzekucję skierowano do rzeczy niezbędnej do prowadzenia przedsiębiorstwa. Zwolnienie zajętego przedmiotu spod zajęcia może nastąpić zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do egzekucji świadczeń alimentacyjnych oraz rent z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę żywiciela albo rozstrój zdrowia oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Art. 142.

Zapis na sąd polubowny dokonany przez upadłego traci moc z dniem ogłoszenia upadłości, a toczące się już postępowania ulegają umorzeniu.

Art. 143.

W razie zmiany sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego, przepisy rozdziału 2 niniejszego działu stosuje się po uprawomocnieniu się postanowienia o zmianie sposobu prowadzenia postępowania.

Rozdział 2

Wpływ ogłoszenia upadłości na inne postępowania w razie ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego

Art. 144.

1. Jeżeli ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego, postępowania sądowe i administracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i dalej prowadzone jedynie przez syndyka lub przeciwko niemu.
2. Postępowania, o których mowa w ust. 1, syndyk prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym.
3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do postępowań w sprawach o należne od upadłego alimenty oraz renty z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia albo utratę żywiciela oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Art. 145.

1. Postępowanie sądowe lub administracyjne w sprawie wszczętej przeciwko upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości, o ile odrębna ustawa nie stanowi inaczej, może być podjęte przeciwko syndykowi tylko w przypadku, gdy w postępowaniu upadłościowym wierzytelność ta po wyczerpaniu trybu określonego ustawą nie została umieszczona na liście wierzytelności.
2. (uchylony).

Art. 146.

1. Postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności podlegającej zgłoszeniu do masy upadłości, wszczęte przed ogłoszeniem upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie stoi na przeszkodzie przysądzeniu własności nieruchomości, jeżeli przybicia udzielono przed ogłoszeniem upadłości, a nabywca egzekucyjny wpłaci w terminie cenę nabycia.
2. Sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu egzekucyjnym, a jeszcze niewydane, przelewa się do masy upadłości po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.
3. Po ogłoszeniu upadłości niedopuszczalne jest wykonanie, wydanego przed ogłoszeniem upadłości dłużnika, postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia wynikającego z wierzytelności podlegającej zgłoszeniu do masy upadłości, z wyjątkiem zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych oraz roszczeń o rentę z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia albo utratę żywiciela oraz o zamianę uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.
4. Po ogłoszeniu upadłości niedopuszczalne jest wszczęcie egzekucji świadczeń pieniężnych z masy upadłości. Świadczenie pieniężne zasądzone od syndyka podlega zaspokojeniu według przepisów ustawy.

Art. 147.

Zapis na sąd polubowny dokonany przez upadłego traci moc z dniem ogłoszenia upadłości, a toczące się już postępowania ulegają umorzeniu.

Art. 148.

W razie zmiany sposobu prowadzenia postępowania z postępowania obejmującego likwidację majątku upadłego na postępowanie z możliwością zawarcia układu, skutki wymienione w rozdziale 1 niniejszego działu powstają z dniem wydania postanowienia o zmianie sposobu prowadzenia postępowania.

Tytuł IV**Przepisy ogólne o postępowaniu upadłościowym
prowadzonym po ogłoszeniu upadłości****DZIAŁ I****Sąd i sędzia-komisarz****Rozdział 1****Sąd****Art. 149.**

1. Po ogłoszeniu upadłości postępowanie upadłościowe toczy się w sądzie upadłościowym, który ogłosił upadłość.

2. Jeżeli postępowanie zostało wszczęte w kilku sądach właściwych, sprawa należy do właściwości sądu, który pierwszy wydał postanowienie o ogłoszeniu upadłości.
3. Jeżeli w toku postępowania okaże się, że właściwy jest inny sąd, sprawę przekazuje się temu sądowi. Na postanowienie o przekazaniu nie przysługuje zażalenie. Postanowienie wiąże sąd, któremu sprawa została przekazana. Czynności dokonane w sądzie niewłaściwym pozostają w mocy.

Art. 150.

1. Sąd upadłościowy orzeka w składzie jednego sędziego zawodowego, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W przedmiocie wynagrodzenia i zwrotu wydatków syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy oraz rozpoznając zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza sąd upadłościowy orzeka w składzie trzech sędziów zawodowych.
3. Jeżeli sąd rozpoznaje zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza, w skład sądu nie może wchodzić sędzia-komisarz.

Rozdział 2 **Sędzia-komisarz**

Art. 151.

Po ogłoszeniu upadłości czynności postępowania upadłościowego wykonuje sędzia-komisarz, z wyjątkiem czynności, dla których właściwy jest sąd.

Art. 152.

1. Sędzia-komisarz kieruje tokiem postępowania, sprawuje nadzór nad czynnościami syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy, oznacza czynności, których syndykowi, nadzorcy albo zarządcy nie wolno wykonywać bez jego zezwolenia lub bez zgody rady wierzycieli, jak również zwraca uwagę na popełnione przez nich uchybienia.
2. Sędzia-komisarz pełni ponadto inne czynności określone w ustawie.

Art. 153.

Skargi na czynności komornika rozpoznaje w postępowaniu upadłościowym sędzia-komisarz.

Art. 154.

Sędzia-komisarz w zakresie swych czynności ma prawa i obowiązki sądu i przewodniczącego.

Art. 155.

1. Organy administracji publicznej obowiązane są udzielać pomocy sędziemu-komisarzowi w wykonywaniu jego czynności.
2. Po ogłoszeniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, banki, w których upadły ma rachunki bankowe, sejfy lub skrytki, zobowiązane są zawiadomić o tym sędziego-komisarza.

DZIAŁ II

Syndyk, nadzorca sądowy, zarządca i ich zastępcy

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 156.

1. Syndyka powołuje się w razie ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego.
2. Nadzorcę sądowego powołuje się w razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu.
3. Zarządcę powołuje się w razie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu, gdy odebrano zarząd majątkiem upadłego. Zarządcę ustanawia się także, gdy ustanowiono nad częścią majątku zarząd własny upadłego. W sprawach objętych tym zarządem zarządca pełni czynności zastrzeżone dla nadzorcy sądowego.
4. Osoba powołana do wykonywania czynności syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności osobiście lub przez pełnomocnika.
5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 4, oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc pod uwagę specyfikę wykonywanych przez syndyka czynności oraz wartość funduszków masy upadłości.

Art. 156¹.

Postanowienie o wyznaczeniu syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy podlega obwieszczeniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Art. 157.

1. Syndykiem, nadzorcą sądowym albo zarządcą może być osoba fizyczna posiadająca licencję syndyka.
2. Syndykiem, nadzorcą sądowym albo zarządcą może być również spółka handlowa, której wspólnicy ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo członkowie zarządu reprezentujący spółkę posiadają taką licencję.
3. Zasady i tryb wydawania licencji, o której mowa w ust. 1, określi odrębna ustawa.
4. Syndyk, nadzorca sądowy, zarządca będący osobą fizyczną jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Art. 157a.

1. Syndykiem, nadzorcą sądowym albo zarządcą nie może być osoba, która:
  - 1) jest wierzycielem lub dłużnikiem upadłego, małżonkiem, wstępnym, zstępnym, rodzeństwem, powinowatym upadłego lub jego wierzyciela w tej samej linii czy stopniu, osobą pozostającą z nim w stosunku przysposobienia lub małżonkiem tej osoby albo osobą pozostającą z upadłym w faktycznym związku, wspólnie z nim zamieszkującą i gospodarującą;
  - 2) jest lub była zatrudniona przez upadłego na podstawie stosunku pracy albo innego stosunku prawnego, z wyłączeniem umowy o sprawowanie funkcji nadzorca sądowego w postępowaniu naprawczym albo też jest lub była członkiem organu, współnikiem lub akcjonariuszem upadłego.
2. Syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca oraz jego małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, osoba pozostająca z nim w stosunku przysposobienia lub małżonek takiej osoby, jak również osoba pozostająca z nim w faktycznym związku, wspólnie z nim zamieszkująca i gospodarująca, nie mogą nabyć rzeczy ani praw pochodzących ze sprzedaży dokonanej w postępowaniu upadłościowym, w którym sprawuje lub sprawowała tę funkcję.
3. Przeszkoda, o której mowa w ust. 1 pkt 1, trwa mimo ustania małżeństwa lub przysposobienia.

Art. 158.

1. W razie zmiany postanowienia o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu na postanowienie o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego, sąd orzeka również o odwołaniu nadzorca sądowego albo zarządcy i powołaniu syndyka.
2. W razie zmiany postanowienia o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego na postanowienie o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu, sąd orzeka również o odwołaniu syndyka i powołaniu nadzorca sądowego albo zarządcy.

Art. 159.

1. Na wniosek syndyka, nadzorca sądowego albo zarządcy lub z urzędu sędziego-komisarza może powołać zastępcę syndyka, zastępcę nadzorca sądowego albo zastępcę zarządcy, jeżeli jest to potrzebne, zwłaszcza w razie wykonywania czynności w innym okręgu sądowym.
2. Sędzia-komisarz określa zakres czynności zastępcy syndyka, zastępcy nadzorca sądowego albo zastępcy zarządcy.
3. Do zastępcy syndyka, zastępcy nadzorca sądowego i zastępcy zarządcy stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu licencji, o której mowa w art. 157 ust. 1, oraz o wynagrodzeniu, zwrocie wydatków i odpowiedzialności za szkodę odpowiednio syndyka, nadzorca sądowego albo zarządcy.

Art. 160.

1. W sprawach dotyczących masy upadłości syndyk, zarządca oraz nadzorca sądowy dokonują czynności na rachunek upadłego, lecz w imieniu własnym.
2. Syndyk, nadzorca sądowy i zarządca nie odpowiadają za zobowiązania zaciągnięte w sprawach dotyczących masy upadłości.

3. Syndyk, nadzorca sądowy i zarządca odpowiadają za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków.

Art. 161.

1. Syndyk, nadzorca sądowy i zarządca mogą udzielać pełnomocnictw do dokonywania czynności prawnych. Mogą też udzielać pełnomocnictw procesowych w postępowaniach sądowych i administracyjnych.
2. Za szkodę wyrządzoną przez pełnomocników syndyk, nadzorca sądowy i zarządca odpowiadają jak za działanie własne.

Art. 162.

1. Syndyk, nadzorca sądowy i zarządca mają prawo do wynagrodzenia za swoje czynności odpowiadającego wykonanej pracy.
2. Łączna kwota wynagrodzeń przyznanych w postępowaniu nie może przekroczyć 3% funduszy masy upadłości oraz sum uzyskanych z likwidacji rzeczy i praw obciążonych rzeczowo. Wysokość wynagrodzenia syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy nie może przekroczyć czterdziestokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
- 2a. Jeżeli wysokość wynagrodzenia syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy, o którym mowa w ust. 2, jest oczywiście niewspółmierna do wykonanej pracy, sąd ustala wynagrodzenie w przeliczeniu na miesiące w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Łączna kwota przyznanych wynagrodzeń nie może przekroczyć czterdziestokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w zdaniu pierwszym.
3. Syndykowi, nadzorcy sądowemu i zarządcy przysługuje prawo do zwrotu wydatków koniecznych, poniesionych w związku z wykonywaniem czynności, jeżeli wydatki te zostały uznane przez sędziego-komisarza.
4. W razie śmierci syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy roszczenie o należne im wynagrodzenie oraz zwrot wydatków należy do spadku po nich.
5. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2 i 2a, ulega podwyższeniu do 10% w przypadku wykonania ostatecznego planu podziału w ciągu roku od upływu terminu do zgłaszania wierzytelności lub zaspokojenia w całości wierzytelności i należności kategorii drugiej, trzeciej i co najmniej w połowie kategorii czwartej, z wyłączeniem okresu prowadzenia postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu.
6. Wynagrodzenie syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy obowiązanych do rozliczenia podatku od towarów i usług, o którym mowa w ust. 2, 2a, 5 i art. 163, oraz wstępną wysokość wynagrodzenia i zaliczki na wynagrodzenie podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku.

Art. 163.

Jeżeli syndyk bądź zarządca prowadzi przedsiębiorstwo upadłego, w przypadkach uzasadnionych szczególnym nakładem pracy, może otrzymać z tego tytułu dodatkowe wynagrodzenie nieprzekraczające 10% osiągniętego rocznego zysku.

Art. 164.

1. O wynagrodzeniu i zwrocie wydatków syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy orzeka sąd na ich wniosek.
2. O wynagrodzeniu i zwrocie wydatków w przypadku, o którym mowa w art. 162 ust. 4, orzeka sąd z urzędu.
3. Syndyk traci prawo do wynagrodzenia i do zwrotu wydatków, jeżeli nie zażąda ich przed upływem terminu do wniesienia zarzutów przeciwko planowi ostatniego podziału, a gdy odwołanie syndyka nastąpiło wcześniej – jeżeli nie zażądał ich w terminie tygodnia od dnia doręczenia mu postanowienia o jego odwołaniu.
4. Nadzorca sądowy i zarządca tracą prawo do wynagrodzenia i do zwrotu wydatków, jeżeli nie zażądają ich przed upływem terminów do wniesienia zarzutów na układ, a gdy odwołanie nadzorcy sądowego i zarządcy nastąpiło wcześniej – jeżeli nie zażądali ich w terminie tygodnia od dnia doręczenia im postanowienia o odwołaniu.

Art. 165.

1. Wstępną wysokość wynagrodzenia syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy określa sąd na wniosek syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy, złożony w terminie dwóch miesięcy od ich powołania i po zaopiniowaniu wniosku przez sędziego-komisarza.
2. Ostateczną wysokość wynagrodzenia ustala sąd po zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza ostatecznego sprawozdania syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy z ich działalności, biorąc pod uwagę w szczególności stopień zaspokojenia wierzycieli, nakład pracy, koszty zatrudnienia innych osób w związku z czynnościami syndyka oraz czas trwania postępowania.
3. Ostateczną wysokość wynagrodzenia sąd może ustalić jeszcze przed zatwierdzeniem ostatecznego sprawozdania syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy, jeżeli tę wysokość wynagrodzenia można ustalić na podstawie zatwierdzonych sprawozdań, a ze stanu sprawy wynika, że zakres czynności, których syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca winni dokonać jest tego rodzaju, że nie wpłynie na wysokość wynagrodzenia.
4. Na postanowienie sądu w przedmiocie wynagrodzenia syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy oraz zwrotu do masy upadłości wydatków i pobranych zaliczek przysługuje zażalenie. Wypłata prawomocnie ustalonego wynagrodzenia następuje po zatwierdzeniu ostatecznego sprawozdania.

Art. 166.

1. Syndyk, nadzorca sądowy i zarządca mają prawo do zaliczek na wynagrodzenie i zwrot wydatków.
2. Łączna wysokość przyznanych zaliczek na wynagrodzenie nie może przekraczać trzech czwartych wstępnego wynagrodzenia.

Art. 167.

O zaliczkach na wynagrodzenie lub wydatki orzeka sędzia-komisarz na wniosek syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy.

Art. 168.

1. Syndyk, nadzorca sądowy i zarządca składają sędziemu-komisarzowi w terminach przez niego wyznaczonych, przynajmniej co trzy miesiące, sprawozdanie ze swoich czynności oraz sprawozdanie rachunkowe z uzasadnieniem.
2. Zastępcy syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy, jeżeli są ustanowieni, składają sprawozdania, o których mowa w ust. 1, w terminach wyznaczonych przez syndyka, nadzorcę sądowego albo zarządcę. Syndyk, nadzorca sądowy i zarządca składa te sprawozdania wraz ze swoim sprawozdaniem sędziemu-komisarzowi.
3. Sprawozdania rozpoznaje sędzia-komisarz po wysłuchaniu w miarę potrzeby i możliwości syndyka, nadzorcy sądowego lub zarządcy, upadłego i członków rady wierzycieli.
4. Po zakończeniu swojej działalności syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca i ich zastępcy składają sprawozdanie ostateczne obejmujące sprawozdanie ze swoich czynności oraz sprawozdanie rachunkowe.
5. Sędzia-komisarz zatwierdza sprawozdanie rachunkowe lub dokonuje odpowiedniego sprostowania oraz orzeka o zwrocie do masy upadłości kwoty niezatwierdzonej. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.
6. Do sprawozdań, o których mowa w ust. 1 i 4, nie stosuje się przepisów o rachunkowości.

Art. 169.

1. Syndyk lub zarządca wykonuje obowiązki sprawozdawcze, jakie ciążyłyby na upadłym.
2. Syndyk lub zarządca prowadzący przedsiębiorstwo upadłego nie może prowadzić działalności wymagającej koncesji albo zezwolenia, chyba że co innego wynika z ustawy lub decyzji o przyznaniu koncesji albo zezwolenia.

Art. 169a.

Sędzia-komisarz upomina syndyka, nadzorcę sądowego i zarządcę oraz ich zastępców, zaniedbujących swoje obowiązki. W przypadku nieusunięcia zaniedbania sędzia-komisarz nakłada grzywnę w wysokości do 30 000 zł.

Art. 170.

1. Sąd odwołuje syndyka, nadzorcę sądowego albo zarządcę, jeżeli nie pełnią należycie swoich obowiązków lub z powodu przeszkody nie mogą ich pełnić. Postanowienie sądu o odwołaniu syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy z powodu nienależytego pełnienia obowiązków wymaga uzasadnienia.
2. Sąd odwołuje syndyka, nadzorcę sądowego albo zarządcę na ich wniosek; może ich odwołać także na wniosek rady wierzycieli lub członka rady wierzycieli.
3. W razie śmierci syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy sędzia-komisarz wyznacza inną osobę na syndyka, nadzorcę sądowego albo zarządcę.
4. W przypadku cofnięcia lub zawieszenia praw wynikających z licencji syndyka przez Ministra Sprawiedliwości, sąd odwołuje syndyka, nadzorcę sądowego albo zarządcę.

5. Odpis prawomocnego postanowienia o odwołaniu syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy z powodu nienależytego pełnienia obowiązków przekazuje się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 171.

1. Sędzia-komisarz odwołuje zastępcę syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy, jeżeli nie pełnią należycie swoich obowiązków, albo gdy ich dalszy udział w postępowaniu nie jest potrzebny, albo w przypadku cofnięcia lub zawieszenia praw wynikających z licencji syndyka przez Ministra Sprawiedliwości.
2. Przepisy art. 170 ust. 2, 3 i 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 172.

1. Na postanowienie sądu w przedmiocie odwołania syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy oraz na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie upomnienia lub nałożenia grzywny na syndyka, nadzorcę sądowego i zarządcę albo ich zastępców i odwołania zastępców syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy przysługuje zażalenie. Sąd rozpoznaje zażalenie na rozprawie. Przepisu art. 222 ust. 1 zdanie drugie nie stosuje się.
2. Do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia w przedmiocie odwołania syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy sąd ustanawia zarządcę tymczasowego albo nadzorcę tymczasowego, do których stosuje się odpowiednio przepisy o syndyku, nadzorcy sądowym i zarządcy.

Rozdział 2

Syndyk

Art. 173.

Syndyk niezwłocznie obejmuje majątek upadłego, zarządza nim, zabezpiecza go przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zabraniem go przez osoby postronne oraz przystępuje do jego likwidacji.

Art. 174.

1. Jeżeli syndyk napotyka przeszkody przy obejmowaniu majątku upadłego, wprowadzenia syndyka w posiadanie majątku upadłego dokonuje komornik sądowy. Podstawę wprowadzenia stanowi postanowienie sądu o ogłoszeniu upadłości lub postanowienie o powołaniu syndyka bez potrzeby nadawania mu klauzuli wykonalności.
2. Koszty wprowadzenia pokrywa tymczasowo Skarb Państwa. Koszty te ściąga się od osób, które przeszkadzały w objęciu majątku, a w razie niemożności ściągnięcia, podlegają one zaspokojeniu z masy upadłości. Jeżeli działania utrudniające objęcie majątku przez syndyka podejmowało kilka osób, koszty wprowadzenia obciążają te osoby solidarnie.
3. O zwrocie kosztów, o których mowa w ust. 2, orzeka sędzia-komisarz. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie osobom zobowiązanym do zwrotu kosztów.

Art. 175.

Syndyk podejmuje niezbędne czynności celem ujawnienia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w księdze wieczystej oraz w innych księgach i rejestrach, do których wpisany jest majątek upadłego.

Art. 176.

1. Syndyk zawiadamia o upadłości tych wierzycieli, których adresy są znane na podstawie ksiąg upadłego, a także komornika ogólnej właściwości upadłego.
2. Syndyk zawiadamia placówki pocztowe w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529) o ogłoszeniu upadłości. Placówki te doręczają syndykowi adresowane do upadłego przesyłki pocztowe. Syndyk wydaje upadłemu przesyłki pocztowe, które nie dotyczą majątku masy upadłości lub których zatrzymanie nie jest potrzebne ze względu na zawarte w nich wiadomości.
3. Syndyk zawiadamia o upadłości banki i instytucje, z którymi upadły zawarł umowę o udostępnienie skrytki sejfowej albo złożył pieniądze lub inne przedmioty.
4. Syndyk wzywa przedsiębiorstwa przewozowe, przedsiębiorstwa spedycyjne i domy składowe, w których znajdują się lub mogą znajdować się towary należące do upadłego lub przesyłki do niego adresowane, o przekazanie syndykowi przesyłek lub towarów oraz aby nie wykonywały poleceń kierowanych do nich przez upadłego.

Art. 177.

1. Syndyk niezwłocznie wykonuje obowiązki przewidziane przepisami o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.
2. Przekazane z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych środki nie wchodzi do masy upadłości i nie mogą służyć zaspokojeniu innych niż uprawnieni do ich odbioru wierzycieli.

Art. 178.

Syndyk może żądać od organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego potrzebnych informacji dotyczących majątku upadłego.

Art. 179.

Syndyk jest obowiązany podejmować działania z należytą starannością, w sposób umożliwiający optymalne wykorzystanie majątku upadłego w celu zaspokojenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu, w szczególności przez minimalizację kosztów postępowania.

Rozdział 3
Nadzorca sądowy**Art. 180.**

1. Jeżeli ogłoszono upadłość z możliwością zawarcia układu i ustanowiono zarząd własny upadłego, nadzorca sądowy powinien niezwłocznie podjąć czynności

nadzorcze oraz w razie potrzeby złożyć wnioski do sędziego-komisarza o nakazanie upadłemu sporządzenia sprawozdania finansowego na dzień poprzedzający ogłoszenie upadłości.

2. W ramach prowadzonego nadzoru nadzorca sądowy może w każdym czasie kontrolować czynności upadłego, a także przedsiębiorstwo upadłego. Może też sprawdzić, czy mienie upadłego, które nie jest częścią przedsiębiorstwa, jest dostatecznie zabezpieczone przed zniszczeniem.

Art. 181.

Nadzorca sądowy pełni swoje obowiązki do czasu prawomocnego zatwierdzenia układu albo do czasu zakończenia postępowania w inny sposób, jeżeli postanowienie sądu nie stanowi inaczej.

Rozdział 4 Zarządca

Art. 182.

1. Zarządca niezwłocznie po powołaniu obejmuje zarząd masą upadłości, zabezpiecza ją przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zabránieniem przez osoby trzecie oraz sporządza spis inwentarza i sprawozdanie finansowe na dzień poprzedzający ogłoszenie upadłości, jeżeli dotychczas w toku postępowania nie zostały sporządzone.
2. W razie gdy zarządca napotyka przeszkody przy obejmowaniu zarządu, przepis art. 174 stosuje się odpowiednio.

Art. 183.

1. Zarządca jest obowiązany sprawować zarząd zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki.
2. Do zarządcy stosuje się przepisy art. 175–177.

Art. 184.

1. Zarządca dokonuje wszelkich czynności zarządu związanych z bieżącym prowadzeniem przedsiębiorstwa upadłego oraz zachowaniem w stanie nie pogorszonym masy upadłości.
2. (uchylony).

DZIAŁ III Uczestnicy postępowania

Rozdział 1 Upadły

Art. 185.

1. Upadłym jest ten, wobec kogo wydano postanowienie o ogłoszeniu upadłości.
2. Ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na zdolność prawną oraz zdolność do czynności prawnych upadłego.

3. Przekształcenia osób prawnych oraz innych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, po ogłoszeniu upadłości dopuszczalne są tylko według przepisów niniejszej ustawy.
4. Koszty związane z funkcjonowaniem organów upadłego oraz realizacją jego uprawnień organizacyjnych ustala każdorazowo sędzia-komisarz. Koszty te wchodzi w skład kosztów postępowania upadłościowego. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 186.

Po ogłoszeniu upadłości wszelkie uprawnienia upadłego związane z uczestnictwem w spółkach lub spółdzielniach wykonuje syndyk albo zarządca.

Art. 187.

1. Jeżeli upadły nie ma zdolności procesowej i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów upadłego będącego osobą prawną lub inną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sędzia-komisarz ustanawia dla niego kuratora, który działa za upadłego w postępowaniu upadłościowym. Jeżeli dla upadłego ustanowiono kuratora na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, kuratora tego powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie.
2. Ustanowienie kuratora na podstawie przepisu ust. 1 nie stanowi przeszkody do usunięcia, według zasad ogólnych, braku zdolności procesowej albo braków w składzie organów uniemożliwiających ich działanie. Z chwilą ich uzupełnienia ustanowienie kuratora według przepisów niniejszego rozdziału traci moc.
3. Wobec kuratora nie stosuje się środków przymusu. Kurator ponosi odpowiedzialność za szkodę tak jak syndyk.
4. Wynagrodzenie kuratora ustanowionego na podstawie przepisu ust. 1 ustala sędzia-komisarz w wysokości stosownej do nakładu pracy kuratora. Wynagrodzenie kuratora obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 188.

1. W razie śmierci upadłego jego spadkobierca ma prawo brania udziału w postępowaniu upadłościowym. Jeżeli spadkobierca nie jest znany albo nie wstąpił do postępowania, sędzia-komisarz na wniosek syndyka, nadzorcy sądowego, zarządcy albo z urzędu ustanowi kuratora, do którego stosuje się przepisy art. 187.
2. Ustanowienie kuratora na podstawie ust. 1 traci moc po wstąpieniu do postępowania spadkobiercy upadłego, który wykazał swoje prawa prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku. Przepisy o prawach i obowiązkach upadłego stosuje się odpowiednio do spadkobiercy.
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, gdy ustanowiono kuratora spadku.

Rozdział 2

Wierzyciele

Oddział 1

Przepisy ogólne

Art. 189.

Wierzycielem w rozumieniu ustawy jest każdy uprawniony do zaspokojenia z masy upadłości, choćby wierzytelność nie wymagała zgłoszenia.

Art. 190.

1. Dla wierzyciela niemającego zdolności sądowej lub procesowej, jak również dla wierzyciela będącego osobą prawną albo inną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, która posiada braki w składzie jej organów uniemożliwiające jej działanie, sędzia-komisarz może ustanowić kuratora do działania w postępowaniu upadłościowym, jeżeli przyczyni się to do usprawnienia postępowania.
2. Ustanowienie kuratora zgodnie z przepisem ust. 1 nie stanowi przeszkody do usunięcia, według przepisów ogólnych, braku zdolności sądowej lub procesowej albo braków w składzie organów uniemożliwiających ich działanie. Z chwilą uzupełnienia tych braków ustanowienie kuratora na podstawie ust. 1 traci moc.
3. Koszty działania kuratora obciążają wierzyciela, dla którego kurator został ustanowiony, i podlegają zaspokojeniu z sum wypłaconych wierzycielowi w postępowaniu upadłościowym. W razie zawarcia układu oraz jeżeli wypłacona wierzycielowi w postępowaniu upadłościowym suma nie wystarcza na zaspokojenie kosztów ustanowienia kuratora, sędzia-komisarz wydaje postanowienie zobowiązujące wierzyciela do ich poniesienia. Koszty te ściągają się według przepisów o egzekucji opłat sądowych. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Oddział 2

Zgromadzenie wierzycieli

Art. 191.

Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli:

- 1) jeżeli według przepisów ustawy wymagane jest podjęcie uchwały zgromadzenia;
- 2) na wniosek przynajmniej dwóch wierzycieli mających łącznie nie mniej niż trzecią część ogólnej sumy uznanych wierzytelności;
- 3) w innych przypadkach, gdy uzna to za potrzebne.

Art. 192.

1. Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli przez obwieszczenie, w którym wskazuje termin, miejsce i przedmiot obrad oraz sposób głosowania.
2. Obwieszczenie powinno nastąpić przynajmniej na dwa tygodnie przed terminem zgromadzenia. Odpisy obwieszczenia doręcza się syndykowi, nadzorca sądowemu, zarządcy, członkom rady wierzycieli i upadłemu.

3. W razie odroczenia zgromadzenia wierzycieli, sędzia-komisarz podaje obecnym do wiadomości nowy termin i miejsce zgromadzenia; w takich przypadkach nie dokonuje się ponownego obwieszczenia. Oddany poprzednio głos wierzyciela, który nie stawiał się na odroczonym zgromadzeniu wierzycieli, zachowuje moc przy obliczaniu wyników głosowania, jeżeli na tym zgromadzeniu głosowane są te same lub korzystniejsze dla wierzycieli propozycje układowe.

Art. 193.

1. Sędzia-komisarz przewodniczy zgromadzeniu wierzycieli, bez prawa głosu.
2. Z przebiegu zgromadzenia wierzycieli sporządza się protokół.

Art. 194.

Syndyk, nadzorca sądowy, zarządca, członkowie rady wierzycieli i upadły wezwany do udzielenia wyjaśnień obowiązani są stawić się na zgromadzeniu wierzycieli. Ich niestawiennictwo jednak, choćby usprawiedliwione, nie stanowi przeszkody do odbycia zgromadzenia.

Art. 195.

1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, w zgromadzeniu wierzycieli mają prawo uczestniczyć z prawem głosu wierzyciele, których wierzytelności zostały uznane. Wierzyciele głosują z sumą wierzytelności umieszczoną na liście wierzytelności.
2. Sędzia-komisarz na wniosek wierzyciela i po wysłuchaniu upadłego może dopuścić do udziału w zgromadzeniu wierzyciela, którego wierzytelność uzależniona jest od warunku zawieszającego lub jest uprawdopodobniona; stosownie do okoliczności sędzia-komisarz oznacza sumę, według której oblicza się głos tego wierzyciela.

Art. 196.

1. Wierzyciele, którzy mają wierzytelność solidarną lub niepodzielną, głosują przez wspólnego pełnomocnika, któremu pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie, z podpisem notarialnie poświadczonym. Pełnomocnictwo udzielone adwokatowi lub radcy prawnemu nie wymaga notarialnego poświadczenia. Pełnomocnikiem może być także jeden z wierzycieli. O ustanowieniu pełnomocnika wierzyciele ci obowiązani są powiadomić sędziego-komisarza na piśmie przed zgromadzeniem wierzycieli lub ustnie do protokołu na zgromadzeniu.
2. Jeżeli wierzyciele nie dokonają wyboru pełnomocnika zgodnie z ust. 1, w imieniu wierzycieli głosuje zarządca ustanowiony według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o zarządzie związanym ze współwłasnością.
3. Niedokonanie przez wierzycieli, o których mowa w ust. 1 i 2, wyboru pełnomocnika lub zarządcy nie stanowi przeszkody do wyznaczenia terminu zgromadzenia wierzycieli.

Art. 197.

1. Wierzyciel nie ma prawa głosu na podstawie wierzytelności, którą nabył w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości, chyba że przejście wierzytelności nastąpiło wskutek spłacenia przez niego długu, za który odpowiadał osobi-

- ście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, ze stosunku prawnego powstałego przed ogłoszeniem upadłości.
2. W sprawach dotyczących układu nie mają także prawa głosu małżonek upadłego, jego krewny lub powinowaty w linii prostej, krewny lub powinowaty w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie, przysposabiający upadłego lub przez niego przysposobiony, a gdy upadłym jest osobowa spółka handlowa, wspólnik ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem, będący jej wierzycielem, oraz osoby uprawnione do reprezentowania spółki. Nie głosują również inni wierzyciele, jeżeli nabyli wierzycielstwo od tych osób po ogłoszeniu upadłości.
  3. W sprawach dotyczących układu, jeżeli upadłym jest spółka handlowa, nie mają prawa głosu wierzyciele będący spółką powiązaną z upadłym oraz osoby upoważnione do jej reprezentacji, a także wierzyciel będący spółką i osoby upoważnione do jej reprezentacji, jeżeli upadły albo ta spółka jest spółką dominującą.
  4. W sprawach dotyczących układu, jeżeli upadłym jest spółka kapitałowa, prawa głosu nie mają wierzyciele, będący osobami fizycznymi, jeżeli reprezentują ponad 25% kapitału zakładowego spółki.

Art. 198.

1. Głosowanie na zgromadzeniu wierzycieli odbywa się ustnie lub pisemnie, a przebieg i wynik głosowania wpisuje się do protokołu. W protokole podaje się imię i nazwisko albo firmę głosującego, czy głosuje za, czy przeciw uchwale, oraz sumę wierzycielstwa, z jaką głosuje. Jeżeli oddano głos w cudzym imieniu, wskazuje się reprezentowanego oraz imię i nazwisko głosującego. Wierzyciela, który wstrzymał się od głosu uważa się za nieuczestniczącego w głosowaniu. Jeżeli na zgromadzeniu wierzycieli zawarto układ, osnovę układu wpisuje się do protokołu.
2. Uczestnicy postępowania mogą głosować na zgromadzeniu wierzycieli także przez pełnomocników. Pełnomocnictwo to musi być stwierdzone dokumentem z podpisem notarialnie poświadczonym. Pełnomocnictwo udzielone adwokatowi lub radcy prawnemu nie wymaga notarialnego poświadczenia podpisu.
3. Głos oddany na piśmie wymaga notarialnie poświadczonego podpisu, chyba że głos oddaje pełnomocnik będący adwokatem lub radcą prawnym.

Art. 199.

1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, uchwały zgromadzenia wierzycieli zapadają bez względu na liczbę obecnych, większością głosów wierzycieli mających przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzycielstwa przypadających wierzycielom uprawnionym do uczestniczenia w tym zgromadzeniu.
2. W sprawach o wyłączenie mienia z masy upadłości uchwały zapadają większością głosów wierzycieli mających przynajmniej dwie trzecie ogólnej sumy uznanych wierzycielstw.

Art. 200.

Sędzia-komisarz może uchylić uchwałę zgromadzenia wierzycieli, jeżeli jest sprzeczna z prawem lub narusza dobre obyczaje albo rażąco narusza interes wierzyciela, który głosował przeciw uchwale. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Oddział 3

Rada wierzycieli

Art. 201.

1. Jeżeli rada wierzycieli nie została powołana na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli, sędzia-komisarz, o ile uzna to za potrzebne, ustanowi radę wierzycieli oraz powoła jej członków.
2. Na wniosek wierzycieli mających przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzytelności, które zostały uznane lub uprawdopodobnione, sędzia-komisarz jest obowiązany ustanowić radę wierzycieli.

Art. 202.

1. Rada wierzycieli składa się z trzech lub pięciu członków oraz jednego lub dwóch zastępców. Sędzia-komisarz może odwołać członków rady wierzycieli oraz zastępców, którzy nie pełnią należycie obowiązków, i powołać innych.
2. Członkowie rady wierzycieli i ich zastępcy powoływani są spośród wierzycieli upadłego, których wierzytelności zostały uznane albo uprawdopodobnione.
3. Wierzyciel może nie przyjąć obowiązków członka rady lub jego zastępcy.

Art. 203.

1. Wierzyciele mający przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzytelności, które zostały uznane lub uprawdopodobnione, mogą zgłosić wniosek o zmianę składu rady wierzycieli.
2. Jeżeli sędzia-komisarz nie uwzględni wniosku, o którym mowa w ust. 1, przedstawia go zgromadzeniu wierzycieli. Jeżeli na zgromadzeniu wierzycieli za wnioskiem wypowiedzą się wierzyciele mający przynajmniej połowę ogólnej sumy wierzytelności uznanych lub uprawdopodobnionych, następuje zmiana składu rady wierzycieli stosownie do uchwały zgromadzenia.

Art. 204.

1. Członkowie rady wierzycieli pełnią swoje obowiązki osobiście albo przez swe organy.
2. Członek rady wierzycieli, za zgodą sędziego-komisarza, może również działać przez pełnomocnika, a gdy członkiem rady wierzycieli jest organ administracji publicznej także osoba wyznaczona przez ten organ. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie z podpisem notarialnie poświadczonym. Pełnomocnictwo udzielone adwokatowi lub radcy prawnemu nie wymaga notarialnego poświadczenia podpisu.

Art. 205.

1. Rada wierzycieli służy pomocą syndykowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy, kontroluje ich czynności, bada stan funduszków masy upadłości, udziela zezwolenia na czynności, które mogą być dokonane tylko za zezwoleniem rady wierzycieli, oraz wyraża opinię w innych sprawach, jeżeli tego zażąda sędzia-komisarz, syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca. Przy wykonywaniu obowiązków rada wierzycieli kieruje się interesem ogółu wierzycieli.

2. Każdy z członków rady wierzycieli, jak również cała rada, ma prawo przedstawić sędziemu-komisarzowi swoje uwagi o działalności syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy, a także zwrócić się do sędziego-komisarza o odwołanie syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy.
3. Rada wierzycieli może żądać od syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy wyjaśnień oraz może badać księgi i dokumenty dotyczące upadłości.
4. Z kontroli działalności syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy i badania stanu funduszków masy upadłości rada wierzycieli składa sprawozdania sędziemu-komisarzowi; z innych czynności rada składa sprawozdanie na żądanie sędziego-komisarza.

Art. 206.

1. W postępowaniu obejmującym likwidację majątku upadłego zezwolenia rady wierzycieli wymagają następujące czynności:
  - 1) dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa przez syndyka, jeżeli ma trwać dłużej niż trzy miesiące od dnia ogłoszenia upadłości;
  - 2) odstąpienie od sprzedaży przedsiębiorstwa jako całości;
  - 3) sprzedaż praw i wierzytelności;
  - 4) zaciąganie pożyczek lub kredytów oraz obciążenie majątku upadłego ograniczonymi prawami rzeczowymi;
  - 5) wykonanie umowy wzajemnej zawartej przez upadłego albo odstąpienie od takiej umowy oraz wykonanie lub odstąpienie od umowy zawartej przez upadłego, do której stosuje się odpowiednio przepisy art. 98 i 99;
  - 6) uznanie, zrzeczenie się i zawarcie ugody co do roszczeń spornych oraz podanie sporu rozstrzygnięciu sądu polubownego.
- 1¹. W postępowaniu z możliwością zawarcia układu zezwolenia rady wierzycieli wymagają następujące czynności:
  - 1) obciążenie przez upadłego albo zarządcę składników masy upadłości hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności nieobjętej układem;
  - 2) obciążenie przez zarządcę składników masy innymi prawami;
  - 3) zaciąganie przez zarządcę kredytów i pożyczek.
2. Jeżeli czynność, o której mowa w ust. 1 i 1¹, musi być dokonana niezwłocznie i dotyczy wartości nieprzewyższającej dziesięciu tysięcy złotych, syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca może ją wykonać bez zezwolenia rady.

Art. 207.

1. Rada wierzycieli wykonuje czynności przez podjęcie uchwał na posiedzeniach rady. Uchwały rady wierzycieli zapadają większością głosów.
2. Kontrolę czynności syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy oraz badanie stanu funduszków masy upadłości rada może sprawować przez poszczególnych swoich członków, których do tego upoważni.

Art. 208.

1. Posiedzenie rady wierzycieli zwołuje syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca, zawiadamiając członków o terminie i miejscu posiedzenia osobiście lub listami poleconymi. Posiedzeniu rady przewodniczy syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca, bez prawa głosu.

2. W sprawie kontroli działalności syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy oraz badania stanu funduszków masy upadłości posiedzenie może zwołać każdy z członków rady. Posiedzeniu przewodniczy najstarszy wiekiem członek rady, chyba że członkowie rady postanowią inaczej.
3. Posiedzenie rady wierzycieli może zwołać również sędzia-komisarz, który przewodniczy posiedzeniu, bez prawa głosu.

Art. 209.

1. Z posiedzenia rady wierzycieli spisuje się protokół, który podpisują obecni. Odмовę złożenia podpisu zaznacza się w protokole.
2. Przewodniczący niezwłocznie po posiedzeniu przesyła odpis protokołu sędziemu-komisarzowi, a także syndykowi, nadzorcy sądowemu i zarządcy, jeżeli nie byli obecni na posiedzeniu.

Art. 210.

Sędzia-komisarz może w terminie tygodnia od dnia przedłożenia mu odpisu protokołu uchylić uchwałę rady wierzycieli, jeżeli uchwała jest sprzeczna z prawem albo narusza dobre obyczaje. Na postanowienie sędziego-komisarza służy zażalenie.

Art. 211.

1. Członkowi rady wierzycieli przysługuje prawo do zwrotu koniecznych wydatków związanych z jego udziałem w posiedzeniu rady wierzycieli. Za udział w posiedzeniu sędzia-komisarz może przyznać członkowi rady stosowne wynagrodzenie, jeżeli uzasadnione to jest rodzajem i stopniem zawichości sprawy oraz zakresem wykonywanych prac. Wynagrodzenie to nie może przekraczać 3% miesięcznego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 162 ust. 2, za jeden dzień posiedzenia. Wynagrodzenie oraz zwrot wydatków wchodzi w skład kosztów postępowania.
2. Postanowienie w sprawie zwrotu wydatków wydaje sędzia-komisarz po wysłuchaniu członka rady i syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy.

Art. 212.

1. Członek rady wierzycieli odpowiada za szkodę wynikłą z nienależytego pełnienia obowiązków.
2. Za szkodę wyrządzoną nienależytym wykonaniem obowiązków przez pełnomocnika działającego w radzie wierzyciel odpowiada jak za działanie własne.

Art. 213.

1. Jeżeli rada wierzycieli nie została ustanowiona, czynności zastrzeżone dla rady wierzycieli podejmuje sędzia-komisarz.
2. Sędzia-komisarz wykonuje ponadto czynności zastrzeżone dla rady wierzycieli, jeżeli rada nie wykona ich w terminie wyznaczonym przez sędziego-komisarza.

DZIAŁ IV

Przepisy ogólne dotyczące postępowania po ogłoszeniu upadłości

Art. 214.

Sąd orzeka na posiedzeniu niejawnym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 215.

1. W razie ogłoszenia upadłości wszystkich współników spółki cywilnej sąd może połączyć do łącznego rozpoznania sprawy upadłościowe prowadzone wobec współników tej spółki. Jeżeli ogłoszono upadłość w różnych sądach, przepisy art. 149 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.
2. W postanowieniu o połączeniu spraw sąd wyznacza jednego sędziego-komisarza, syndyka, nadzorcę sądowego albo zarządcę do wszystkich połączonych spraw.
3. Dla każdego z upadłych sporządza się osobne listy wierzytelności oraz plany podziału funduszków masy upadłości, w których z urzędu uwzględnia się zaspokojenie wierzytelności, za które upadli odpowiadają solidarnie.
4. Wynagrodzenie syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy oraz koszty likwidacji pokrywa się proporcjonalnie do wartości masy upadłości każdego z upadłych.
5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio w razie ogłoszenia upadłości osobowej spółki handlowej oraz jej współników ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem.

Art. 216.

Do pełnomocnictwa określonego w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 217.

1. Jeżeli zachodzi potrzeba wysłuchania upadłego, syndyka, nadzorcy sądowego, zarządcy, wierzyciela, członka rady wierzycieli lub innych osób, sąd albo sędzia-komisarz, stosownie do okoliczności, wysłuchuje ich na posiedzeniu i z wysłuchania sporządza protokół, w obecności lub nieobecności innych osób zainteresowanych, bądź odbiera od osób wysłuchiwanym oświadczenia na piśmie.
2. Sąd albo sędzia-komisarz może zarządzić również, by oświadczenie na piśmie, o którym mowa w ust. 1, zawierało podpis notarialnie poświadczony.
3. Nieobecność osoby, o której mowa w ust. 1, wezwanej na posiedzenie lub niezłożenie przez tę osobę oświadczenia na piśmie, nawet z przyczyn usprawiedliwionych, nie tamuje postępowania.
4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się również do przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków oraz wysłuchania biegłych.

Art. 218.

Jeżeli syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca uzna za konieczne ustalenie okoliczności sprawy w drodze postępowania dowodowego, składa sędziemu-komisarzowi wniosek o przeprowadzenie dowodu. W razie uwzględnienia wniosku postępowanie dowodowe prowadzi sędzia-komisarz.

Art. 219.

1. W postępowaniu upadłościowym orzeczenia zapadają w formie postanowień.
2. (uchylony).

Art. 220.

1. Postanowień, które podlegają ogłoszeniu lub obwieszczeniu, nie doręcza się uczestnikom postępowania. Inne postanowienia, jeżeli nie były wydane na posiedzeniu jawnym, doręcza się osobom, których postanowienie dotyczy. Nie doręcza się poszczególnym wierzycielom postanowień dotyczących ogółu wierzycieli.
2. Postanowienia, które nie podlegają ogłoszeniu lub obwieszczeniu, wyklada się w sekretariacie sądu, o czym należy uczynić wzmiankę na sentencji postanowienia z zaznaczeniem daty wyłożenia.

Art. 221.

1. Obwieszczenia, w przypadkach przewidzianych w ustawie, dokonuje się przez ogłoszenie w budynku sądowym oraz zamieszczenie w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu lokalnym, chyba że ustawa stanowi inaczej.
2. Na wniosek syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy lub z urzędu sędziego-komisarza może zarządzić umieszczenie obwieszczenia także w innych dziennikach o zasięgu krajowym lub zagranicznym, jak również zarządzić dokonanie obwieszczenia w inny sposób.
3. Na żądanie upadłego lub wierzyciela, na ich koszt, obwieszczenie może być dokonane w sposób przez nich wskazany.

Art. 222.

1. Na postanowienia sądu upadłościowego i sędziego-komisarza zażalenie przysługuje w przypadkach wskazanych w ustawie. Zażalenia na postanowienia sędziego-komisarza rozpoznaje sąd upadłościowy jako sąd drugiej instancji.
2. Zażalenie wniesione przez wierzyciela doręcza się upadłemu, syndykowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy.
3. Zażalenie wniesione przez upadłego doręcza się syndykowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy oraz temu z wierzycieli, którego interesów dotyczy.
4. Nie doręcza się zażaleń na postanowienia dotyczące ogółu wierzycieli.

Art. 223.

1. Od postanowień sądu drugiej instancji skarga kasacyjna nie przysługuje, chyba że ustawa przewiduje inaczej.
2. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje.

Art. 224.

Termin do wniesienia środka odwoławczego biegnie od dnia doręczenia postanowienia, a dla osób, wobec których nie ma obowiązku doręczania, od dnia jego ogłoszenia. Dla wierzycieli, którym postanowienie nie zostało ogłoszone, termin ten biegnie

od dnia obwieszczenia o postanowieniu, a gdy postanowienie nie podlega obwieszczeniu – od dnia wyłożenia postanowienia w sekretariacie sądu.

Art. 225.

Skargi na czynności komornika w toku postępowania upadłościowego wnosi się w terminie tygodniowym od dnia zakończenia czynności.

Art. 226.

1. Zabezpieczenie w przypadkach określonych w ustawie następuje przez złożenie do depozytu sądowego odpowiedniej sumy pieniężnej.
2. O wydaniu sumy złożonej do depozytu orzeka sędzia-komisarz po wysłuchaniu syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy i osób zainteresowanych.
3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do zabezpieczenia wykonania układu, jeżeli układ przewiduje inne formy zabezpieczenia.
4. Na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie zabezpieczenia przysługuje zażalenie.

Art. 227.

Sumy pieniężne wchodzące do masy upadłości oraz sumy uzyskane ze zbycia rzeczy i praw obciążonych rzeczowo, jeżeli nie podlegają natychmiastowemu wydaniu, syndyk składa na oprocentowany rachunek bankowy lub na sądowy rachunek depozytowy.

Art. 228.

Akta sądowe są dostępne w sekretariacie sądu dla uczestników postępowania oraz dla każdego, kto potrzebę ich przejrzenia dostatecznie usprawiedliwi. Osoby te mogą sporządzać i otrzymywać z akt odpisy i wyciągi.

Art. 229.

W sprawach nieuregulowanych ustawą do postępowania upadłościowego stosuje się odpowiednio przepisy księgi pierwszej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego, z wyjątkiem przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania.

DZIAŁ V

Koszty

Art. 230.

1. Do kosztów postępowania upadłościowego zalicza się opłaty sądowe oraz wydatki niezbędne do osiągnięcia celu postępowania.

2. Do wydatków, o których mowa w ust. 1, należą w szczególności: wynagrodzenie i wydatki syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy oraz ich zastępców, wynagrodzenie i wydatki członków rady wierzycieli, wydatki związane ze zgromadzeniem wierzycieli, koszty doręczeń, obwieszczeń i ogłoszeń, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości podatki i inne daniny publiczne, wydatki związane z zarządem masy upadłości, w tym przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości należności ze stosunku pracy oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, wydatki związane z likwidacją masy upadłości, chociażby do likwidacji doszło na podstawie układu.

Art. 231.

1. Koszty postępowania upadłościowego pokrywane są z masy upadłości.
2. Niepokryte z masy upadłości koszty postępowania upadłościowego po zakończeniu postępowania upadłościowego ponosi upadły. W razie uchylenia postępowania upadłościowego sędzia-komisarz może zwolnić upadłego od ponoszenia kosztów sądowych.
3. Na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie kosztów przysługuje zażalenie.

Art. 232.

W razie potrzeby, sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli w przedmiocie podjęcia uchwały co do wpłacenia przez wierzycieli zaliczki na koszty postępowania albo zobowiąże wierzycieli mających największe wierzytelności, których łączna wysokość wynosi co najmniej 30% ogólnej sumy wierzytelności przypadających wierzycielom uprawnionym do uczestniczenia w zgromadzeniu, do złożenia zaliczki na koszty postępowania.

Art. 233.

Wierzycielowi nie przysługuje prawo do zwrotu kosztów poniesionych przez niego w postępowaniu upadłościowym. Wierzycielowi zwraca się jednak poniesione przez niego koszty postępowania wywołanego wniesieniem sprzeciwu co do uznania wierzytelności innego wierzyciela, jeżeli w wyniku wniesienia tego sprzeciwu odmówiono uznania zaskarżonej wierzytelności, jak również zwraca się zaliczkę na koszty postępowania, którą złożył na żądanie sędziego-komisarza albo zgodnie z uchwałą zgromadzenia wierzycieli, jeżeli fundusze masy upadłości wystarczą na jej pokrycie.

Art. 234.

1. Nie można żądać od wierzyciela zwrotu do masy upadłości kosztów wynikłych z czynności podjętych przez wierzyciela w postępowaniu upadłościowym.
2. Po zakończeniu postępowania upadłościowego upadły nie może żądać od wierzyciela zwrotu kosztów postępowania, chyba że nastąpiło uchylenie postępowania upadłościowego, a wierzyciel zgłosił wniosek o ogłoszenie upadłości w złej wierze.

Art. 235.

1. Koszty postępowania upadłościowego wynikłe ze zgłoszenia wierzytelności przez wierzyciela po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności, nawet jeżeli opóźnienie powstało bez winy wierzyciela, ponosi wierzyciel, który zgłosił wierzytelność po terminie.

2. Sędzia-komisarz może zobowiązać wierzyciela do złożenia zaliczki na koszty związane ze zgłoszeniem wierzytelności po upływie terminu wyznaczonego do zgłoszenia. W razie niezłożenia zaliczki zgłoszenie wierzytelności podlega zwrotowi.

Tytuł V

Zgłoszenie i ustalenie wierzytelności

DZIAŁ I

Zgłoszenie wierzytelności

Rozdział 1

Wierzytelności podlegające zgłoszeniu

Art. 236.

1. Wierzyciel osobisty upadłego, który chce uczestniczyć w postępowaniu upadłościowym, jeżeli niezbędne jest ustalenie jego wierzytelności, powinien w terminie oznaczonym w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości zgłosić sędziemu-komisarzowi swoją wierzytelność.
2. Uprawnienie do zgłoszenia wierzytelności przysługuje wierzycielowi ponadto, gdy jego wierzytelność była zabezpieczona hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską lub przez inny wpis w księdze wieczystej lub w rejestrze okrętowym. Jeżeli wierzyciel nie zgłosi tych wierzytelności, będą one umieszczone na liście wierzytelności z urzędu.
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, zastawem lub zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską na rzeczach wchodzących w skład masy upadłości, jeżeli upadły nie jest dłużnikiem osobistym, a wierzyciel chce w postępowaniu upadłościowym dochodzić swoich roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia.
4. Postanowienia niniejszego artykułu dotyczące wierzytelności stosuje się do innych należności podlegających zaspokojeniu z masy upadłości.

Art. 237.

Nie wymagają zgłoszenia należności ze stosunku pracy. Należności z tego tytułu umieszcza się na liście wierzytelności z urzędu.

Art. 238.

Przepisy dotyczące roszczeń pracowniczych stosuje się odpowiednio do roszczeń Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o zwrot z masy upadłości świadczeń Funduszu wypłaconych pracownikom upadłego.

Rozdział 2

Zgłoszenie wierzytelności

Art. 239.

Zgłoszenia wierzytelności dokonuje się na piśmie w dwóch egzemplarzach. Do pisma zgłaszający wierzytelność dołącza oryginał lub notarialnie poświadczony odpis

dokumentu uzasadniającego zgłoszenie. Poświadczenia odpisów może dokonać także radca prawny lub adwokat, będący pełnomocnikiem wierzyciela, który zgłasza wierzytelność.

Art. 240.

W zgłoszeniu wierzytelności należy podać:

- 1) imię i nazwisko bądź nazwę albo firmę wierzyciela i odpowiednio jego miejsce zamieszkania albo siedzibę;
- 2) określenie wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi oraz wartość wierzytelności niepieniężnej;
- 3) dowody stwierdzające istnienie wierzytelności;
- 4) kategorię, do której wierzytelność ma być zaliczona;
- 5) zabezpieczenia związane z wierzytelnością oraz oświadczenie wierzyciela, w jakiej prawdopodobnie sumie wierzytelność nie będzie zaspokojona z przedmiotu zabezpieczenia;
- 6) w razie zgłoszenia wierzytelności, w stosunku do której upadły nie jest dłużnikiem osobistym, przedmiot zabezpieczenia, z którego wierzytelność podlega zaspokojeniu;
- 7) stan sprawy, jeżeli co do wierzytelności toczy się postępowanie sądowe lub administracyjne;
- 8) jeżeli wierzyciel jest współnikiem albo akcjonariuszem spółki będącej upadłym – ilość posiadanych udziałów albo akcji oraz ich rodzaj.

Rozdział 3

Sprawdzanie zgłoszonych wierzytelności

Art. 241.

Jeżeli zgłoszenie wierzytelności odpowiada wymaganiom określonym w art. 239 i 240, sędzia-komisarz przekazuje odpis zgłoszenia syndykowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy.

Art. 242.

Jeżeli zgłoszenia wierzytelności dokonuje przedsiębiorca lub wierzyciel reprezentowany przez pełnomocnika procesowego, którym jest adwokat lub radca prawny, zgłoszenie wierzytelności nieodpowiadające wymaganiom określonym w art. 239 i 240 lub zawierające inne braki uniemożliwiające nadanie zgłoszeniu biegu podlega zwrotowi bez wzywania do jego uzupełnienia.

Art. 243.

1. Syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca sprawdza, czy zgłoszona wierzytelność znajduje potwierdzenie w księgach rachunkowych lub innych dokumentach upadłego albo we wpisach w księdze wieczystej lub rejestrach, oraz wzywa upadłego do złożenia w określonym terminie oświadczenia, czy wierzytelność uznaje.
2. (uchylony).

DZIAŁ II

Lista wierzytelności

Rozdział 1

Ustalenie listy wierzytelności

Art. 244.

Po upływie terminu do zgłoszenia wierzytelności i sprawdzeniu zgłoszonych wierzytelności syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca sporządza listę wierzytelności.

Art. 245.

1. Na liście wierzytelności umieszcza się w osobnych rubrykach następujące dane:
  - 1) sumę, w jakiej wierzytelność podlega uznaniu;
  - 2) kategorię, w jakiej wierzytelność podlega zaspokojeniu;
  - 3) istnienie i rodzaj zabezpieczenia wierzytelności oraz określenie sumy, według której będzie obliczany głos wierzyciela; sumę tę oznacza się według tej części wierzytelności, która prawdopodobnie nie będzie zaspokojona z przedmiotu zabezpieczenia;
  - 4) czy wierzytelność jest uzależniona od warunku;
  - 5) czy wierzycielowi przysługuje prawo potrącenia;
  - 6) stan postępowania sądowego lub administracyjnego w sprawie zgłoszonej wierzytelności, jej zabezpieczenia lub prawa potrącenia.
2. Jeżeli syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca zaprzecza w całości lub w części oświadczeniom wierzyciela, uzasadnia to w osobnej rubryce.
3. Syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca umieszcza na liście wierzytelności także oświadczenie upadłego i podane przez niego uzasadnienie, jeżeli upadły złożył takie oświadczenie, albo wzmiankę, że upadły oświadczenia takiego nie złożył i z jakiej przyczyny.

Art. 246.

Wierzytelność niepieniężna będzie umieszczona na liście wierzytelności w sumie pieniężnej według jej wartości z dnia ogłoszenia upadłości.

Art. 247.

1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości wierzytelność bez zastrzeżenia odsetek nie była jeszcze wymagalna, na liście wierzytelności umieszcza się sumę pieniężną wierzytelności pomniejszoną o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż 6% i za czas od dnia ogłoszenia upadłości do dnia wymagalności, najwyżej jednak za dwa lata.
2. Odsetki od wierzytelności pieniężnej umieszcza się na liście w kwocie naliczonej do dnia ogłoszenia upadłości.

Art. 248.

Wierzytelność, której upadły jest współdłużnikiem, oraz wierzytelność poręczyciela upadłego z tytułu zwrotnego roszczenia umieszcza się na liście w takiej wysokości, w jakiej współdłużnik lub poręczyciel zaspokoił wierzyciela.

Art. 249.

1. Wierzytelności z tytułu powtarzających się świadczeń, których czas trwania jest oznaczony, umieszcza się na liście jako sumę świadczeń za cały czas ich trwania, pomniejszoną o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż 6% i za czas od dnia ogłoszenia upadłości do dnia wymagalności każdego przyszłego świadczenia.
2. Wierzytelności z tytułu świadczeń powtarzających się, których czas trwania oznaczono na czas życia uprawnionego lub innej osoby, albo nieoznaczonych co do czasu trwania umieszcza się na liście wierzytelności jako sumę stanowiącą wartość prawa.
3. Jeżeli w umowie o prawo do świadczeń powtarzających się ustalona jest suma wykupu, sumę tę umieszcza się na liście jako wartość prawa.
4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się do świadczeń alimentacyjnych.

Art. 250.

Wierzytelność zabezpieczona hipoteką lub wpisem w rejestrze na majątku upadłego położonym za granicą umieszcza się na liście, jeżeli złożony zostanie dowód wykreślenia wpisu o zabezpieczeniu.

Art. 251.

Wierzytelność w walucie obcej bez względu na termin jej wymagalności umieszcza się na liście po przeliczeniu na pieniądze polskie według średniego kursu walut obcych w Narodowym Banku Polskim z dnia ogłoszenia upadłości, a gdy takiego kursu nie było – według średniej ceny rynkowej z tej daty.

Art. 252.

1. Jeżeli wierzytelność została zgłoszona przez wierzyciela po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności, bez względu na przyczynę opóźnienia, czynności już dokonane w postępowaniu upadłościowym są skuteczne wobec tego wierzyciela, a jego uznaną wierzytelność uwzględnia się tylko w planach podziału funduszów masy upadłości sporządzonych po jej uznaniu.
2. Jeżeli jednak wierzytelność zgłoszono po zatwierdzeniu ostatecznego planu podziału funduszów masy upadłości, pozostawia się ją bez rozpoznania.
3. W postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu zgłoszenie wierzytelności po terminie nie wstrzymuje czynności postępowania, w szczególności nie jest przeszkodą do odbycia zgromadzenia wierzycieli i przyjęcia układu. Jeżeli do dnia przyjęcia układu nie zostało wydane prawomocne postanowienie sędziego-komisarza dotyczące uzupełnienia listy wierzytelności, postępowanie w tej sprawie podlega umorzeniu.

Art. 253.

1. Po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca uzupełnia listę wierzytelności w miarę zgłaszania wierzytelności.
2. Jeżeli zgłoszono wierzytelności po przekazaniu listy wierzytelności sędziemu-komisarzowi, syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca sporządza uzupełnienie listy wierzytelności obejmujące takie wierzytelności wraz z zaznaczeniem, w jaki sposób będą zaspokajane.

Art. 254.

1. Zmianę wierzyciela po zgłoszeniu wierzytelności uwzględnia się na liście wierzytelności tylko wtedy, gdy została stwierdzona dokumentem urzędowym lub niebudzącym wątpliwości dokumentem prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym i gdy zmiana wierzyciela zgłoszona została syndykowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy przed przekazaniem listy wierzytelności sędziemu-komisarzowi. Sędzia-komisarz może uwzględnić zmianę wierzyciela zgłoszoną po przekazaniu mu listy wierzytelności, a przed jej ostatecznym zatwierdzeniem, jeżeli nie spowoduje to opóźnienia w postępowaniu.
2. Nieuwzględnienie zmian, o których mowa w ust. 1, nie pozbawia nabywcy wierzytelności możliwości realizacji jego uprawnień na podstawie przepisów ustawy w toku dalszego postępowania.

Rozdział 2**Zaskarżenie listy wierzytelności****Art. 255.**

1. Syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca przekazuje listę wierzytelności sędziemu-komisarzowi, który o jej sporządzeniu ogłosi przez obwieszczenie i ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.
2. Listę wierzytelności może przeglądać w sekretariacie sądu każdy zainteresowany.

Art. 256.

1. W terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia i ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o przekazaniu listy wierzytelności sędziemu-komisarzowi, każdy wierzyciel umieszczony na liście może złożyć do sędziego-komisarza sprzeciw co do uznania wierzytelności, a co do odmowy uznania – ten, któremu odmówiono uznania zgłoszonej wierzytelności.
2. W tym samym terminie sprzeciw przysługuje upadłemu, o ile projekt nie jest zgodny z jego wnioskami lub oświadczeniami. Jeżeli upadły nie składał oświadczeń, mimo iż był do tego wezwany, może zgłosić sprzeciw tylko wtedy, gdy wykaze, że nie złożył oświadczeń z przyczyn od niego niezależnych.

Art. 257.

1. Sprzeciw powinien odpowiadać wymaganiom formalnym pisma procesowego, a ponadto wskazywać zaskarżoną wierzytelność oraz zawierać wniosek co do uznania albo odmowy uznania wierzytelności wraz z uzasadnieniem i wskaza-

- niem dowodów na jego poparcie. Sędzia-komisarz odrzuci sprzeciw nieodpowiadający tym wymaganiom albo spóźniony.
2. W terminie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu sprzeciwu można wnieść go ponownie. Jeżeli sprzeciw nie zawiera braków, wywołuje skutki od dnia wniesienia odrzuconego sprzeciwu.
  3. Uprawnienia, o których mowa w ust. 2, nie przysługują w razie ponownego odrzucenia sprzeciwu.

Art. 258.

Jeżeli wierzytelność jest stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu, sprzeciw może być oparty tylko na zdarzeniach powstałych po zamknięciu rozprawy w sprawie, w której orzeczenie zostało wydane. Zdarzenia te powinny być stwierdzone dowodem na piśmie.

Art. 259.

1. Sprzeciw rozpoznaje sędzia-komisarz na rozprawie. Na rozprawę wzywa syndyka, nadzorcę sądowego albo zarządcę, upadłego oraz wierzyciela, który złożył sprzeciw, i wierzyciela, którego wierzytelności sprzeciw dotyczy. Niestawienie tych osób nie wstrzymuje wydania postanowienia.
2. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Rozdział 3

Zatwierdzenie, prostowanie i uzupełnienie listy wierzytelności

Art. 260.

1. Po uprawomocnieniu się postanowienia sędziego-komisarza w sprawie sprzeciwu, a w razie jego zaskarżenia, po uprawomocnieniu się postanowienia sądu, sędzia-komisarz dokonuje zmian na liście wierzytelności na podstawie tych postanowień oraz zatwierdza listę wierzytelności.
2. Jeżeli sprzeciwu nie wniesiono, sędzia-komisarz zatwierdza listę wierzytelności po upływie terminu do jego wniesienia.
3. W postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu sędzia-komisarz może zatwierdzić listę wierzytelności w części obejmującej ustalone wierzytelności, jeżeli suma spornych wierzytelności nie przekracza 15% ogólnej sumy wierzytelności.

Art. 261.

Sędzia-komisarz może z urzędu dokonać zmian na liście wierzytelności w razie stwierdzenia, że na liście umieszczono wierzytelności, które w całości lub części nie istnieją, lub nie umieszczono na liście wierzytelności, które podlegają umieszczeniu na liście z urzędu. Postanowienie o zmianie na liście podlega obwieszczeniu z urzędu. Na postanowienie to przysługuje zażalenie.

Art. 262.

1. Jeżeli wierzytelność zgłoszono po terminie wyznaczonym do zgłoszenia wierzytelności lub została ujawniona po tym terminie wierzytelność, która nie wymaga zgłoszenia, wierzytelność taką umieszcza się na uzupełniającej liście wierzytelności.

2. Lista wierzytelności ulega sprostowaniu stosownie do prawomocnych orzeczeń. Zmiana wysokości wierzytelności zaistniała po ustaleniu listy wierzytelności jest uwzględniana przy sporządzeniu planu podziału albo przy głosowaniu na zgromadzeniu wierzycieli.
3. (uchylony).

Art. 263.

Odmowa uznania wierzytelności według przepisów niniejszego działu nie stanowi przeszkody do jej dochodzenia we właściwym trybie. Jeżeli odmowa uznania wierzytelności nastąpiła w postępowaniu upadłościowym obejmującym likwidację majątku upadłego, dochodzenie wierzytelności, której odmówiono uznania, jest możliwe dopiero po umorzeniu lub zakończeniu postępowania upadłościowego.

Art. 264.

1. Z zastrzeżeniem art. 296, po zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego wyciąg z zatwierdzonej przez sędziego-komisarza listy wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzytelności oraz sumy otrzymanej na jej poczet przez wierzyciela, jest tytułem egzekucyjnym przeciwko upadłemu.
2. Upadły może żądać ustalenia, że wierzytelność objęta listą wierzytelności nie istnieje albo istnieje w mniejszym zakresie, jeżeli nie uznał wierzytelności zgłoszonej w postępowaniu upadłościowym i nie zapadło co do niej jeszcze prawomocne orzeczenie sądowe.
3. Po nadaniu wyciągowi z listy wierzytelności klauzuli wykonalności, zarzut, że wierzytelność objęta listą wierzytelności nie istnieje albo że istnieje w mniejszym zakresie, upadły może podnieść w drodze powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.
4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w stosunku do wierzycieli, wobec których upadły nie był dłużnikiem osobistym.

Art. 265.

1. Jeżeli sąd umorzył część zobowiązań upadłego, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym, w wyciągu z listy wierzytelności, o którym mowa w art. 264 ust. 1, zamieszcza się wzmiankę określającą zakres odpowiedzialności upadłego.
2. Jeżeli sąd umorzył całość zobowiązań upadłego, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym, przepisu art. 264 nie stosuje się.

Art. 266.

Wierzyciel może żądać zwrotu dokumentów złożonych w celu udowodnienia wierzytelności. Na zarządzenie sędziego-komisarza sekretarz sądowy wydaje dokumenty z zaznaczeniem na nich, w jakiej sumie wierzytelność została uznana.

Tytuł VI

Układ

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 267.

1. Jeżeli sąd ogłosił upadłość z możliwością zawarcia układu, a propozycje układowe nie zostały wcześniej złożone, upadły powinien zgłosić je w terminie miesiąca. Wraz z propozycjami układowymi upadły powinien przedłożyć także rachunek przepływów pieniężnych za okres ostatnich dwunastu miesięcy, jeżeli obowiązany był do prowadzenia dokumentacji umożliwiającej sporządzenie takiego rachunku. W tym samym czasie propozycje układowe może złożyć również nadzorca sądowy albo zarządca.
2. Z ważnych powodów sędzia-komisarz może przedłużyć do trzech miesięcy termin do zgłoszenia propozycji układowych oraz przedłożenia danych, o których mowa w ust. 1.
3. W razie niezgłoszenia przez upadłego propozycji układowych w terminie, o którym mowa w ust. 1 lub 2, upadły traci prawo zarządu masą upadłości, jeżeli prawa takiego wcześniej nie został pozbawiony, a także prawo do składania propozycji układowych.
4. Jeżeli sąd ogłosił upadłość z możliwością zawarcia układu na wniosek wierzyciela, który zgłosił wstępne propozycje układowe, wierzyciel ten może również złożyć propozycje układowe. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 268.

Jeżeli sąd ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego, propozycje układowe mogą zgłosić upadły, syndyk i rada wierzycieli. Sąd zmieni sposób prowadzenia postępowania na postępowanie z możliwością zawarcia układu, jeżeli są podstawy do takiej zmiany. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 269.

Propozycje układowe powinny określać sposób restrukturyzacji zobowiązań upadłego oraz zawierać uzasadnienie.

Art. 270.

1. Propozycje restrukturyzacji zobowiązań upadłego mogą obejmować w szczególności:
  - 1) odroczenie wykonania zobowiązań;
  - 2) rozłożenie spłaty długów na raty;
  - 3) zmniejszenie sumy długów;
  - 4) konwersję wierzytelności na udziały lub akcje;
  - 5) zmianę, zamianę lub uchylenie prawa zabezpieczającego określoną wierzytelność.
2. Propozycje układowe mogą wskazywać jeden lub więcej sposobów restrukturyzacji.

3. Do propozycji układowych przewidujących konwersję wierzytelności na akcje w sposób określony w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych nie stosuje się art. 7 ust. 1 tej ustawy oraz art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Art. 271.

1. Układ może przewidywać również zaspokojenie wierzycieli poprzez likwidację majątku upadłego (układ likwidacyjny). Likwidacja przeprowadzana jest według przepisów ustawy o likwidacji masy upadłości, chyba że układ przewiduje przejęcie majątku upadłego przez wierzycieli lub inny sposób likwidacji.
2. Jeżeli układ przewiduje likwidację majątku upadłego według przepisów ustawy, likwidację przeprowadza osoba wyznaczona w układzie, w trybie określonym w jego treści. Likwidacja nie narusza praw oraz skutków ujawnienia praw i roszczeń osobistych, ciężających na składnikach majątku upadłego.

Art. 272.

1. Układ obejmuje wierzytelności powstałe przed dniem ogłoszenia upadłości dłużnika.
2. (uchylony).
3. Układem obejmuje się także wierzytelności zależne od warunku, jeżeli warunek ziścił się w czasie wykonywania układu.

Art. 273.

1. Układ nie obejmuje:
  - 1) należności alimentacyjnych oraz rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę;
  - 2) roszczenia o wydanie mienia, o którym mowa w art. 70;
  - 3) (uchylony);
  - 4) wierzytelności, za które upadły odpowiada w związku z nabyciem spadku po ogłoszeniu upadłości, po wejściu spadku do masy upadłości;
  - 5) składek na ubezpieczenia społeczne.
2. Układ nie obejmuje należności ze stosunku pracy oraz wierzytelności zabezpieczonej na mieniu upadłego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, w części znajdującej pokrycie w wartości przedmiotu zabezpieczenia, chyba że wierzyciel wyraził zgodę na jej objęcie układem. Zgoda na objęcie wierzytelności układem powinna być wyrażona w sposób bezwarunkowy i nieodwołalny, najpóźniej przed przystąpieniem do głosowania nad układem. Zgoda może być wyrażona ustnie do protokołu z przebiegu zgromadzenia wierzycieli.
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do wierzytelności zabezpieczonych przeniesieniem na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa.

Art. 274.

Przepisy dotyczące wierzytelności ze stosunku pracy stosuje się odpowiednio do roszczeń Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o zwrot z masy upadłości świadczeń Funduszu wypłaconych pracownikom upadłego.

Art. 275.

Jeżeli układ przewiduje likwidację majątku upadłego przez przejęcie majątku przez wierzycieli, można określić w układzie wzajemne dopłaty między wierzycielami.

Art. 276.

Jeżeli propozycje układowe przewidują spłatę wierzytelności z zysku przedsiębiorstwa upadłego, mogą one określać, jaka część zysku przeznaczona jest na spłatę wierzytelności.

Art. 277.

Jeżeli propozycje układowe polegają na zmianie treści stosunków prawnych lub praw, ustanowieniu albo zmianie zabezpieczenia wierzytelności, należy dołączyć w formie prawem przewidzianej bezwarunkowe oświadczenie osób, od których zgody uzależniona jest zmiana stosunku prawnego lub prawa albo zmiana zabezpieczenia wierzytelności.

Art. 278.

Po zatwierdzeniu listy wierzytelności sędzia-komisarz może postanowić, że głosowanie nad układem odbędzie się w grupach wierzycieli. W takim przypadku, w celu głosowania nad układem, sporządza on odrębne listy uprawnionych do głosowania wierzycieli, obejmujące poszczególne kategorie interesów. Listy te mogą obejmować w szczególności:

- 1) wierzycieli, którym przysługują należności ze stosunków pracy i którzy wyrazili zgodę na ich objęcie układem;
- 2) rolników, którym przysługują wierzytelności z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego;
- 3) wierzycieli, których wierzytelności są zabezpieczone na składnikach majątku upadłego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, a także przez przeniesienie na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa, i którzy wyrazili zgodę na ich objęcie układem;
- 4) wierzycieli będących wspólnikami lub akcjonariuszami upadłej spółki kapitałowej, posiadających udziały lub akcje spółki zapewniające co najmniej 5% głosów na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu akcjonariuszy, chociażby przysługiwały im wierzytelności wymienione w pkt 1–3;
- 5) pozostałych wierzycieli.

Art. 279.

1. Warunki restrukturyzacji zobowiązań upadłego powinny być jednakowe dla wszystkich wierzycieli, a jeżeli sędzia-komisarz postanowi, że głosowanie nad układem odbędzie się w grupach wierzycieli, jednakowe dla wierzycieli zaliczo-

- nych do tej samej grupy, chyba że wierzyciel wyraźnie zgodzi się na warunki mniej korzystne.
2. Korzystniejsze warunki restrukturyzacji zobowiązań można przyznać wierzycielom mającym drobne wierzytelności, a także wierzycielom, którzy po ogłoszeniu upadłości udzielili lub mają udzielić kredytu niezbędnego do wykonania układu.
  3. Warunki restrukturyzacji zobowiązań ze stosunku pracy nie mogą pozbawiać pracowników minimalnego wynagrodzenia za pracę.
  4. Restrukturyzacja powinna w równym stopniu dotyczyć zobowiązań pieniężnych i niepieniężnych. Jeżeli jednak wierzyciel przy zgłoszeniu wierzytelności nie wyraził zgody na restrukturyzację swojej wierzytelności jako wierzytelności niepieniężnej albo ze względu na charakter wierzytelności niepieniężnej restrukturyzacja nie jest możliwa, wierzytelność ta zmienia się w wierzytelność pieniężną. Przepisy art. 91 stosuje się odpowiednio.
  5. Warunki restrukturyzacji wierzytelności, o których mowa w art. 278 pkt 3, mogą być zróżnicowane stosownie do przysługującego im pierwszeństwa.

Art. 280.

1. Uzasadnienie propozycji układowych powinno zawierać:
  - 1) opis stanu przedsiębiorstwa ze szczególnym określeniem jego sytuacji ekonomiczno-finansowej, prawnej oraz organizacyjnej;
  - 2) analizę sektora rynku, na którym przedsiębiorstwo upadłego działa, z uwzględnieniem pozycji rynkowej konkurencji;
  - 3) metody i źródła finansowania wykonania układu, z uwzględnieniem przewidywanych wpływów i wydatków w czasie wykonywania układu;
  - 4) analizę poziomu i struktury ryzyka;
  - 5) osoby odpowiedzialne za wykonanie układu (imiona i nazwiska);
  - 6) ocenę alternatywnego sposobu restrukturyzacji zobowiązań;
  - 7) system zabezpieczenia praw i interesów wierzycieli na czas wykonania układu.
2. Sędzia-komisarz może zezwolić na ograniczenie uzasadnienia propozycji układowych, jeżeli z uwagi na wielkość i charakter przedsiębiorstwa upadłego ustalenie wszystkich danych wymienionych w ust. 1 nie jest niezbędne dla zapewnienia prawidłowego wykonania układu.

DZIAŁ II

Zawarcie i zatwierdzenie układu

Art. 281.

1. Zgromadzenie wierzycieli powinno odbyć się w terminie miesiąca od dnia zatwierdzenia listy wierzytelności. Jednocześnie z zawiadomieniem o zgromadzeniu doręcza się wierzycielom propozycje układowe oraz informacje o podziale wierzycieli ze względu na kategorie interesów wierzycieli.
2. W zgromadzeniu może brać udział także wierzyciel, którego wierzytelność nie została umieszczona na liście wierzytelności, jeżeli przedstawi sędziemu-komisarzowi prawomocne orzeczenie sądu lub ostateczną decyzję administracyjną stwierdzające jego wierzytelność. Wierzyciel ten głosuje z sumą wierzytelności ustaloną w prawomocnym orzeczeniu sądu lub ostatecznej decyzji administracyjnej.

3. W zgromadzeniu nie biorą udziału wierzyciele, których wierzytelności są sporne.

Art. 282.

1. Sędzia-komisarz może zwołać zgromadzenie wierzycieli wyznaczone w celu zawarcia układu także wtedy, gdy suma spornych wierzytelności nie przekracza 15% ogólnej sumy wierzytelności. O istnieniu oraz charakterze spornych wierzytelności sędzia-komisarz zawiadamia wierzycieli wraz z przesłaniem im propozycji układowych.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli na zgromadzeniu wierzycieli mają być głosowane propozycje zawarcia układu likwidacyjnego, chyba że propozycje te przewidują zabezpieczenie praw wierzycieli, których wierzytelności są sporne.

Art. 283.

1. Na zgromadzeniu wierzycieli nadzorca sądowy albo zarządca składa sprawozdanie, w którym ocenia stan przedsiębiorstwa oraz opiniuje możliwość wykonania propozycji układowych.
2. W razie zgłoszenia kilku propozycji układowych sędzia-komisarz ustala kolejność głosowania nad propozycjami układowymi. Przyjęcie jednej propozycji układowej wyklucza głosowanie nad dalszymi propozycjami.
3. Na zgromadzeniu wierzycieli upadły może zgłaszać zmiany i uzupełnienia do propozycji układowych. W razie zgłoszenia przez upadłego zmian do propozycji układowych korzystniejszych dla wierzycieli głosy oddane na piśmie za pierwotnymi propozycjami układowymi uważa się za głosy oddane za zmienionymi propozycjami układowymi. Propozycji układowych mniej korzystnych dla wierzycieli nie głosuje się. Do głosowania nad zmianami propozycji układowych przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.
4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sędzia-komisarz może odroczyć głosowanie nad układem na okres do jednego miesiąca. Odroczenie nie może być ponowione. O odroczeniu głosowania sędzia-komisarz ogłasza na zgromadzeniu wierzycieli.

Art. 284.

1. Jeżeli układ określa zabezpieczenie jego wykonania przez osoby trzecie, udzielenie kredytu upadłemu lub zgodę osób trzecich na zmianę treści praw lub stosunków prawnych, głosowanie nad układem może odbyć się tylko wtedy, gdy na zgromadzeniu wierzycieli przedłożone zostaną dokumenty, z których wynika, że zobowiązania te po zawarciu układu zostaną wykonane.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy układ określa, że upadły na czas wykonania układu udzieli nieodwołalnego pełnomocnictwa obejmującego prowadzenie całości lub części spraw jego przedsiębiorstwa albo nieodwołalnego pełnomocnictwa do rozporządzenia mieniem upadłego na wypadek niewykonywania układu, jak również powierzy zarząd nad przedsiębiorstwem osobom wskazanym w układzie.
3. Jeżeli układ określa restrukturyzację zobowiązań upadłego przez konwersję wierzytelności na akcję albo udziały, głosowanie nad układem może się odbyć tylko wtedy, gdy na zgromadzeniu wierzycieli przedłożona zostanie zgoda Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wymagana według przepisów odrębnych, albo zostanie wykazane, że zgoda taka nie jest wymagana.

Art. 285.

1. Układ zostaje przyjęty, jeżeli wypowie się za nim większość uprawnionych do głosowania wierzycieli, mających łącznie co najmniej dwie trzecie ogólnej sumy wierzytelności uprawniających do głosowania.
2. Jeżeli głosowanie nad układem odbywa się w grupach wierzycieli, obejmujących poszczególne kategorie interesów, układ jest przyjęty, jeżeli w każdej grupie wypowie się za nim większość wierzycieli z tej grupy, mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności, objętych odrębną listą uprawnionych do głosowania wierzycieli.
3. Układ jest przyjęty, chociażby nie uzyskał wymaganej większości w niektórych z grup wierzycieli, jeżeli większość wierzycieli z pozostałych grup, mających łącznie dwie trzecie ogólnej sumy wierzytelności uprawniających do głosowania, wyraziła zgodę na przyjęcie układu, a wierzyciele z grupy lub grup, którzy wypowiedzieli się przeciwko przyjęciu układu, zostaną zaspokojeni na podstawie układu w stopniu nie mniej korzystnym niż w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego.
4. Zawarcie układu sędzia-komisarz stwierdza postanowieniem.

Art. 286.

1. Jeżeli nie doszło do zawarcia układu, sąd niezwłocznie zmienia sposób prowadzenia postępowania z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego i ustanawia syndyka. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie. Sąd drugiej instancji rozpoznaje zażalenie w terminie miesiąca od dnia przedstawienia mu akt sprawy.
2. Ponowne dopuszczenie do układu jest niedopuszczalne.

Art. 287.

1. Układ przyjęty przez zgromadzenie wierzycieli zatwierdza sąd.
2. Rozprawa wyznaczona w celu zatwierdzenia układu odbywa się nie wcześniej niż po upływie tygodnia od zgromadzenia wierzycieli.
3. Przeciwko układowi uczestnicy postępowania mogą zgłaszać zarzuty. Zarzuty zgłoszone na zgromadzeniu wierzycieli wpisuje się do protokołu z przebiegu zgromadzenia wierzycieli. Zarzuty zgłoszone po upływie tygodnia od dnia zawarcia układu pozostawia się bez rozpoznania.
4. O terminie rozprawy w celu zatwierdzenia układu zawiadamia się przez obwieszczenie, chyba że sędzia-komisarz zawiadomił o tym na zgromadzeniu wierzycieli.
5. Na postanowienie sądu w przedmiocie zatwierdzenia układu przysługuje zażalenie.

Art. 288.

1. Sąd odmawia zatwierdzenia układu, jeżeli narusza on prawo albo jeżeli jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany.
2. Sąd może odmówić zatwierdzenia układu, jeżeli jego warunki są rażąco krzywdzące dla wierzycieli, którzy głosowali przeciwko układowi i zgłosili zarzuty.
3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 289.

Po uprawomocnieniu się postanowienia odmawiającego zatwierdzenia układu, sąd zmienia sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego i wyznacza syndyka albo umarza postępowanie.

DZIAŁ III
Skutki układu**Art. 290.**

1. Układ wiąże wszystkich wierzycieli, których wierzytelności według ustawy objęte są układem, choćby nie zostały umieszczone na liście.
2. Układ nie wiąże wierzycieli, których upadły umyślnie nie ujawnił i którzy w postępowaniu nie uczestniczyli.

Art. 291.

1. Układ nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego i hipoteki morskiej, jeżeli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do praw wynikających z przeniesienia na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa w celu zabezpieczenia wierzytelności.

Art. 292.

1. Układ nie narusza praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego, zastawu skarbowego i hipoteki morskiej, jeżeli były ustanowione na mieniu upadłego, chyba że uprawniony wyraził zgodę na objęcie zabezpieczonej wierzytelności układem.
2. W przypadku wyrażenia zgody na objęcie układem zabezpieczonej wierzytelności prawa, o których mowa w ust. 1, pozostają w mocy, z tym że zabezpieczają one wierzytelność w wysokości i na warunkach płatności określonych w układzie.

Art. 293.

1. Po uprawomocnieniu się postanowienia zatwierdzającego układ sąd wydaje postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego. Jeżeli zawarto układ likwidacyjny, postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego wydaje się po przeprowadzeniu likwidacji. W przypadku, o którym mowa w zdaniu drugim, przepisy art. 369 i 370 stosuje się odpowiednio.
2. Po zakończeniu postępowania upadły odzyskuje prawo do władania i zarządzania swoim majątkiem w takim zakresie, w jakim wynika to z treści układu.

Art. 294.

1. Układ wraz z odpisem prawomocnego postanowienia o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu informacji o zatwierdzeniu układu w księgach wieczystych i rejestrach.

2. Jeżeli układ przewiduje ustanowienie zarządu przymusowego na czas wykonania układu, odpis układu wraz z odpisem prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ stanowi tytuł wykonawczy do wprowadzenia zarządcy we władanie majątkiem upadłego.
3. Jeżeli układ przewiduje konwersję wierzytelności na udziały lub akcje spółki będącej upadłym, prawomocnie zatwierdzony układ zastępuje określone w Kodeksie spółek handlowych czynności związane z podwyższeniem kapitału zakładowego i objęciem udziałów lub akcji. Układ wraz z odpisem prawomocnego postanowienia o zatwierdzeniu układu stanowi podstawę wpisu podwyższenia kapitału zakładowego spółki do Krajowego Rejestru Sądowego.

Art. 295.

1. Z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ z mocy prawa ulegają umorzeniu postępowania zabezpieczające i egzekucyjne prowadzone przeciwko upadłemu w celu zaspokojenia należności objętych układem, a tytuły wykonawcze lub egzekucyjne, które stanowiły podstawę do prowadzenia takich postępowań, tracą z mocy prawa wykonalność.
2. Sąd z urzędu wyda postanowienie stwierdzające umorzenie postępowań egzekucyjnych i zabezpieczających oraz utratę wykonalności sądowych tytułów wykonawczych i egzekucyjnych. Nie wyłącza to prawa stron do wytoczenia powództwa o ustalenie, że sądowe tytuły egzekucyjne i wykonawcze pozbawione zostały wykonalności.
3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 296.

Wyciąg z listy wierzytelności, łącznie z wypisem prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ, jest tytułem egzekucyjnym przeciwko upadłemu oraz temu, kto udzielił zabezpieczenia wykonania układu, jeżeli został w sądzie złożony dokument stwierdzający udzielenie zabezpieczenia. Jeżeli układ przewiduje dopłaty między wierzycielami, jest także tytułem egzekucyjnym przeciwko zobowiązanemu do dopłaty.

Art. 297.

1. Po wykonaniu układu lub po wyegzekwowaniu należności stwierdzonych układem sąd na wniosek upadłego, zarządcy lub innej osoby, która jest odpowiedzialna za wykonanie układu, wydaje postanowienie o wykonaniu układu. Na postanowienie sądu w przedmiocie wykonania układu przysługuje zażalenie.
2. Prawomocne postanowienie o wykonaniu układu stanowi podstawę do wykreślenia z urzędu wpisów dotyczących upadłości w księgach wieczystych i rejestrach.
3. Po uprawomocnieniu się postanowienia stwierdzającego wykonanie układu, upadły odzyskuje prawo swobodnego zarządzania majątkiem i rozporządzania jego składnikami.

DZIAŁ IV

Zmiana układu

Art. 298.

Jeżeli po zatwierdzeniu układu nastąpiła nadzwyczajna zmiana stosunków gospodarczych, która w sposób istotny wpływa na trwały wzrost lub zmniejszenie dochodu z przedsiębiorstwa upadłego, upadły oraz każdy z wierzycieli może wystąpić o zmianę układu.

Art. 299.

1. Postanowienie sądu o wszczęciu postępowania o zmianę układu podlega obwieszczeniu. Na postanowienie to przysługuje zażalenie.
2. Do postępowania stosuje się odpowiednio przepisy działów I–III. Postępowanie prowadzi sędzia. Nie ustanawia się nadzorca sądowego ani zarządcy.

Art. 300.

1. W zgromadzeniu wierzycieli uczestniczą wierzyciele, którzy mieli prawo uczestniczyć w zgromadzeniu, na którym doszło do zawarcia układu. Głosują oni z sumą swoich wierzytelności, z jaką głosowali na zgromadzeniu, na którym doszło do zawarcia układu.
2. W zgromadzeniu mogą także uczestniczyć ci wierzyciele, których wierzytelności były sporne, a które po zawarciu układu zostały stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub ostateczną decyzją administracyjną.
3. W zgromadzeniu nie mają prawa uczestniczyć wierzyciele, których wierzytelności zostały w całości zaspokojone.

Art. 301.

Inne zmiany układu niż określone w art. 298–300 są niedopuszczalne.

DZIAŁ V

Uchylenie układu

Art. 302.

1. Sąd na wniosek wierzyciela lub upadłego albo osoby, która z mocy układu uprawniona jest do wykonania lub nadzorowania wykonania układu, uchyla układ, jeżeli upadły nie wykonuje postanowień układu albo jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany.
2. Uchylenie układu z innych przyczyn niż określone w ust. 1 jest niedopuszczalne.
3. Na postanowienie o uchyleniu układu przysługuje zażalenie.

Art. 303.

Jeżeli przed rozpoznaniem wniosku o zmianę układu wpłynął wniosek o uchylenie układu, sąd rozpoznaje obydwa wnioski łącznie.

Art. 304.

1. Uchylając układ, sąd otwiera zakończone postępowanie i zmienia sposób prowadzenia postępowania z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego i ustanawia sędziego-komisarza oraz syndyka albo umarza postępowanie.
2. Otwarcie postępowania rodzi takie same skutki jak ogłoszenie upadłości. W postępowaniu mogą uczestniczyć wierzyciele, których wierzytelności powstały po ogłoszeniu upadłości.

Art. 305.

1. W razie uchylenia układu w podjętym postępowaniu upadłościowym dotychczasowi wierzyciele dochodzą swych roszczeń w ich pierwotnej wysokości; odsetki nalicza się do dnia uprawomocnienia się postanowienia o uchyleniu układu. Wypłacone na podstawie układu sumy zalicza się na poczet dochodzonych wierzytelności.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli wierzytelność została zaspokojona na podstawie układu w inny sposób.
3. Hipoteka, prawo zastawu, prawo zastawu rejestrowego, prawo zastawu skarbowego i hipoteka morska zabezpieczają wierzytelność w takiej wysokości, w jakiej nie została jeszcze zaspokojona.

Tytuł VII**Likwidacja masy upadłości****DZIAŁ I****Przepisy ogólne****Art. 306.**

Po ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego, syndyk niezwłocznie przystępuje do spisu inwentarza i oszacowania masy upadłości oraz sporządzenia planu likwidacyjnego. Syndyk składa sędziemu-komisarzowi spis inwentarza wraz z planem likwidacyjnym w terminie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia upadłości. Plan likwidacyjny powinien określać proponowane sposoby sprzedaży składników majątku upadłego, w szczególności sprzedaży przedsiębiorstwa, termin sprzedaży, preliminarz wydatków oraz ekonomiczne uzasadnienie dalszego prowadzenia działalności gospodarczej.

Art. 307.

1. Na podstawie spisu inwentarza i innych dokumentów upadłego oraz oszacowania syndyk sporządza sprawozdanie finansowe na dzień poprzedzający ogłoszenie upadłości i niezwłocznie przedkłada je sędziemu-komisarzowi.
2. Jeżeli z jakichkolwiek przyczyn syndyk nie może sporządzić spisu inwentarza, oszacowania, planu likwidacji lub sprawozdania finansowego w terminie, o którym mowa w art. 306, składa sędziemu-komisarzowi, w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia upadłości, pisemne sprawozdanie ogólne o stanie masy upadłości i o możliwości zaspokojenia wierzycieli. Złożenie sprawozdania nie zwalnia

syndyka od obowiązku sporządzenia dokumentów, o których mowa w ust. 1, gdy tylko będzie to możliwe.

Art. 308.

Po sporządzeniu spisu inwentarza i sprawozdania finansowego albo po złożeniu pi-semnego sprawozdania ogólnego syndyk przeprowadza likwidację masy upadłości.

Art. 309.

Sędzia-komisarz może wstrzymać likwidację masy upadłości do czasu uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości albo rozpoznania wniosku o zmianę postanowienia o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego na postanowienie o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu.

Art. 310.

1. Przed rozpoczęciem likwidacji masy upadłości syndyk może sprzedać ruchomości, jeżeli jest to potrzebne na zaspokojenie kosztów postępowania. Ponadto syndyk może sprzedać ruchomości, które ulegają szybkiemu zepsuciu lub wskutek opóźnienia sprzedaży straciłyby znacznie na wartości albo których przechowanie pociąga za sobą koszty zbyt wysokie w stosunku do ich wartości.
2. Jeżeli sędzia-komisarz wstrzyma likwidację masy upadłości, przepis ust. 1 stosuje się w zakresie określonym przez sędziego-komisarza.

Art. 311.

1. Likwidacji masy upadłości dokonuje się przez sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego w całości lub jego zorganizowanych części, sprzedaż nieruchomości i ruchomości, przez ściągnięcie wierzytelności od dłużników upadłego i wykonanie innych jego praw majątkowych wchodzących w skład masy upadłości albo ich zbycie.
2. W przypadkach wskazanych w ustawie likwidacja ruchomości obciążonych zastawem rejestrowym oraz wierzytelności i praw obciążonych zastawem rejestrowym lub zastawem finansowym może nastąpić także przez przejęcie ich przez wierzyciela będącego zastawnikiem zastawu rejestrowego lub zastawu finansowego, jeżeli umowa o ustanowieniu zastawu przewiduje zaspokojenie zastawnika w drodze przejęcia przedmiotu zastawu.
3. Przepisy dotyczące likwidacji w drodze sprzedaży ruchomości oraz przejęcia ruchomości obciążonych zastawem rejestrowym stosuje się odpowiednio do sprzedaży i przejęcia przez wierzyciela zwierząt, jeżeli nie jest to sprzeczne z przepisami dotyczącymi ochrony zwierząt.

Art. 312.

1. W razie ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego można prowadzić dalej przedsiębiorstwo upadłego, jeżeli możliwe jest zawarcie układu z wierzycielami lub możliwa jest sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego w całości lub jego zorganizowanych części.
2. Jeżeli syndyk prowadzi przedsiębiorstwo upadłego, powinien podjąć wszelkie działania zapewniające zachowanie przedsiębiorstwa co najmniej w niepogorszonym stanie.

Art. 313.

1. Sprzedaż dokonana w postępowaniu upadłościowym ma skutki sprzedaży egzekucyjnej. Nabywca składników masy upadłości nie odpowiada za zobowiązania podatkowe upadłego, także powstałe po ogłoszeniu upadłości.
2. Sprzedaż nieruchomości powoduje wygaśnięcie praw oraz praw i roszczeń osobistych ujawnionych przez wpis do księgi wieczystej lub nieujawnionych w ten sposób, lecz zgłoszonych sędziemu-komisarzowi w terminie określonym w art. 51 ust. 1 pkt 5. W miejsce prawa, które wygasło, uprawniony nabywa prawo do zaspokojenia wartości wygasłego prawa z ceny uzyskanej ze sprzedaży obciążonej nieruchomości. Skutek ten powstaje z chwilą zawarcia umowy sprzedaży. Podstawą do wykreślenia praw, które wygasły na skutek sprzedaży, jest prawomocny plan podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości obciążonej. Podstawą wykreślenia hipoteki jest umowa sprzedaży nieruchomości.
3. Pozostają w mocy bez potrącania ich wartości z ceny nabycia służebność drogi koniecznej, służebność przesyłu oraz służebność ustanowiona w związku z przekroczeniem granicy przy wznoszeniu budowli lub innego urządzenia. Użytkowanie oraz prawa dożywotnika pozostają w mocy, jeżeli przysługuje im pierwszeństwo przed wszystkimi hipotekami lub jeżeli nieruchomość nie jest hipotekami obciążona albo jeżeli wartość użytkowania i praw dożywotnika znajduje pełne pokrycie w cenie nabycia. Jednakże w tym ostatnim wypadku wartość tych praw będzie zaliczona na cenę nabycia.
4. Na wniosek właściciela nieruchomości władnącej, zgłoszony najpóźniej w zarzutach do planu podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości obciążonej, sędzia-komisarz może postanowić, że służebność gruntowa, która nie znajduje pełnego pokrycia w cenie nabycia, zostaje utrzymana w mocy, jeżeli jest dla nieruchomości władnącej konieczna, a nie obniża w sposób istotny wartości nieruchomości obciążonej. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie. Jeżeli wniosek o wyłączenie zgłoszony został w zarzutach, podlega rozpoznaniu razem z zarzutami.
5. Przepisy ust. 2–4 stosuje się odpowiednio do sprzedaży prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu i statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego.

Art. 314.

1. W razie zbycia przedsiębiorstwa, w którego skład wchodzi przedmioty obciążone ograniczonymi prawami rzeczowymi, wartość składników mienia obciążonych tymi prawami podlega ujawnieniu w umowie sprzedaży, a uzyskana cena podlega podziałowi z uwzględnieniem art. 336 i 340.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa.

Art. 315.

Jeżeli w skład masy upadłości wchodzi rzeczy ruchome, których nie można zbyć z zachowaniem przepisów ustawy, sędzia-komisarz może postanowić o ich wyłączeniu z masy upadłości albo zezwolić na ich zniszczenie. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

DZIAŁ II

Sprzedaż przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu i statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego

Art. 316.

1. Przedsiębiorstwo upadłego powinno być sprzedane jako całość, chyba że nie jest to możliwe.
2. Sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego może być poprzedzona umową dzierżawy na czas określony z prawem pierwokupu, jeżeli przemawiają za tym względy ekonomiczne.
3. Przed sprzedażą przedsiębiorstwa spółki publicznej syndyk zasięga opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego co do wpływu sprzedaży na sytuację rynku kapitałowego i interes gospodarki narodowej.

Art. 317.

1. Na nabywcę przedsiębiorstwa upadłego przechodzą wszelkie koncesje, zezwolenia, licencje i ulgi, które zostały udzielone upadłemu, chyba że ustawa lub decyzja o ich udzieleniu stanowi inaczej.
2. Nabywca może używać oznaczenia przedsiębiorstwa upadłego, w którym mieści się jego nazwisko, tylko za zgodą upadłego. Nabywca przedsiębiorstwa upadłego nabywa je w stanie wolnym od obciążeń i nie odpowiada za zobowiązania upadłego. Wszelkie obciążenia na składnikach przedsiębiorstwa wygasają, z wyjątkiem obciążeń wymienionych w art. 313 ust. 3 i 4.

Art. 318.

1. Jeżeli sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego jako całości nie jest możliwa ze względów ekonomicznych lub innych przyczyn, można sprzedać zorganizowaną część przedsiębiorstwa.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do zbioru rzeczy lub praw obciążonych zastawem rejestrowym, które wchodzi w skład przedsiębiorstwa. Suma uzyskana ze sprzedaży takiego zbioru podlega podziałowi stosownie do przepisów art. 336 i 340.

Art. 319.

1. Sędzia-komisarz, na wniosek syndyka, przed sprzedażą przedsiębiorstwa wyznacza biegłego do sporządzenia opisu i oszacowania przedsiębiorstwa oraz jego zorganizowanych części. Może jednak tego zaniechać, jeżeli opisu i oszacowania przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanych części dokonano przy sporządzeniu spisu inwentarza i oszacowaniu masy upadłości.
2. Opis przedsiębiorstwa powinien określać w szczególności przedmiot działalności przedsiębiorstwa, nieruchomości wchodzące w jego skład, ich obszar oraz oznaczenie księgi wieczystej lub zbioru dokumentów, inne środki trwałe, stwierdzone prawa, a także obciążenia.
3. W oszacowaniu należy odrębnie podać wartość przedsiębiorstwa w całości oraz jego zorganizowanych części, jeżeli mogą być wydzielone do sprzedaży.

4. Jeżeli składniki przedsiębiorstwa są obciążone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską lub innymi prawami i skutkami ujawnienia praw i roszczeń osobistych, w oszacowaniu należy oddzielnie podać, które z tych praw pozostają w mocy po sprzedaży, a także ich wartość oraz wartość składników nimi obciążonych oraz stosunek wartości poszczególnych składników obciążonych do wartości przedsiębiorstwa.
5. Zarzuty na opis i oszacowanie wnosi się w terminie tygodnia od dnia obwieszczenia o ich ukończeniu. Zarzuty rozpoznaje sędzia-komisarz.
6. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio w przypadku rzeczy, wierzytelności i innych praw przeniesionych na wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności, o ile mają być one sprzedane w ramach przedsiębiorstwa.

Art. 320.

1. Sprzedaż mienia uregulowana przepisami działu niniejszego następuje w drodze przetargu albo aukcji, do których stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, z tym że:
  - 1) warunki przetargu albo aukcji zatwierdza sędzia-komisarz;
  - 2) o przetargu albo aukcji należy zawiadomić przez obwieszczenie co najmniej na dwa tygodnie, a jeżeli przetarg albo aukcja dotyczy przedsiębiorstwa spółki publicznej – co najmniej na sześć tygodni przed terminem posiedzenia wyznaczonego w celu ich przeprowadzenia;
  - 3) przetarg albo aukcję przeprowadza się na posiedzeniu jawnym;
  - 4) przetarg albo aukcję prowadzi syndyk pod nadzorem sędziego-komisarza;
  - 5) wyboru oferenta dokonuje syndyk; wybór wymaga zatwierdzenia przez sędziego-komisarza;
  - 6) postanowienie zatwierdzające wybór oferenta sędzia-komisarz może wydać na posiedzeniu niejawnym;
  - 7) sędzia-komisarz może odroczyć zatwierdzenie wyboru oferenta o tydzień; w tym przypadku postanowienie o zatwierdzeniu wyboru oferenta podlega obwieszczeniu.
2. Na postanowienie sędziego-komisarza o zatwierdzeniu wyboru oferenta przysługuje zażalenie.
3. Przy sprzedaży nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu oraz statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego, przepisy art. 319 stosuje się odpowiednio.

Art. 321.

1. Syndyk zawiera umowę sprzedaży w terminie określonym przez sędziego-komisarza, nie dłuższym niż cztery miesiące od dnia zatwierdzenia wyboru oferenta przez sędziego-komisarza.
2. Jeżeli do zawarcia umowy nie dojdzie z winy oferenta, sędzia-komisarz wydaje postanowienie o ogłoszeniu nowego przetargu albo aukcji, w których nie może uczestniczyć oferent, który nie zawarł umowy.

Art. 322.

Jeżeli przetarg albo aukcja nie doszły do skutku albo sędzia-komisarz nie zatwierdził wyboru oferenta, sędzia-komisarz wydaje postanowienie o wyznaczeniu nowego

przetargu albo aukcji albo zezwala na sprzedaż z wolnej ręki we wskazanym terminie, określając minimalną cenę oraz warunki sprzedaży.

Art. 323.

Rada wierzycieli może wyrazić zgodę na sprzedaż z wolnej ręki mienia, do którego mają zastosowanie przepisy działu niniejszego, z jednoczesnym określeniem warunków zbycia.

Art. 324.

1. Jeżeli rada wierzycieli wyraziła zgodę, o której mowa w art. 323, spółka z udziałem ponad połowy pracowników upadłego będącego spółką handlową z udziałem Skarbu Państwa ma pierwszeństwo w nabyciu przedsiębiorstwa upadłego lub jego zorganizowanej części nadającej się do prowadzenia działalności gospodarczej.
2. Syndyk w pierwszej kolejności składa ofertę sprzedaży spółce pracowniczej, o której mowa w ust. 1.

DZIAŁ III

Sprzedaż ruchomości oraz przejęcie przez zastawnika ruchomości obciążonej zastawem rejestrowym

Art. 325.

Jeżeli przepisy niniejszego działu nie stanowią inaczej, do sprzedaży ruchomości stosuje się odpowiednio przepisy art. 320–322.

Art. 326.

1. Sędzia-komisarz może zezwolić na sprzedaż ruchomości z wolnej ręki, przy czym może określić warunki sprzedaży albo też określić inny tryb wyboru nabywcy.
2. (uchylony).

Art. 327.

1. Zastawnik zastawu rejestrowego może zaspokoić się z przedmiotu zastawu przez jego przejęcie albo zbycie w trybie określonym w art. 24 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. z 2009 r. Nr 67, poz. 569, Nr 69, poz. 595 i Nr 215, poz. 1663), jeżeli umowa o ustanowienie zastawu przewiduje taki sposób zaspokojenia zastawnika.
2. Jeżeli rzecz obciążona zastawem rejestrowym znajduje się w posiadaniu zastawnika lub osób trzecich, zastawnik zawiadamia o zaspokojeniu się syndyka. Sędzia-komisarz może wyznaczyć zastawnikowi stosowny termin do zaspokojenia się z przedmiotu zastawu. Jeżeli zastawnik nie skorzystał z tego prawa w wyznaczonym terminie, osoba, u której znajduje się rzecz obciążona zastawem rejestrowym, obowiązana jest wydać przedmiot zastawu syndykowi. Po przekazaniu przedmiotu zastawu syndyk dokonuje jego sprzedaży; suma uzyskana ze sprzedaży podlega podziałowi, z uwzględnieniem art. 336 i 340.
3. W sprawach, o których mowa w ust. 2, postanowienie sędziego-komisarza o wydaniu syndykowi przedmiotu zastawu podlega wykonaniu bez nadawania mu klauzuli wykonalności.

Art. 328.

1. Jeżeli przedmiot zastawu rejestrowego, z którego wierzyciel może się zaspokoić, znajduje się we władaniu syndyka, a wierzycielowi przysługuje prawo do przejęcia przedmiotu na własność, sędzia-komisarz wyznacza wierzycielowi termin do wykonania tego prawa, nie krótszy niż jeden miesiąc; po upływie terminu przedmiot zastawu zostanie sprzedany według przepisów ustawy.
2. Jeżeli rzecz obciążona zastawem rejestrowym znajduje się we władaniu syndyka, a umowa o ustanowieniu zastawu przewiduje zaspokojenie zastawnika w trybie określonym w art. 24 ustawy, o której mowa w art. 327 ust. 1, syndyk dokonuje sprzedaży rzeczy według przepisów niniejszej ustawy.

Art. 329.

W przypadkach, o których mowa w art. 327 i 328, zastawnik jest obowiązany rozliczyć się z syndykiem stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

Art. 330.

1. Jeżeli przedmiot obciążony zastawem rejestrowym jest składnikiem przedsiębiorstwa upadłego i jego sprzedaż wraz z przedsiębiorstwem może być korzystniejsza niż oddzielna sprzedaż przedmiotu zastawu, przepisów art. 327 oraz art. 328 nie stosuje się.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, przedmiot obciążony zastawem sprzedaje się wraz z przedsiębiorstwem. Z ceny sprzedaży przedsiębiorstwa wyodrębnia się wartość rzeczy obciążonej zastawem i przeznacza się na zaspokojenie zastawnika stosownie do art. 336 i 340.

DZIAŁ IV**Likwidacja wierzytelności i praw majątkowych****Art. 331.**

1. Likwidacja wierzytelności upadłego następuje przez ich ściągnięcie.
2. Jeżeli ściągnięcie wierzytelności napotyka przeszkody albo roszczenie nie jest jeszcze wymagalne, likwidacja wierzytelności nastąpi przez ich zbycie.

Art. 332.

Likwidacja praw majątkowych upadłego następuje przez ich wykonanie albo zbycie.

Art. 333.

1. Do likwidacji wierzytelności i praw majątkowych upadłego obciążonych zastawem rejestrowym stosuje się odpowiednio przepisy art. 327–330.
2. Do likwidacji wierzytelności i praw majątkowych upadłego obciążonych zastawem finansowym stosuje się odpowiednio przepisy art. 327–330 oraz przepisy ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych.

Art. 334.

1. W przypadku sprzedaży wierzytelności lub praw majątkowych upadłego stosuje się odpowiednio przepisy art. 315, 320–322 i 326.
2. Rada wierzycieli może wyrazić zgodę na inną formę poszukiwania nabywcy, z jednoczesnym określeniem warunków sprzedaży.
3. Do sprzedaży przez syndyka papierów wartościowych w sposób określony w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych nie stosuje się art. 7 ust. 1 tej ustawy oraz art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.
4. Jeżeli przedmiotem sprzedaży są instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, sędzia-komisarz może zezwolić na ich sprzedaż przez firmę inwestycyjną. W takim przypadku sędzia-komisarz może wyznaczyć giełdę lub polecić dokonanie wyboru giełdy syndykowi oraz wyznaczyć minimalną cenę sprzedaży.

Tytuł VIII**Podział funduszów masy upadłości i sum
uzyskanych ze zbycia rzeczy i praw obciążonych rzeczowo****DZIAŁ I****Przepisy ogólne****Art. 335.**

Fundusze masy upadłości obejmują sumy uzyskane z likwidacji masy upadłości oraz dochód uzyskany z prowadzenia lub wydzierżawienia przedsiębiorstwa upadłego, a także odsetki od tych sum zdeponowanych w banku, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

Art. 336.

1. Sumy uzyskane z likwidacji rzeczy, wierzytelności i praw obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską przeznacza się na zaspokojenie wierzycieli, których wierzytelności były zabezpieczone na tych rzeczach lub prawach z zachowaniem przepisów ustawy. Kwoty pozostałe po zaspokojeniu tych wierzytelności wchodzi do funduszów masy upadłości.
2. Przepisy o zaspokojeniu wierzytelności zabezpieczonej zastawem stosuje się odpowiednio do zaspokojenia wierzytelności zabezpieczonych przez przeniesienie na wierzyciela prawa własności rzeczy, wierzytelności i innego prawa.

Art. 337.

1. Podziału funduszów dokonuje się jednorazowo albo kilkakrotnie w miarę likwidacji masy upadłości po zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza listy wierzytelności.
2. W razie kilkakrotnego podziału funduszów masy upadłości, dokonuje się podziału ostatecznego po całkowitym zlikwidowaniu masy upadłości.

Art. 338.

Jeżeli w postępowaniu upadłościowym zaspokojeniu podlegają wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską, podziału ostatecznego funduszków masy upadłości dokonuje się po podziale sumy uzyskanej ze zbycia przedmiotu obciążonego.

Art. 339.

Do postępowania w sprawie podziału sumy uzyskanej z likwidacji rzeczy, wierzytelności i praw, o których mowa w art. 336, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu w sprawie podziału funduszków masy upadłości. O sporządzeniu planu podziału zawiadamia się upadłego oraz te osoby, których prawa podlegają zaspokojeniu z sumy uzyskanej z likwidacji. Środki zaskarżenia może wносить upadły oraz osoby uprawnione do zaspokojenia z sumy uzyskanej z likwidacji.

Art. 340.

1. Wierzytelności osobiste zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską umieszcza się w planie podziału funduszków masy upadłości jedynie w takiej sumie, w jakiej nie zostały zaspokojone z przedmiotu zabezpieczenia.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wierzytelności, które zostały zaspokojone przez zakład ubezpieczeń w wykonaniu umowy ubezpieczenia zawartej przez upadłego.

Art. 341.

Wierzytelność wierzyciela spadku przyjętego po ogłoszeniu upadłości, za którą masa upadłości odpowiada, umieszcza się w planie podziału funduszków masy upadłości do wysokości wartości majątku spadkowego. Jeżeli w postępowaniu upadłościowym dochodzone są wierzytelności dwu lub więcej wierzycieli spadku, które łącznie przekraczają wartość majątku spadkowego, wierzytelności te umieszcza się w planie podziału w wysokości obniżonej stosunkowo do wysokości każdej z nich.

DZIAŁ II**Kolejność zaspokajania wierzycieli****Rozdział 1****Przepisy ogólne****Art. 342.**

1. Należności podlegające zaspokojeniu z funduszków masy upadłości dzieli się na następujące kategorie:
  - 1) kategoria pierwsza – koszty postępowania upadłościowego, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości należności alimentacyjne oraz renty za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, należności z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia masy upadłości, należności z zawartych przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości umów, których wykonania zażądał syndyk, należności powstałe z czynności syndyka albo

- zarządcy oraz należności, które powstały z czynności upadłego dokonanych po ogłoszeniu upadłości, niewymagających zgody nadzorcy sądowego lub dokonanych za jego zgodą;
- 2) kategoria druga – przypadające za czas przed ogłoszeniem upadłości należności ze stosunku pracy, należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego, należności alimentacyjne oraz renty za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, przypadające za dwa ostatnie lata przed ogłoszeniem upadłości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;
  - 3) kategoria trzecia – podatki i inne daniny publiczne oraz pozostałe należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;
  - 4) kategoria czwarta – inne należności, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w kategorii piątej, wraz z odsetkami za ostatni rok przed datą ogłoszenia upadłości, z odszkodowaniem umownym, kosztami procesu i egzekucji;
  - 5) kategoria piąta – odsetki, które nie należą do wyższych kategorii w kolejności, w jakiej podlega zaspokojeniu kapitał, a także sądowe i administracyjne kary grzywny oraz należności z tytułu darowizn i zapisów.
2. Wierzytelność nabyta w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości, podlega zaspokojeniu w kategorii trzeciej, jeżeli nie podlega zaspokojeniu w kategorii czwartej. Nie dotyczy to wierzytelności powstałej wskutek czynności syndyka albo zarządcy albo czynności upadłego podjętych za zgodą nadzorcy sądowego.
3. Przepisy dotyczące zaspokojenia należności ze stosunku pracy stosuje się odpowiednio do roszczeń Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o zwrot z masy upadłości świadczeń wypłaconych przez Fundusz pracownikom upadłego.
4. (uchylony).

Art. 343.

1. Syndyk zaspokaja należności pierwszej kategorii w miarę wpływu do masy upadłości stosownych sum; jeżeli należności te nie zostaną zaspokojone w ten sposób, zaspokaja się je w drodze podziału funduszków masy upadłości.
2. Zobowiązania alimentacyjne ciążące na upadłym, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, syndyk zaspokaja zgodnie z ust. 1 w terminach ich płatności, do dnia sporządzenia ostatecznego planu podziału, każdorazowo dla każdego uprawnionego w kwocie nie wyższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę. Pozostała część tych należności nie podlega zaspokojeniu z masy upadłości.

Art. 344.

Jeżeli suma przeznaczona do podziału nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich należności, należności dalszej kategorii zaspokaja się dopiero po zaspokojeniu w całości należności poprzedzającej kategorii, a gdy majątek nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich należności tej samej kategorii, należności te zaspokaja się stosunkowo do wysokości każdej z nich.

Rozdział 2

Kolejność spłacania wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską

Art. 345.

1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską, a także wygasające według przepisów ustawy prawa oraz skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciężące na nieruchomości, użytkowaniu wieczystym, spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu lub statku morskim wpisanym do rejestru okrętowego, podlegają zaspokojeniu z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu, pomniejszonej o koszty likwidacji tego przedmiotu oraz inne koszty postępowania upadłościowego w wysokości nieprzekraczającej dziesiątej części sumy uzyskanej z likwidacji, nie więcej jednak niż o taką część kosztów postępowania upadłościowego, która wynika ze stosunku wartości obciążonego przedmiotu do wartości całej masy upadłości.
2. Wierzytelności i prawa, o których mowa w ust. 1, są zaspokajane w kolejności przysługującego im pierwszeństwa.
3. W równym stopniu z wierzytelnością zaspokajają się roszczenia o świadczenia uboczne objęte zabezpieczeniem na mocy odrębnych przepisów. Przypadającą wierzycielowi sumę zalicza się przede wszystkim na należność główną, następnie na odsetki i pozostałe roszczenia o świadczenia uboczne, z tym że koszty postępowania uwzględnia się w ostatniej kolejności.

Art. 346.

1. W razie sprzedaży nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu lub statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego, przed zaspokojeniem wierzytelności zabezpieczonych hipoteką albo hipoteką morską oraz innych praw, w tym praw i roszczeń osobistych, które ciążyły na przedmiocie sprzedaży i które w wyniku sprzedaży wygasły, zaspokajają się należności alimentacyjne w zakresie wskazanym w art. 343 ust. 2 oraz przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości renty za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, jak też wynagrodzenia za pracę pracowników wykonujących pracę na nieruchomości, statku lub w lokalu za okres ostatnich trzech miesięcy przed sprzedażą, jednakże tylko do wysokości trzykrotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę.
2. Odrębnego planu podziału nie sporządza się, jeżeli suma uzyskana ze sprzedaży nie wystarcza na zaspokojenie wierzytelności z tytułu alimentów, rent i wynagrodzeń za pracę, o których mowa w ust. 1.

DZIAŁ III

Postępowanie w sprawie podziału funduszków masy upadłości

Rozdział 1

Ustalenie planu podziału

Art. 347.

1. Syndyk sporządza i składa sędziemu-komisarzowi plan podziału funduszków masy upadłości, w którym:
  - 1) określa sumę podlegającą podziałowi;
  - 2) wymienia wierzytelności i prawa osób uczestniczących w podziale;
  - 3) określa sumę, jaka każdemu z uczestników przypada z podziału;
  - 4) wskazuje, które sumy mają być wypłacone, a które i z jakich przyczyn mają być pozostawione w depozycie sądowym;
  - 5) określa, czy plan podziału jest częściowy czy ostateczny.
2. Sędzia-komisarz może wnieść do planu poprawki lub polecić syndykowi dokonanie wskazanych zmian w planie.

Art. 348.

1. W sprawach, w których wierzycielom przysługują prawa na zbytych rzeczach lub prawach, o których mowa w art. 345 i 346, syndyk sporządza oddzielny plan podziału sum uzyskanych ze sprzedanych rzeczy lub praw. Do tego planu stosuje się odpowiednio przepis art. 347.
2. W planie podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości syndyk wymienia dodatkowo prawa oraz prawa i roszczenia osobiste, które wskutek sprzedaży nieruchomości wygasły.

Art. 349.

Sędzia-komisarz zawiadamia upadłego i członków rady wierzycieli oraz ogłasza przez obwieszczenie i ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, że plan podziału można przeglądać w sekretariacie sądu i w terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia wnosić zarzuty przeciwko planowi podziału.

Art. 350.

1. Zarzuty przeciwko planowi podziału rozpoznaje sędzia-komisarz.
2. W razie potrzeby sędzia-komisarz wysłucha osoby, których praw dotyczą zarzuty.
3. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 351.

1. Jeżeli zarzutów nie wniesiono, sędzia-komisarz zatwierdza plan podziału.
2. W razie wniesienia zarzutów, sprostowanie i zatwierdzenie planu podziału następuje po uprawomocnieniu się postanowienia sędziego-komisarza w sprawie zarzutów, a w razie jego zaskarżenia – po wydaniu postanowienia sądu.

Rozdział 2

Wykonanie planu podziału

Art. 352.

1. Plan podziału wykonuje się niezwłocznie po jego zatwierdzeniu. Wykonanie planu podziału nie może jednak nastąpić przed uprawomocnieniem się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.
2. W razie wniesienia zarzutów przeciwko planowi podziału lub zażalenia na postanowienie w sprawie zarzutów, plan wykonuje się w tych częściach, których nie dotyczą żądania zgłoszone w zarzutach lub zażaleniu. W takim przypadku zakres wykonania planu określa sędzia-komisarz.

Art. 353.

Wykonując plan podziału, syndyk wydaje wierzycielowi należną mu kwotę lub przelewa ją na rachunek bankowy wierzyciela.

Art. 354.

1. W razie zaspokojenia wierzytelności wierzyciela osobistego upadłego, zabezpieczonej na mieniu upadłego hipoteką lub hipoteką morską, przed zbyciem przedmiotu obciążonego, w prawa wierzyciela wchodzi upadły. Odpowiedniego wpisu o tym dokonuje się w księdze wieczystej lub w rejestrze okrętowym.
2. Podstawę wpisu stanowi wyciąg z planu podziału funduszków masy upadłości uwierzytelniony przez sekretarza sądowego.

Art. 355.

1. Sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności, za którą poręczyła osoba trzecia, wydaje się wierzycielowi w wysokości należnej mu w dniu sporządzenia planu podziału, poręczycielowi zaś do wysokości dokonanej zapłaty.
2. Sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności, za którą upadły odpowiada solidarnie lub niepodzielnie z osobą trzecią, wydaje się wierzycielowi w wysokości należnej mu w dniu sporządzenia planu, współdłużnikowi zaś w wysokości dokonanej zapłaty.

Art. 356.

1. Sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności, której wysokość zależy od warunku rozwiązującego, wydaje się wierzycielowi bez zabezpieczenia, chyba że obowiązek zabezpieczenia ciąży na wierzycielu z mocy istniejącego między nim a upadłym stosunku prawnego.
2. Sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności, której zapłata zależy od warunku zawieszającego, wydaje się wierzycielowi, jeżeli udowodni, że warunek się ziścił; w przeciwnym razie sumę tę składa się do depozytu sądowego.
3. Sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności niewymagalnej składa się do depozytu sądowego.

Art. 357. (uchylony).**Art. 358.**

Jeżeli wierzyciel nie odbierze swojej należności w terminie miesiąca lub gdy należna mu suma nie może być mu wydana z powodu podania nieprawidłowego adresu albo niepodania rachunku bankowego, sumy należne temu wierzycielowi składa się do depozytu sądowego.

Art. 359.

W sprawach o złożenie do depozytu sądowego orzeka sędzia-komisarz.

Art. 360.

Po umorzeniu lub zakończeniu postępowania upadłościowego sumy zatrzymane w depozycie, o ile nie przypadną osobie wskazanej w planie podziału, wydaje się upadłemu na jego wniosek.

Tytuł IX**Zakończenie i umorzenie postępowania upadłościowego oraz ich skutki****Art. 361.**

Sąd umorzy postępowanie upadłościowe, jeżeli:

- 1) majątek pozostały po wyłączeniu z niego przedmiotów majątkowych dłużnika obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;
- 2) wierzyciele zobowiązani uchwałą zgromadzenia wierzycieli albo postanowieniem sędziego-komisarza nie złożyli w wyznaczonym terminie zaliczki na koszty postępowania, a brak jest płynnych funduszy na te koszty;
- 3) wszyscy wierzyciele, którzy zgłosili swoje wierzytelności, żądają umorzenia postępowania.

Art. 362.

Postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego ogłasza się przez obwieszczenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym oraz w dzienniku o zasięgu lokalnym i doręcza się upadłemu, syndykowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy oraz członkom rady wierzycieli.

Art. 363.

Prawomocne postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego stanowi podstawę do wykreślenia wpisów dotyczących upadłości w księdze wieczystej i w rejestrach.

Art. 364.

1. Z dniem uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania upadłościowego upadły odzyskuje prawo zarządzania swoim majątkiem i rozporządzania jego składnikami.
2. Syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca wyda niezwłocznie upadłemu jego majątek, księgi, korespondencję i dokumenty. W razie potrzeby sędzia-komisarz wyda postanowienie nakazujące przymusowe odebranie majątku. Postanowienie to jest podstawą egzekucji bez nadawania mu klauzuli wykonalności.

Art. 365.

1. Jeżeli upadły nie odbiera ksiąg, korespondencji lub dokumentów w terminie wyznaczonym przez syndyka, nadzorcę sądowego albo zarządcę, syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca oddaje je na przechowanie na koszt upadłego.
2. Sędzia-komisarz zasądza od upadłego na rzecz przechowawcy koszty przechowania. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.
3. W przypadku upadłości osoby prawnej oraz osobowej spółki handlowej sędzia-komisarz określa, czy koszty przechowania ponosi jedna, czy wszystkie osoby upoważnione do reprezentowania osoby prawnej.
4. Jeżeli oddanie na przechowanie ksiąg, korespondencji lub dokumentów okaże się niemożliwe, podlegają one złożeniu do właściwego archiwum wraz z aktami postępowania upadłościowego na koszt upadłego.

Art. 366.

1. Jeżeli upadły nie odbierze swojego majątku w terminie wyznaczonym przez syndyka, nadzorcę sądowego albo zarządcę, sędzia-komisarz zarządza likwidację majątku i określa sposób likwidacji.
2. Jeżeli likwidacja majątku w sposób określony przez sędziego-komisarza okaże się niemożliwa lub nadmiernie utrudniona, sędzia-komisarz może nakazać likwidację na koszt upadłego przez przekazanie majątku na cele dobroczynne lub w inny sposób.
3. Na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie kosztów likwidacji przysługuje zażalenie.

Art. 367.

1. Po umorzeniu postępowania upadłościowego umarza się wszczęte przez syndyka, nadzorcę sądowego albo zarządcę niezakończone procesy o uznanie za bezskuteczną czynności dokonanej przez upadłego ze szkodą dla wierzycieli. Wzajemne roszczenia o zwrot kosztów procesu wygasają.
2. W innych postępowaniach cywilnych upadły wchodzi w postępowaniu na miejsce syndyka albo zarządcy.

Art. 368.

1. W sprawach, w których postępowanie upadłościowe obejmowało likwidację majątku, sąd po wykonaniu ostatecznego planu podziału stwierdza zakończenie postępowania upadłościowego.

2. Sąd stwierdza zakończenie postępowania także wtedy, gdy w toku postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego wszyscy wierzyciele zostali zaspokojeni.
3. Przepisy art. 362–367 stosuje się odpowiednio.

Art. 369.

1. W postanowieniu o zakończeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego, którym jest osoba fizyczna, sąd, na wniosek upadłego, może orzec o umorzeniu w całości lub części zobowiązań upadłego, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym, jeżeli:
  - 1) niewypłacalność była następstwem wyjątkowych i niezależnych od upadłego okoliczności;
  - 2) materiał zebrany w sprawie daje podstawę do stwierdzenia, że nie zachodzą okoliczności stanowiące podstawę do pozbawienia upadłego prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu;
  - 3) upadły rzetelnie wykonywał obowiązki nałożone na niego w postępowaniu upadłościowym.
2. Umorzeniem objęte są wierzytelności umieszczone na liście wierzytelności oraz wierzytelności, które mogły zostać zgłoszone, jeżeli ich istnienie stwierdzone było dokumentami upadłego.
3. Nie podlegają umorzeniu należności alimentacyjne, renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, wierzytelności ze stosunku pracy oraz składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe pracowników.

Art. 370.

1. Przy orzekaniu o umorzeniu całości lub części zobowiązań upadłego sąd bierze pod uwagę możliwości zarobkowe upadłego, wysokość niezaspokojonych wierzytelności i realność ich zaspokojenia w przyszłości.
2. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie, a na postanowienie sądu drugiej instancji przysługuje skarga kasacyjna.
3. Przepisów art. 369 ust. 1 nie stosuje się, jeżeli już wcześniej wobec upadłego ogłoszono upadłość albo odmówiono wszczęcia postępowania upadłościowego z powodu braku majątku wystarczającego na zaspokojenie kosztów postępowania, a od zakończenia tego postępowania lub odmowy jego wszczęcia do dnia wszczęcia obecnego postępowania upadłościowego nie upłynęło dziesięć lat.

Art. 371.

Postępowanie upadłościowe podlega uchyleniu w razie prawomocnego odrzucenia albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Przepisy art. 362–367 stosuje się odpowiednio.

Art. 372.

1. Zmiany stosunków prawnych dokonane na podstawie przepisów ustawy obowiązują upadłego i drugą stronę również po umorzeniu lub zakończeniu postępowania upadłościowego, chyba że przepisy odrębnej ustawy stanowią inaczej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie uchylecia postępowania upadłościowego, z tym że:
- 1) upadły może cofnąć wypowiedzenie umów dokonane przez syndyka albo zarządcę, jeżeli nie upłynął termin wypowiedzenia;
  - 2) upadły może w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia albo doręczenia postanowienia, którym uchylono postępowanie – odstąpić od umów zawartych przez syndyka albo zarządcę, jeżeli umowa przez nich zawarta nie została wykonana albo została wykonana częściowo.

Tytuł X

Postępowanie w sprawach orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej

Art. 373.

1. Sąd może orzec pozbawienie na okres od trzech do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu osoby, która ze swej winy:
  - 1) będąc do tego zobowiązana z mocy ustawy, nie złożyła w terminie dwóch tygodni od dnia powstania podstawy do ogłoszenia upadłości wniosku o ogłoszenie upadłości albo
  - 2) po ogłoszeniu upadłości nie wydała lub nie wskazała majątku, ksiąg handlowych, korespondencji lub innych dokumentów upadłego, do których wydania lub wskazania była zobowiązana z mocy ustawy, albo
  - 3) po ogłoszeniu upadłości ukrywała, niszczyła lub obciążała majątek wchodzący w skład masy upadłości, albo
  - 4) jako upadły w toku postępowania upadłościowego nie wykonała innych obowiązków ciężących na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądu albo sędziego-komisarza, albo też w inny sposób utrudniała postępowanie.
2. Przy orzekaniu zakazu, o którym mowa w ust. 1, sąd bierze pod uwagę stopień winy oraz skutki podejmowanych działań, w szczególności obniżenie wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa upadłego i rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli. Sąd może odstąpić od orzekania zakazu, jeżeli sąd upadłościowy oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 12 i zezwolił na wszczęcie postępowania naprawczego.
3. Sąd może orzec pozbawienie na okres od trzech do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu osoby, wobec której:
  - 1) już co najmniej raz ogłoszono upadłość, z umorzeniem jej długów po zakończeniu postępowania upadłościowego;
  - 2) ogłoszono upadłość nie dawniej niż pięć lat przed ponownym ogłoszeniem upadłości.

Art. 374.

1. Sąd może orzec zakaz prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 373, wobec dłużnika będącego osobą fizyczną, także jeżeli niewypłacalność dłużnika jest następstwem jego celowego działania lub rażącego niedbalstwa.
2. Przepis ust. 1 stosuje się do osób uprawnionych do reprezentowania przedsiębiorcy będącego osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej, jeżeli niewypłacalność przedsiębiorcy lub pogorszenie jego sytuacji finansowej jest następstwem celowego działania lub rażącego niedbalstwa tych osób.

Art. 375.

1. W sprawach, o których mowa w art. 373 i 374, orzeka sąd upadłościowy.
2. Jeżeli postępowania upadłościowego nie wszczęto albo oddalono wniosek o ogłoszenie upadłości lub umorzono postępowanie upadłościowe, orzeka sąd właściwy do rozpoznania sprawy o ogłoszenie upadłości.

Art. 376.

1. Postępowanie w sprawach, o których mowa w art. 373 i 374, wszczyna się wyłącznie na wniosek wierzyciela, tymczasowego nadzorcy sądowego, zarządcy przymusowego, syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy, a także Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Wygaśnięcie w toku postępowania funkcji tymczasowego nadzorcy, zarządcy przymusowego, syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania wszczętego na jego wniosek. W sprawach tych stosuje się przepisy o postępowaniu nieprocesowym.
2. Sąd wydaje postanowienie po przeprowadzeniu rozprawy.
3. Od postanowienia sądu drugiej instancji przysługuje skarga kasacyjna.
4. Odpis prawomocnego postanowienia sąd przesyła do Krajowego Rejestru Sądowego.

Art. 377.

Nie orzeka się zakazu, o którym mowa w art. 373, jeżeli postępowanie w tej sprawie nie zostało wszczęte w terminie roku od dnia umorzenia lub zakończenia postępowania upadłościowego albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13, a gdy wniosek o ogłoszenie upadłości nie był złożony, w terminie trzech lat od dnia, w którym dłużnik obowiązany był taki wniosek złożyć.

CZĘŚĆ DRUGA
PRZEPISY Z ZAKRESU
MIĘDZYNARODOWEGO POSTĘPOWANIA UPADŁOŚCIOWEGO

Tytuł I
Przepisy ogólne

Art. 378.

1. Przepisów niniejszej części nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, albo prawo organizacji międzynarodowej, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem, stanowi inaczej.
2. (uchylony).

Art. 379.

Ilekroć w przepisach niniejszej części mowa jest o:

- 1) „zagranicznym postępowaniu upadłościowym” – oznacza to wszelkie prowadzone za granicą postępowania sądowe lub administracyjne, których przedmiotem jest wspólne dochodzenie roszczeń, nawet jeśli mają charakter tymczasowy, przeciwko niewypłacalnemu dłużnikowi, w których mienie i sprawy dłużnika są poddane kontroli lub zarządowi zagranicznego sądu w celu ich restrukturyzacji lub likwidacji;
- 2) „głównym zagranicznym postępowaniu upadłościowym” – oznacza to postępowanie, o którym mowa w pkt 1, jeżeli prowadzone jest w państwie, w którym znajduje się główny ośrodek działalności gospodarczej dłużnika; domniemywa się, że główny ośrodek działalności gospodarczej dłużnika znajduje się w miejscu jego siedziby lub zamieszkania;
- 3) „ubocznym zagranicznym postępowaniu upadłościowym” – oznacza to postępowanie, o którym mowa w pkt 1, jeżeli nie ma charakteru głównego i jeżeli prowadzone jest w państwie miejsca prowadzenia działalności gospodarczej dłużnika;
- 4) „zarządcy zagranicznym” – oznacza to osobę lub podmiot wyznaczony w zagranicznym postępowaniu upadłościowym do zarządzania, reorganizowania lub likwidacji majątku dłużnika;
- 5) „sądzie zagranicznym” – oznacza to sąd lub inny organ uprawniony do prowadzenia lub nadzorowania zagranicznego postępowania upadłościowego;
- 6) „miejscu prowadzenia działalności gospodarczej” – oznacza to miejsce, w którym dłużnik podejmuje czynności w zakresie działalności gospodarczej, jeżeli nie mają charakteru jednorazowego lub krótkotrwałego.

Art. 380.

1. Wierzyciel zamieszkały za granicą lub mający siedzibę za granicą korzysta w postępowaniu upadłościowym z praw, które przysługują wierzycielowi krajowemu, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Wierzyciel zamieszkały za granicą lub mający siedzibę za granicą, jeżeli nie ustanowił w Rzeczypospolitej Polskiej pełnomocnika procesowego, jest obowiązany ustanowić w Rzeczypospolitej Polskiej pełnomocnika do doręczeń.

3. W postępowaniu upadłościowym prowadzonym w Rzeczypospolitej Polskiej nie podlegają zaspokojeniu należności podatkowe i inne ciężary publiczne oraz należności z tytułu ubezpieczeń społecznych oraz kary majątkowe, które nie mają charakteru cywilnoprawnego, orzeczone przez sądy lub organy administracyjne za granicą.
4. Jeżeli główny ośrodek działalności gospodarczej dłużnika znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, postępowanie upadłościowe wszczęte przez sąd polski obejmuje majątek dłużnika położony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 381.

W sprawach nieuregulowanych przepisami niniejszej części stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące międzynarodowego postępowania cywilnego.

Tytuł II Jurysdykcja krajowa

Art. 382.

1. Do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich należą sprawy upadłościowe, jeżeli w Rzeczypospolitej Polskiej znajduje się główny ośrodek działalności gospodarczej dłużnika.
2. Sądom polskim przysługuje również jurysdykcja, jeżeli dłużnik prowadzi w Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą albo ma miejsce zamieszkania lub siedzibę albo majątek.

Art. 383.

W sprawach upadłościowych nie stosuje się przepisów dotyczących umów o jurysdykcję.

Art. 384.

Ustanowienie przez sąd zagraniczny zarządcy zagranicznego do podejmowania czynności w Rzeczypospolitej Polskiej nie wyłącza jurysdykcji krajowej sądów polskich.

Tytuł III Uznanie zagranicznych postępowań upadłościowych

Art. 385.

Do postępowania w przedmiocie uznania zagranicznego postępowania upadłościowego oraz postępowania w przedmiocie uchylecia lub zmiany orzeczenia o uznaniu takiego postępowania, w sprawach nieunormowanych przepisami niniejszego tytułu stosuje się odpowiednio przepisy części pierwszej tytułu II.

Art. 386.

1. Postępowanie w przedmiocie uznania zagranicznego postępowania upadłościowego wszczyna się na wniosek zarządcy zagranicznego.

2. Do wniosku o uznanie należy dołączyć:
  - 1) odpis orzeczenia lub decyzji o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego i ustanowieniu zarządcy albo
  - 2) zaświadczenie sądu zagranicznego potwierdzające prowadzenie postępowania i wyznaczenie zagranicznego zarządcy.
3. W razie braku dokumentów wymienionych w ust. 2 do wniosku należy dołączyć inny wiarygodny dowód na piśmie wszczęcia zagranicznego postępowania i wyznaczenia zagranicznego zarządcy.
4. Do wniosku należy ponadto dołączyć oświadczenie zarządcy zagranicznego o innych postępowaniach zagranicznych prowadzonych wobec upadłego, które są znane zarządcy zagranicznemu.
5. Do dokumentów lub dowodów na piśmie, wymienionych w ust. 2–4, należy ponadto dołączyć ich uwierzytelnione tłumaczenie na język polski.

Art. 387.

Uczestnikami postępowania w przedmiocie uznania zagranicznego postępowania upadłościowego są upadły i zarządca zagraniczny.

Art. 388.

Zawiadomienia uczestników postępowania o pierwszym posiedzeniu sądu można dokonać za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe przesyłką poleconą, odpowiednio za potwierdzeniem odbioru albo za zwrotnym pokwitowaniem odbioru.

Art. 389.

Po wniesieniu wniosku o uznanie zagranicznego postępowania upadłościowego, zarządca zagraniczny jest obowiązany niezwłocznie informować sąd:

- 1) o każdej zmianie uznawanego postępowania zagranicznego oraz o zmianie zarządcy;
- 2) o wszelkich innych zagranicznych postępowaniach upadłościowych dotyczących upadłego oraz innych postępowaniach sądowych lub administracyjnych dotyczących majątku upadłego, które są znane zarządcy zagranicznemu.

Art. 390.

1. Z dniem wniesienia wniosku o uznanie zagranicznego postępowania upadłościowego sąd na wniosek zarządcy zagranicznego może:
  - 1) wydać postanowienie o zabezpieczeniu;
  - 2) zabezpieczyć dowody potrzebne do dochodzenia roszczeń przeciw upadłemu.
2. Sąd może odmówić wydania postanowienia o zabezpieczeniu, jeżeli zabezpieczenie to utrudniłoby zarządzanie majątkiem upadłego w głównym zagranicznym postępowaniu upadłościowym.

Art. 391.

1. Jeżeli z przedłożonych dokumentów wynika, że zagraniczne postępowanie jest głównym postępowaniem upadłościowym, a zarządca jest zarządcą zagranicz-

nym, sąd może przyjąć domniemanie zgodności dokumentów z rzeczywistym stanem rzeczy i nie prowadzić dalszych dowodów.

2. W razie wątpliwości sąd może zażądać uwierzytelnienia przedłożonych dokumentów lub urzędowego poświadczenia autentyczności podpisu.

Art. 392.

Zagraniczne postępowanie upadłościowe podlega uznaniu, jeżeli:

- 1) dotyczy sprawy, która nie należy do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich;
- 2) uznanie nie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 393.

1. W postanowieniu o uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego określa się:
  - 1) imię i nazwisko albo firmę upadłego oraz odpowiednio miejsce zamieszkania albo siedzibę upadłego;
  - 2) sąd zagraniczny, który ogłosił upadłość;
  - 3) zarządcę zagranicznego przez wskazanie jego imienia i nazwiska albo firmy oraz odpowiednio miejsca zamieszkania albo siedziby;
  - 4) czy uznane postępowanie jest postępowaniem głównym czy ubocznym.
2. W postanowieniu o uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego wzywa się wierzycieli upadłego do zgłoszenia wierzytelności, wskazując termin zgłaszania wierzytelności oraz adres, pod którym wierzytelności należy zgłosić, jak również niezbędne dane, które należy podać w zgłoszeniu, i język zgłoszenia.

Art. 394.

1. Jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, uznanie zagranicznego postępowania upadłościowego obejmuje uznanie wydanych w jego toku orzeczeń dotyczących powołania, odwołania oraz zmiany zarządcy zagranicznego, a także orzeczeń dotyczących toku zagranicznego postępowania upadłościowego, jego zawieszenia i zakończenia.
2. Egzekucja przeciwko upadłemu na podstawie zagranicznych tytułów egzekucyjnych wykonalnych w państwie, w którym zostały wydane w uznanym zagranicznym postępowaniu upadłościowym, w tym na podstawie listy wierzytelności lub innych podobnych dokumentów, jak również egzekucja na podstawie postanowień układu zawartego w uznanym zagranicznym postępowaniu upadłościowym, a także egzekucja na podstawie wyciągów, odpisów i innych podobnych dokumentów wystawionych na podstawie układu zawartego w uznanym postępowaniu upadłościowym może być prowadzona po stwierdzeniu ich wykonalności przez sąd uznający zagraniczne postępowanie upadłościowe.
3. Stwierdzenie wykonalności następuje przez nadanie klauzuli wykonalności na wniosek wierzyciela. Do stwierdzenia istnienia podstaw wykonalności przepis art. 392 stosuje się odpowiednio.

Art. 395.

1. Orzeczenie o uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego może być w każdym czasie zmienione lub uchylone w razie późniejszego wykrycia, że nie było podstaw do jego uznania albo podstawy te przestały istnieć.
2. Postępowanie w przedmiocie uchylecia lub zmiany orzeczenia o uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego może być wszczęte na wniosek każdego, kogo uznanie może dotyczyć, a także z urzędu.

Art. 396.

1. W postanowieniu o zmianie orzeczenia o uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego sąd określa zakres zmian, a w szczególności zakres uprawnień zarządcy zagranicznego.
2. W razie pozbawienia zarządcy zagranicznego prawa do prowadzenia postępowań cywilnych, wszczęte przez niego postępowania podlegają umorzeniu, chyba że sąd postanowi, że do postępowań tych może wstąpić inny zarządca zagraniczny albo syndyk albo zarządca ustanowiony w postępowaniu upadłościowym. Przepis ten stosuje się odpowiednio do interwencji ubocznych zgłoszonych przez zarządcę zagranicznego.

Art. 397.

1. Z dniem uznania zagranicznego postępowania upadłościowego, z mocy prawa:
  - 1) ulegają zawieszeniu postępowania sądowe dotyczące majątku upadłego oraz postępowanie egzekucyjne prowadzone do jego majątku; przepisy art. 144–146 stosuje się odpowiednio;
  - 2) upadły traci prawo do zarządzania i rozporządzania swoim majątkiem, chyba że wszczęto postępowanie przewidujące możliwość zawarcia układu i pozostawiono jemu zarząd.
2. Przepis ust. 1 nie wyklucza jednak możliwości wnoszenia powództw przeciwko upadłemu, jeżeli jest to konieczne dla zachowania praw osób trzecich.

Art. 398.

Przepis art. 397 nie ogranicza praw wierzycieli do żądania wszczęcia postępowania upadłościowego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz do zgłaszania wierzytelności w takim postępowaniu.

Art. 399.

Z dniem uznania zagranicznego postępowania upadłościowego, zarówno głównego jak i ubocznego, sąd na wniosek zarządcy zagranicznego może zabezpieczyć dowody, a także wyda postanowienie o zabezpieczeniu majątku upadłego, jeżeli wcześniej nie było wydane.

Art. 400.

1. Po uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego zarządca zagraniczny może wystąpić z interwencją uboczną w procesach, w których upadły jest stroną.
2. Po uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego zarządca zagraniczny ma prawo wnosić powództwa o ustalenie nieważności lub o unieważnienie czynności prawnych upadłego dokonanych sprzecznie z prawem lub zasadami

współzycia społecznego albo zmierzających do obejścia prawa. Może również wnosić powództwa o uznanie za bezskuteczne czynności prawnych dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli.

3. Jeżeli zarządca zagraniczny ustanowiony został w ubocznym postępowaniu upadłościowym, uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje mu tylko w stosunku do mienia objętego tym postępowaniem.

Art. 401.

1. Po uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego zarządca zagraniczny sporządza spis inwentarza i oszacowanie, które obejmuje wchodzący do masy upadłości majątek upadłego znajdujący się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Spis inwentarza wraz z oszacowaniem zarządca zagraniczny składa sądowi uznającemu zagraniczne postępowanie w terminie czterech miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia o uznaniu upadłości. O dokonanym spisie i oszacowaniu należy dokonać obwieszczenia. Wnioski o wyłączenie z masy upadłości rozpoznaje sąd uznający zagraniczne postępowanie. Termin do wniesienia takich wniosków wynosi jeden miesiąc od dnia obwieszczenia.
2. Po sporządzeniu spisu inwentarza i oszacowania zarządca zagraniczny składa sądowi uznającemu postępowanie zagraniczne plan likwidacji majątku położonego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogólną informację o przewidywanym sposobie zaspokojenia wierzycieli, w tym również mających miejsce zamieszkania albo siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej. Na tej podstawie sąd postanowieniem wyda zarządcy zagranicznemu zezwolenie na likwidację majątku upadłego znajdującego się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Postanowienie to sąd wydaje nie wcześniej niż po upływie terminu, w którym można żądać wyłączenia z masy upadłości. Na postanowienie o odmowie wydania zezwolenia przysługuje zażalenie.
3. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 2, nie obejmuje mienia, o które toczy się postępowanie o wyłączenie z masy upadłości. Zarządca zagraniczny jest uprawniony do likwidacji tego mienia dopiero po uprawomocnieniu się wyroku oddalającego powództwo o wyłączenie z masy upadłości lub po umorzeniu postępowania w tej sprawie, a gdy powództwa tego nie wniesiono, po upływie terminu, w którym powództwo takie skarżący mógł wnieść.
4. Do ustalenia składu masy upadłości, spisu inwentarza i oszacowania, wyłączeń z masy upadłości, zarządu masą mienia znajdującego się w Rzeczypospolitej Polskiej oraz likwidacji masy upadłości stosuje się przepisy niniejszej ustawy. Sąd uznający zagraniczne postępowanie upadłościowe może zezwolić na likwidację masy upadłości w inny sposób, jeżeli nie narusza to podstawowych zasad porządku prawnego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 402.

Po uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego zarządca zagraniczny jest uprawniony do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz do udziału w postępowaniu upadłościowym prowadzonym przez sądy polskie, tak jak wierzyciel.

Art. 403.

1. W razie uznania zagranicznego postępowania upadłościowego, skutki ogłoszenia upadłości co do majątku upadłego położonego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz zobowiązań, które powstały lub mają być wykonywane w Rzeczypospolitej Polskiej, ocenia się według prawa polskiego.

2. Bezskuteczność i zaskarżanie czynności upadłego, dotyczących znajdujących się w Rzeczypospolitej Polskiej składników mienia wchodzącego w skład masy upadłości, ocenia się według prawa polskiego.

Art. 404.

Zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonych ograniczonymi prawami rzeczowymi na rzeczach znajdujących się w Rzeczypospolitej Polskiej albo wpisanymi do ksiąg wieczystych i rejestrów w Rzeczypospolitej Polskiej następuje według prawa polskiego.

Tytuł IV

Wtórne postępowanie upadłościowe

Art. 405.

1. Uznanie zagranicznego postępowania upadłościowego nie stanowi przeszkody do wszczęcia przez sąd polski postępowania upadłościowego. Jeżeli jednak uznane zostało główne zagraniczne postępowanie upadłościowe, postępowanie upadłościowe wszczęte w Rzeczypospolitej Polskiej jest wtórnym postępowaniem upadłościowym.
2. Do postępowania, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy tytułu niniejszego.
3. Jeżeli uznane zostało uboczne zagraniczne postępowanie upadłościowe, postępowanie upadłościowe w Rzeczypospolitej Polskiej toczy się na zasadach ogólnych.

Art. 406.

1. Przepisy o wtórnym postępowaniu upadłościowym stosuje się również do postępowań upadłościowych wszczętych przed uznaniem zagranicznego postępowania upadłościowego, jeżeli sąd polski uzna zagraniczne postępowanie upadłościowe za główne.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, sąd zmienia wydane wcześniej postanowienie o ogłoszeniu upadłości na postanowienie o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego.

Art. 407.

1. Sąd wszczyna wtórne postępowanie upadłościowe, jeżeli wnosi o to wierzyciel mający miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Wtórne postępowanie upadłościowe może być wszczęte z urzędu, jeżeli wymaga tego ochrona interesów zamieszkałych w Rzeczypospolitej Polskiej wierzycieli ze stosunków pracy oraz wierzycieli, którym przysługuje należność z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, jak również wierzycieli alimentacyjnych.

Art. 408.

W razie uznania głównego zagranicznego postępowania upadłościowego domniemywa się, że dłużnik jest niewypłacalny.

Art. 409.

W przypadku wniesienia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego sąd może uchylić lub zmienić zabezpieczenia ustanowione na podstawie art. 390 lub 399.

Art. 410.

Jeżeli wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego nastąpiło po uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego:

- 1) zarząd majątkiem upadłego położonym w Rzeczypospolitej Polskiej wykonywany dotychczas przez zarządcę zagranicznego przejmuje syndyk albo zarządca ustanowiony we wtórnym postępowaniu upadłościowym;
- 2) syndyk albo zarządca wchodzi do spraw sądowych lub administracyjnych prowadzonych przez zarządcę zagranicznego.

Art. 411.

Jeżeli wszczęto wtórne postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu, a w zagranicznym głównym postępowaniu upadłościowym ma nastąpić likwidacja upadłego, układ może mieć wyłącznie charakter likwidacyjny.

Art. 412.

Sumy uzyskane z podziału funduszków masy upadłości pozostałe po zaspokojeniu wierzycieli we wtórnym postępowaniu upadłościowym przekazuje się do głównego zagranicznego postępowania upadłościowego.

Tytuł V**Współpraca z sądami zagranicznymi i zarządcami zagranicznymi****Art. 413.**

W sprawach uregulowanych przepisami niniejszej części sąd i sędzia-komisarz mogą porozumieć się bezpośrednio z sądem zagranicznym i zarządcą zagranicznym.

Art. 414.

Syndyk, nadzorca sądowy lub zarządca ustanowieni w postępowaniu upadłościowym porozumiewają się z sądem zagranicznym oraz z zarządcą zagranicznym za pośrednictwem sędziego-komisarza.

Art. 415.

1. W sprawach uregulowanych przepisami niniejszej części sąd i sędzia-komisarz współpracują z sądem zagranicznym i zarządcą zagranicznym.
2. Jeżeli wszczęto w Rzeczypospolitej Polskiej postępowanie upadłościowe, sąd prowadzący to postępowanie podejmuje działania przewidziane w niniejszym tytule.

Art. 416.

W ramach współpracy z sądem zagranicznym i zarządcą zagranicznym sąd i sędzia-komisarz mogą podejmować działania, które zapewniają sprawne prowadzenie postępowań upadłościowych, a w szczególności przekazywać oraz zwracać się o informacje:

- 1) dotyczące majątku upadłego i miejsca jego położenia, jak również informacje dotyczące spraw sądowych i administracyjnych dotyczących upadłego;
- 2) o sposobie zabezpieczenia i likwidacji majątku upadłego;
- 3) o zaspokojeniu poszczególnych wierzycieli.

Art. 417.

1. Jeżeli w Rzeczypospolitej Polskiej wszczęto postępowanie upadłościowe i uznano dwa lub więcej zagraniczne postępowania upadłościowe przeciwko temu samemu upadłemu, sędzia-komisarz określa, jaki majątek dłużnika objęty zostanie poszczególnymi postępowaniami. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.
2. Jeżeli w Rzeczypospolitej Polskiej nie zostało wszczęte postępowanie upadłościowe obejmujące majątek należący do podmiotu, wobec którego są prowadzone zagraniczne postępowania upadłościowe, postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje sąd, który uznał zagraniczne postępowanie upadłościowe. Przepisy części pierwszej tytułu II stosuje się odpowiednio.

CZEŚĆ TRZECIA

ODRĘBNE POSTĘPOWANIA UPADŁOŚCIOWE

Tytuł I

Postępowanie upadłościowe wszczęte po śmierci niewypłacalnego dłużnika

Art. 418.

Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości wobec przedsiębiorcy lub osoby, o której mowa w art. 8 lub art. 9, złożono po ich śmierci, postępowanie upadłościowe prowadzone jest według przepisów zawartych w tytule niniejszym.

Art. 419.

1. Jeżeli w postępowaniu nie bierze udziału spadkobierca, którego prawa zostały stwierdzone prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, albo kurator spadku, sąd w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości ustanowi kuratora, do którego stosuje się przepis art. 187. Po ogłoszeniu upadłości orzeczenie o powołaniu lub zmianie kuratora wydaje sędzia-komisarz.
2. W razie zbycia spadku przed ogłoszeniem upadłości postępowanie prowadzi się z udziałem nabywcy spadku, do którego stosuje się przepisy dotyczące upadłego.

Art. 420.

W sprawach objętych przepisami niniejszego tytułu postępowanie upadłościowe prowadzone jest według przepisów o postępowaniu upadłościowym obejmującym likwidację majątku upadłego.

Art. 421.

Do masy upadłości wchodzi aktywa spadku po zmarłym dłużniku.

Art. 422.

Ustanowienie wykonawcy testamentu oraz zapisy i polecenia są bezskuteczne wobec masy upadłości.

Art. 423.

Przepisy art. 127–130 stosuje się do czynności upadłego, dokonanych na sześć miesięcy przed jego śmiercią.

Art. 424.

W razie ogłoszenia upadłości w sprawach objętych przepisami niniejszego tytułu skutki prawne związane z przyjęciem spadku powstają po zakończeniu postępowania upadłościowego.

Art. 425.

Po zakończeniu albo umorzeniu postępowania upadłościowego wyciąg z zatwierdzonej listy wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzytelności oraz sumy na jej poczet otrzymane przez wierzyciela, jest tytułem egzekucyjnym przeciwko spadkobiercy.

Tytuł Ia**Postępowanie upadłościowe wobec deweloperów****Art. 425¹.**

Przepisy niniejszego tytułu stosuje się w razie ogłoszenia upadłości dewelopera w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (Dz. U. Nr 232, poz. 1377), zwanej dalej „ustawą o ochronie nabywcy”.

Art. 425².

1. W przypadku ogłoszenia upadłości dewelopera środki zgromadzone na mieszkaniowych rachunkach powierniczych, prawo własności lub prawo użytkowania wieczystego nieruchomości, na której realizowane jest przedsięwzięcie deweloperskie oraz dopłaty wnoszone przez nabywców na podstawie art. 425⁴ ust. 1 pkt 2, stanowią osobną masę upadłości, która służy zaspokojeniu w pierwszej kolejności nabywców lokali mieszkalnych lub domów jednorodzinnych, objętych tym przedsięwzięciem.

2. Środki, prawa oraz dopłaty, o których mowa w ust. 1, związane z realizacją poszczególnych przedsięwzięć deweloperskich stanowią odpowiednio osobne masy upadłości.
3. Mienie wchodzące w skład osobnych mas upadłości oznaczy sędzia-komisarz.

Art. 425³.

Do zobowiązań niepieniężnych upadłego względem nabywców lokali mieszkalnych lub domów jednorodzinnych przepisu art. 91 ust. 2 nie stosuje się, z zastrzeżeniem art. 425⁴ ust. 5.

Art. 425⁴.

1. Zgromadzenie nabywców lokali mieszkalnych lub domów jednorodzinnych (zgromadzenie nabywców) podejmuje uchwałę w przedmiocie:
  - 1) zaspokojenia się ze środków zgromadzonych na mieszkaniowych rachunkach powierniczych, o których mowa w ustawie o ochronie nabywcy, albo
  - 2) kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego przez zarządcę, gdy odebrano zarząd własny upadłemu, albo syndyka i wysokości dopłat koniecznych do jego zakończenia albo
  - 3) zawarcia układu, o którym mowa w art. 271 ust. 1.
2. Zgromadzenie nabywców może wyrazić zgodę na swobodny wybór wykonawcy przez zarządcę albo syndyka, z jednoczesnym określeniem istotnych warunków umowy. Przepisy art. 320–322 stosuje się odpowiednio.
3. Zwołanie zgromadzenia nabywców dla każdej osobnej masy upadłości jest obowiązkowe.
4. Zgromadzenie nabywców podejmuje uchwałę, o której mowa w ust. 1, w obecności co najmniej połowy nabywców mających łącznie trzy czwarte ogólnej sumy wierzytelności przypadających nabywcom uprawnionym do uczestniczenia w tym zgromadzeniu.
5. W przypadku podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1 pkt 1, lub uchylenia podjętej uchwały przez sędziego-komisarza, mienie stanowiące osobną masę upadłości wchodzi do masy upadłości, a zobowiązania niepieniężne upadłego przekształcają się w zobowiązania pieniężne.
6. W pozostałym zakresie do zgromadzenia nabywców stosuje się odpowiednio przepisy o zgromadzeniu wierzycieli.

Art. 425⁵.

1. W przypadku, o którym mowa w art. 425⁴ ust. 1 pkt 2, syndyk przenosi na nabywców prawo własności lub prawo użytkowania wieczystego nieruchomości w terminie 30 dni od dnia zakończenia przedsięwzięcia deweloperskiego, a kwoty pozostałe w osobnej masie upadłości wchodzą do funduszu masy upadłości.

Tytuł II
Postępowanie upadłościowe wobec banków i spółdzielczych
kas oszczędnościowo-kredytowych

DZIAŁ I
Przepisy ogólne

Art. 426.

1. Wniosek o ogłoszenie upadłości banku może zgłosić tylko Komisja Nadzoru Finansowego.
2. W postępowaniu upadłościowym wobec banku nie stosuje się przepisów art. 38–43.

Art. 427.

1. Przed ogłoszeniem upadłości banku, sąd wysłuchuje co do podstaw ogłoszenia upadłości oraz co do osoby syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy: przedstawiciela Komisji Nadzoru Finansowego, prezesa oraz innych członków ostatniego zarządu albo zarządu komisarycznego, względnie likwidatora banku, którego dotyczy wniosek. W przypadku postępowania dotyczącego upadłości banku państwowego lub banku będącego podmiotem zależnym od Skarbu Państwa, sąd wysłuchuje także przedstawiciela ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.
2. Sąd może odstąpić od wysłuchania prezesa oraz innych członków zarządu banku, jeżeli ich wysłuchanie spowodowałoby zwłokę w rozpoznaniu sprawy.
3. Syndykiem może być także inny bank.
4. (uchylony).

Art. 428. (uchylony).

Art. 429.

1. Sąd ogłasza upadłość banku z możliwością zawarcia układu.
2. Przepisów o wstępnym zgromadzeniu wierzycieli nie stosuje się.
3. W postanowieniu o ogłoszeniu upadłości sąd ustanawia kuratora do reprezentowania banku w postępowaniu upadłościowym. Do kuratora stosuje się przepisy art. 187 ust. 3 i 4.

Art. 430. (uchylony).

Art. 431. (uchylony).

Art. 432.

Sprawozdania, o których mowa w art. 168, syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca przekazuje do wiadomości Komisji Nadzoru Finansowego.

Art. 433.

Z dniem ogłoszenia upadłości:

- 1) organy zarządzające i nadzorcze banku ulegają rozwiązaniu;
- 2) wygasają zarząd komisaryczny, powołanie likwidatora oraz uprawnienia kuratora ustanowionego na podstawie art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.¹¹⁾);
- 3) wygasają wszelkie uprawnienia osób wchodzących w skład organów banku do odpraw pieniężnych, jak też do wynagrodzenia za okres po ogłoszeniu upadłości.

Art. 434.

Z dniem ogłoszenia upadłości ulegają rozwiązaniu:

- 1) umowy rachunku bankowego; oprocentowanie rachunków bankowych jest naliczane do dnia ogłoszenia upadłości;
- 2) umowy kredytu i pożyczki, jeżeli do dnia ogłoszenia upadłości nie nastąpiło oddanie środków pieniężnych do dyspozycji kredytobiorcy (pożyczkobiorcy);
- 3) umowy poręczenia, gwarancji bankowych i akredytyw, jeżeli do dnia ogłoszenia upadłości bank nie otrzymał prowizji z tytułu tych czynności;
- 4) umowy o udostępnienie skrytek sejfowych oraz umowy przechowania, z tym że wydanie przedmiotów i papierów wartościowych powinno nastąpić w terminie uzgodnionym z oddającym na przechowanie.

Art. 435. (uchylony).**Art. 436.**

1. Propozycje układowe mogą złożyć także akcjonariusze (członkowie) reprezentujący dwie trzecie kapitału zakładowego banku w formie spółki akcyjnej lub funduszu udziałowego banku spółdzielczego, jak również bank zrzeszający, którego bank spółdzielczy jest akcjonariuszem.
2. Przed zatwierdzeniem układu sąd zasięga opinii Komisji Nadzoru Finansowego.

---

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245, poz. 1775, z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 192, poz. 1179, Nr 209, poz. 1315 i Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 65, poz. 545, Nr 71, poz. 609, Nr 127, poz. 1045, Nr 131, poz. 1075, Nr 144, poz. 1176, Nr 165, poz. 1316, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 40, poz. 226, Nr 81, poz. 530, Nr 126, poz. 853, Nr 182, poz. 1228 i Nr 257, poz. 1724, z 2011 r. Nr 72, poz. 388, Nr 126, poz. 715, Nr 131, poz. 763, Nr 134, poz. 779 i 781, Nr 165, poz. 984, Nr 199, poz. 1175, Nr 201, poz. 1181 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2012 r. poz. 855.

Art. 437.

1. Jeżeli nie doszło do zawarcia układu, sąd zmienia sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego banku.
2. Warunki nabycia przedsiębiorstwa bankowego przez inne banki oraz termin składania ofert określa sędzia-komisarz po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego.
3. Postanowienie zatwierdzające wybór oferty sędzia-komisarz wydaje po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego.

Art. 438.

1. Nabywca przedsiębiorstwa bankowego przejmuje zobowiązania z tytułu rachunków bankowych.
2. Po zawarciu umowy sprzedaży przedsiębiorstwa bankowego syndyk zgłasza niezwłocznie sprzedaż banku do rejestru, w którym bank jest wpisany.

Art. 439.

Jeżeli przedsiębiorstwo bankowe nie jest sprzedane w całości, syndyk za zezwoleniem sędziego-komisarza przystąpi do sprzedaży poszczególnych składników majątku upadłego banku.

Art. 440.

1. Zaspokojenie wierzytelności i należności przypadających od upadłego banku, nieobjętych przepisem art. 438 ust. 1, następuje zgodnie z art. 342.
2. Należności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z tytułu wypłaty środków gwarantowanych, z tytułu pomocy, o której mowa w art. 20c ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 711, z późn. zm.¹²⁾) oraz wsparcia, o którym mowa w art. 20g ust. 2 tej ustawy, ulegają zaspokojeniu w kategorii drugiej.
3. (uchylony).

Art. 441.

Jeżeli wierzytelności i należności od upadłego były zabezpieczone ograniczonymi prawami rzeczowymi, ich zaspokojenie następuje zgodnie z art. 345 i 346.

Art. 441a.

1. Wniosek o ogłoszenie upadłości spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej może zgłosić wyłącznie Komisja Nadzoru Finansowego.
2. W postępowaniu upadłościowym wobec spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej syndykiem może być także inna spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa.

---

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 144, poz. 1176, z 2010 r. Nr 140, poz. 943 i Nr 257, poz. 1724, z 2011 r. Nr 134, poz. 781, z 2012 r. poz. 596 i 1166 oraz z 2013 r. poz. 613.

3. Propozycje układowe mogą złożyć także członkowie spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej reprezentujący dwie trzecie funduszu udziałowego kasy.
4. W pozostałym zakresie przepisy art. 426–441 stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ II

Postępowanie upadłościowe wobec banków hipotecznych

Art. 442.

W razie ogłoszenia upadłości banku hipotecznego wierzytelności, prawa i środki, o których mowa w art. 18 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 99, poz. 919, z późn. zm.¹³⁾), wpisane do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, tworzą osobną masę upadłości, która służy przede wszystkim zaspokojeniu roszczeń wierzycieli z listów zastawnych; po zaspokojeniu roszczeń wierzycieli z listów zastawnych nadwyżkę środków z osobnej masy zalicza się do masy upadłości.

Art. 443.

1. W postanowieniu o ogłoszeniu upadłości sąd ustanowi kuratora dla reprezentowania w postępowaniu praw posiadaczy listów zastawnych. Przed ustanowieniem kuratora sąd zasięga opinii Komisji Nadzoru Finansowego co do osoby kuratora.
2. Do kuratora, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 187 ust. 3 i 4 oraz przepisy o sprawozdaniach syndyka.

Art. 444.

Kurator zgłasza do masy upadłości:

- 1) ogólną sumę nominalną nieumorzonych do dnia ogłoszenia upadłości listów zastawnych, których termin płatności przypada przed tym dniem, oraz ogólną sumę niezapłaconych odsetek;
- 2) ogólną sumę nominalną listów zastawnych oraz odsetek płatnych po dniu ogłoszenia upadłości, oraz premii przewidzianych w planie.

Art. 445.

1. Syndyk, nadzorca sądowy oraz zarządca udziela kuratorowi wszelkich potrzebnych mu informacji. Kurator ma prawo przeglądać księgi i dokumenty upadłego banku.
2. Na zgromadzeniu wierzycieli kurator ma prawo głosu tylko w sprawach, które mogą mieć wpływ na prawa posiadaczy listów zastawnych.

Art. 446.

Ogłoszenie upadłości banku hipotecznego nie narusza terminów wymagalności jego zobowiązań wobec wierzycieli z listów zastawnych.

---

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 184, poz. 1539 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2009 r. Nr 157, poz. 1241.

Art. 447.

1. Likwidację osobnej masy upadłości syndyk przeprowadza z udziałem kuratora.
2. W razie wyrażenia zgody przez radę wierzycieli lub sędziego-komisarza na sprzedaż z wolnej ręki mienia wchodzącego w skład osobnej masy upadłości sprzedaż wymaga zgody kuratora.
3. Składniki mienia wpisane do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych sprzedaje się innemu bankowi hipotecznemu, chyba że nie jest to możliwe albo że cena oferowana przez inne banki hipoteczne jest znacznie niższa od kwot, które można uzyskać ze ściągnięcia należności zabezpieczonych i pozostałych składników. Sprzedaż tych składników powoduje przejście na nabywcę zobowiązań upadłego banku wobec wierzycieli z hipotecznych listów zastawnych. Na przejście to zgoda wierzycieli z hipotecznych listów zastawnych nie jest wymagana. Na sprzedaż składników mienia wymagana jest zgoda kuratora. O dokonanej sprzedaży należy obwieścić.
4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do sprzedaży składników mienia wpisanych do rejestru zabezpieczenia publicznych listów zastawnych.
5. Umowa sprzedaży wierzytelności zabezpieczonej hipoteką, o której mowa w ust. 2, stanowi podstawę wpisu w księdze wieczystej.

Art. 448.

Z osobnej masy upadłości zaspokaja się kolejno:

- 1) koszty likwidacji tej masy, które obejmują także wynagrodzenie kuratora;
- 2) należności posiadaczy listów zastawnych i listy zastawne według ich wartości nominalnej;
- 3) odsetki (kuponny).

Art. 449.

Jeżeli osobna masa upadłości nie wystarcza na pełne zaspokojenie posiadaczy listów zastawnych, pozostała suma podlega zaspokojeniu w podziale funduszu masy upadłości; z tą sumą kurator głosuje przy zawarciu układu, przy czym przysługuje mu jeden głos od każdej sumy, która wynika z podziału sumy wszystkich innych wierzytelności, uprawnionych do głosowania, przez liczbę wierzycieli, którzy reprezentują te wierzytelności. Sumę na zaspokojenie posiadaczy listów zastawnych z funduszu masy upadłości przekazuje się do funduszu osobnej masy upadłości.

Art. 450.

Nie można wprowadzać do obiegu listów zastawnych emitowanych przez upadłego, które są jego własnością. Listy takie podlegają umorzeniu.

DZIAŁ III

Postępowanie upadłościowe wobec instytucji kredytowych, banków zagranicznych oraz banków krajowych prowadzących działalność za granicą

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 451.

Przepisy niniejszego działu stosuje się w przypadku:

- 1) ogłoszenia upadłości banku krajowego, jeżeli prowadzi on działalność także za granicą Rzeczypospolitej Polskiej w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec instytucji kredytowej, jeżeli prowadzi ona działalność także w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec banku zagranicznego, jeżeli bank zagraniczny prowadzi działalność w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Art. 452.

1. Ilekroć w ustawie jest mowa o „banku krajowym”, „banku zagranicznym”, „instytucji kredytowej”, „oddziale banku krajowego za granicą”, „oddziale banku zagranicznego” i „oddziale instytucji kredytowej” – rozumie się przez to instytucje określone w przepisach prawa bankowego.
2. Użyte w niniejszym dziale określenia oznaczają:
  - 1) „sąd zagraniczny” – sąd lub inny organ uprawniony do prowadzenia lub nadzorowania postępowania upadłościowego, układowego lub innego podobnego postępowania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
  - 2) „zarządca zagraniczny” – osobę lub podmiot wyznaczony w zagranicznym postępowaniu upadłościowym, układowym lub innym podobnym postępowaniu do zarządzania, reorganizowania lub likwidacji majątku dłużnika, ustanowiony zgodnie z prawem obowiązującym w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Art. 453.

Sądom polskim nie przysługuje jurysdykcja w sprawach upadłościowych dotyczących instytucji kredytowych prowadzących działalność gospodarczą albo mających majątek w Rzeczypospolitej Polskiej. Przepisu art. 405 ust. 1 nie stosuje się.

Art. 454.

Zagraniczne postępowanie upadłościowe, postępowanie układowe lub inne podobne postępowanie prowadzone wobec instytucji kredytowych podlega uznaniu z mocy prawa, jeżeli postępowanie wszczął właściwy sąd zagraniczny w państwie Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym instytucja kredytowa ma siedzibę.

Art. 455.

W skład masy upadłości banku krajowego wchodzi także mienie upadłego znajdujące się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Rozdział 2
Postępowanie**Art. 456.**

1. Sąd, który ogłosił upadłość banku krajowego lub banku zagranicznego, powiadamia o tym niezwłocznie właściwe organy państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym znajduje się oddział banku krajowego za granicą albo inny oddział banku zagranicznego, informując o skutkach ogłoszenia upadłości.
2. Jeżeli wszczęcie postępowania, o którym mowa w ust. 1, może wpływać na prawa osób trzecich w państwie będącym członkiem Unii Europejskiej lub członkiem Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym albo gdy takim osobom przysługuje zażalenie na postanowienie o ogłoszeniu upadłości, postanowienie to podlega obwieszczeniu w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich oraz w dwóch czasopismach o zasięgu ogólnokrajowym w każdym państwie, w którym znajduje się oddział banku. Termin do wniesienia zażalenia liczy się od dnia obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.
3. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 2, jest dokonywane w języku lub jednym z języków urzędowych państwa, w którym jest zamieszczane. W obwieszczeniu należy określić cel i podstawy prawne ogłoszenia upadłości, termin wniesienia zażalenia oraz adres sądu właściwego do jego rozpoznania wraz z adresem sądu, za pośrednictwem którego wnosi się zażalenie.

Art. 457.

1. Wezwanie do zgłaszania wierzytelności przez wierzycieli zamieszkałych lub mających siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie

członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym powinno zawierać nagłówek o treści: „Wezwanie do zgłaszania wierzytelności. Termin zgłoszenia”, sporządzony we wszystkich językach urzędowych Unii Europejskiej oraz norweskim i islandzkim. Wezwanie powinno wskazywać termin zgłoszenia wierzytelności, skutki jego uchybienia, zawierać informację, czy wierzyciele posiadający wierzytelności uprzywilejowane lub zabezpieczone rzeczowo muszą dokonać zgłoszenia wierzytelności, a także określać obowiązek załączenia dowodów stwierdzających istnienie wierzytelności.

2. Wierzyciel zamieszkały lub mający siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym może zgłosić wierzytelność w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych państwa, w którym ma miejsce zamieszkania albo siedzibę, jednakże co najmniej nagłówek „Zgłoszenie wierzytelności” powinien być wyrażony w języku polskim. Sąd może zażądać uwierzytelnionego tłumaczenia zgłoszenia na język polski.

Art. 458.

1. Wierzyciele upadłościowi banku krajowego lub banku zagranicznego, mający miejsce zamieszkania albo siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, mają w postępowaniu takie same prawa jak wierzyciele krajowi.
2. Zagraniczne należności publicznoprawne zaspokaja się w kategorii piątej.

Art. 459.

1. W przypadku ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania w stosunku do instytucji kredytowej, mającej oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zarządca zagraniczny zamierzający wykonywać swe czynności w Rzeczypospolitej Polskiej obowiązany jest wykazać swe uprawnienia urzędowo poświadczonym odpisem orzeczenia lub decyzji o jego ustanowieniu wraz z uwierzytelnionym tłumaczeniem na język polski.
2. Zarządca zagraniczny, o którym mowa w ust. 1, korzysta w zakresie swych czynności urzędowych w Rzeczypospolitej Polskiej z takich samych uprawnień, jakie przysługują mu w państwie, w którym został powołany.
3. Zarządca zagraniczny obowiązany jest wystąpić z wnioskiem o ujawnienie ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania w księgach wieczystych, Krajowym Rejestrze Sądowym i innych rejestrach prowadzonych w Rzeczypospolitej Polskiej. Z żądaniem takim wystąpić mogą właściwe organy sądowe lub administracyjne państwa, w którym ogłoszono upadłość, otwarto postępowanie układowe lub wszczęto inne podobne postępowanie. Koszty poniesione w związku z tym ujawnieniem wchodzą w skład kosztów postępowania.

Art. 459¹.

Syndyk obowiązany jest regularnie, nie rzadziej niż co sześć miesięcy, informować wierzycieli, których miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedziba znajdują się w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej lub w państwach

członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym o czynnościach podjętych w postępowaniu upadłościowym w okresie objętym informacją.

Rozdział 3

Prawo właściwe oraz skutki ogłoszenia upadłości

Art. 460.

W postępowaniu upadłościowym wszczętym w Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się prawo polskie, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 461.

1. Stosunki pracy pracowników zatrudnionych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym podlegają prawu właściwemu dla umowy o pracę.
2. Uznanie danej rzeczy za nieruchomość ocenia się według prawa miejsca położenia rzeczy.
3. Do umów mających za przedmiot korzystanie albo nabycie nieruchomości położonej na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym stosuje się prawo państwa, w którym nieruchomość jest położona.
4. Prawa dotyczące nieruchomości położonej na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz statku morskiego lub powietrznego, wpisanych do rejestru, podlegają prawu państwa, w którym prowadzony jest rejestr.

Art. 462.

1. Ogłoszenie upadłości nie narusza praw wierzycieli i osób trzecich ciężających na rzeczy i innego mienia upadłego położonego na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, nie wyłączając zorganizowanych części tego mienia, a w szczególności prawa do rozporządzania mieniem w celu zaspokojenia należności lub prawa do zaspokojenia należności z pożytków, które mienie przynosi, prawa zastawu i hipoteki, prawa do żądania wydania mienia od osób, we władaniu których się ono znajduje wbrew woli uprawnionego, prawa do powierniczego korzystania z mienia.
2. Przepis ust. 1 stosuje się do praw i roszczeń osobistych, wpisanych do ksiąg wieczystych i innych rejestrów publicznych, których realizacja prowadzi do powstania praw wymienionych w ust. 1.
3. Przepisy ust. 1 i 2 nie wyłączają możliwości żądania w drodze powództwa stwierdzenia nieważności czynności prawnej lub uznania za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Art. 463.

1. Zastrzeżenie w umowie sprzedaży prawa własności na rzecz sprzedawcy nie wygasa wskutek ogłoszenia upadłości banku krajowego będącego nabywcą przedmiotu umowy, jeżeli w chwili ogłoszenia upadłości przedmiot umowy znajdował się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.
2. Ogłoszenie upadłości banku krajowego będącego zbywcą składnika mienia nie może być podstawą do odstąpienia od umowy sprzedaży, jeżeli wydanie przedmiotu sprzedaży nastąpiło przed ogłoszeniem upadłości, a w chwili ogłoszenia upadłości przedmiot sprzedaży znajdował się za granicą.
3. Przepisy ust. 1 i 2 nie wyłączają możliwości żądania w drodze powództwa stwierdzenia nieważności czynności prawnej lub uznania za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Art. 464.

Wykonywanie praw, których powstanie, istnienie lub zbycie wymaga dokonania wpisu do ksiąg lub rejestrów, ujawnienia na rachunku albo złożenia do centralnego depozytu, podlega prawu państwa, w którym księgi lub rejestry, rachunki albo depozyty są prowadzone.

Art. 465.

Z zastrzeżeniem art. 464, prawo odkupu podlega prawu właściwemu dla zobowiązań umownych, mającemu zastosowanie do umowy, z której prawo to wynika.

Art. 466.

Z zastrzeżeniem art. 464, do umów zawieranych w ramach transakcji na rynku regulowanym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi stosuje się prawo właściwe dla zobowiązań umownych, mające zastosowanie do transakcji zawieranych na tym rynku.

Art. 467.

Czynność kompensowania podlega prawu właściwemu dla zobowiązań umownych, mającemu zastosowanie do tych umów.

Art. 467¹.

Ogłoszenie upadłości nie narusza prawa wierzyciela do potrącenia swej wierzytelności z wierzytelnością upadłego, jeżeli takie potrącenie jest dopuszczalne według prawa właściwego dla wierzytelności upadłego.

Art. 468.

Skuteczność i ważność czynności prawnej rozporządzającej w stosunku do nieruchomości, statku morskiego lub powietrznego, podlegającego wpisowi do rejestru, albo w stosunku do praw, których powstanie, istnienie lub zbycie wymaga dokonania wpisu do ksiąg lub rejestrów, ujawnienia na rachunku albo złożenia do centralnego depozytu, dokonanej przez upadłego po ogłoszeniu upadłości podlega prawu pań-

stwa, w którym nieruchomości jest położona lub w którym prowadzone są księgi, rejestry, rachunki albo depozyty.

Art. 469.

Przepisów o nieważności i bezskuteczności czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli nie stosuje się, gdy prawo właściwe dla tej czynności nie przewiduje bezskuteczności czynności dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Art. 470.

Wpływ ogłoszenia upadłości na postępowanie sądowe toczące się przed sądem państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym ocenia się według prawa państwa, w którym postępowanie się toczy.

Tytuł III

Postępowanie upadłościowe wobec zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 471.

1. Wniosek o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji może zgłosić także Komisja Nadzoru Finansowego, zwana dalej „Komisją”.
2. Komisja jest uczestnikiem postępowania.

Art. 472.

1. Przed ogłoszeniem upadłości zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji sąd zasięga opinii Komisji co do osoby syndyka. Syndyk powinien posiadać znajomość organizacji i zasad działania zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji. Syndykiem może być inny zakład ubezpieczeń lub inny zakład reasekuracji.
2. Syndyk przedkłada Komisji co najmniej raz w roku sprawozdanie ze swoich czynności oraz sprawozdanie rachunkowe, po jego zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza.
3. Syndyk o ogłoszeniu upadłości zawiadamia znanych mu wierzycieli, którzy udzielili upadłemu kredytu.

Art. 473.

1. W postanowieniu o ogłoszeniu upadłości zakładu ubezpieczeń sąd po zasięgnięciu opinii Komisji ustanawia kuratora do reprezentowania w postępowaniu upadłościowym interesów osób ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia.
2. Do kuratora, o którym mowa w niniejszym dziale, stosuje się odpowiednio przepisy art. 187 ust. 3 i 4 oraz przepisy o sprawozdaniach syndyka.
3. Kuratorowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości ustalonej przez sędziego-komisarza na wniosek Komisji. Wynagrodzenie wypłaca się z funduszków masy upadłości i zalicza się do kosztów postępowania upadłościowego.

Art. 474.

1. Syndyk, nadzorca sądowy oraz zarządca udzielają kuratorowi wszelkich potrzebnych mu wiadomości. Kurator ma prawo przeglądać księgi i dokumenty upadłego. Na zgromadzeniu wierzycieli kurator ma prawo głosu tylko w sprawach, które mogą mieć wpływ na prawa ubezpieczonych.
2. Kurator ma prawo wnoszenia środków zaskarżenia w imieniu własnym na rzecz osób ubezpieczonych, upoważnionych i uprawnionych z umów ubezpieczenia, oraz jest uprawniony do zawarcia umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń do innego zakładu z możliwością obniżenia sum ubezpieczenia lub wysokości wypłacanych odszkodowań lub świadczeń. W przypadku zatwierdzenia przez Komisję umowy o przeniesienie portfela, kurator ogłasza niezwłocznie jej treść trzykrotnie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim.
3. Ubezpieczonym nie przysługuje prawo sprzeciwu co do zawarcia umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń.
4. Do umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń zawartej przez kuratora stosuje się przepisy odrębne o przeniesieniu portfela ubezpieczeń.

Art. 475.

Do ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia przepisu art. 232 nie stosuje się.

Art. 476.

Umowy ubezpieczenia zawarte przez upadły zakład ubezpieczeń wygasają, jeżeli kurator nie zawarł umowy o przeniesienie portfela:

- 1) z umów obowiązkowych oraz umów ubezpieczenia na życie, w terminie trzech miesięcy od ogłoszenia upadłości;
- 2) z innych umów w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia upadłości.

Art. 477.

1. Z dniem ogłoszenia upadłości aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych upadłego zakładu ubezpieczeń tworzą osobną masę upadłości przeznaczoną na zaspokojenie roszczeń z tytułu umów ubezpieczenia, umów reasekuracji oraz kosztów likwidacji tej masy.
2. Likwidację osobnej masy upadłości przeprowadza syndyk z udziałem kuratora.
3. W razie wyrażenia zgody przez radę wierzycieli lub sędziego-komisarza na sprzedaż z wolnej ręki mienia wchodzącego w skład osobnej masy upadłości sprzedaż wymaga zgody kuratora.

Art. 477¹.

1. Z dniem ogłoszenia upadłości aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych upadłego zakładu reasekuracji tworzą osobną masę upadłości przeznaczoną na zaspokojenie roszczeń z tytułu umów reasekuracji oraz kosztów likwidacji tej masy.
2. Likwidację osobnej masy upadłości przeprowadza syndyk.

Art. 478.

1. Z osobnej masy upadłości zakładu ubezpieczeń zaspokaja się kolejno:
  - 1) koszty likwidacji osobnej masy upadłości;
  - 2) wierzytelności z umów ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 3;
  - 3) wierzytelności z umów reasekuracji.
2. Niezaspokojone z osobnej masy upadłości wierzytelności z umów ubezpieczenia umieszcza się w planie podziału funduszków masy upadłości w odrębnej kategorii, zaspokajanej po kategorii pierwszej, określonej w art. 342.
3. Wierzytelności osób poszkodowanych i uprawnionych z tytułu ubezpieczeń obowiązkowych oraz wierzytelności ubezpieczonych, uprawnionych i uposażonych z umów ubezpieczeń na życie, zaspokaja Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny i Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych według odrębnych przepisów, w granicach określonych w tych przepisach.

Art. 478¹.

Z osobnej masy upadłości zakładu reasekuracji zaspokaja się kolejno:

- 1) koszty likwidacji osobnej masy upadłości;
- 2) wierzytelności z umów reasekuracji.

Art. 479.

W razie oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń z przyczyny, o której mowa w art. 13 ust. 1, jak również w razie umorzenia postępowania upadłościowego, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny zaspokaja roszczenia osób poszkodowanych i uprawnionych, w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 480.

Przy zawieraniu układu kurator głosuje sumą wierzytelności ubezpieczonych niezaspokojonych z osobnej masy upadłości, przy czym przysługuje mu jeden głos od każdej sumy, która wynika z podziału sumy wszystkich innych wierzytelności uprawniających do głosowania przez liczbę wierzycieli, którzy reprezentują te wierzytelności.

DZIAŁ II

**Postępowanie upadłościowe wobec mających siedzibę
w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub państwach członkowskich
Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy
o Europejskim Obszarze Gospodarczym zakładów ubezpieczeń i ich oddziałów
oraz zakładów reasekuracji i ich oddziałów**

Art. 481.

Przepisy art. 452 ust. 2, art. 453–466 i art. 467¹–470 stosuje się odpowiednio w przypadku:

- 1) ogłoszenia upadłości krajowego zakładu ubezpieczeń lub krajowego zakładu reasekuracji, jeżeli prowadzi on działalność także za granicą Rzeczypospolitej Polskiej w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Eu-

- ropejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec:
    - a) zagranicznego zakładu ubezpieczeń,
    - b) zagranicznego zakładu reasekuracji
– mającego siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli prowadzi on działalność w Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 3) ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec:
    - a) zagranicznego zakładu ubezpieczeń,
    - b) zagranicznego zakładu reasekuracji
– mającego siedzibę w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej lub członkiem Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli prowadzi on działalność w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Art. 482.

Użyte w art. 481 określenia oznaczają:

- 1) „krajowy zakład ubezpieczeń” – przedsiębiorcę mającego siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, który uzyskał zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w rozumieniu odrębnych przepisów;
- 1a) „krajowy zakład reasekuracji” – przedsiębiorcę mającego siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, który uzyskał zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej w rozumieniu odrębnych przepisów;
- 2) „oddział krajowego zakładu ubezpieczeń” – jednostkę organizacyjną krajowego zakładu ubezpieczeń, wykonującą w jego imieniu i na jego rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego krajowemu zakładowi ubezpieczeń;
- 2a) „oddział krajowego zakładu reasekuracji” – jednostkę organizacyjną krajowego zakładu reasekuracji, wykonującą w jego imieniu i na jego rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego krajowemu zakładowi reasekuracji;
- 3) „zagraniczny zakład ubezpieczeń” – przedsiębiorcę mającego siedzibę za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, wykonującego działalność ubezpieczeniową w rozumieniu odrębnych przepisów;
- 3a) „zagraniczny zakład reasekuracji” – przedsiębiorcę mającego siedzibę za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, wykonującego działalność reasekuracyjną w rozumieniu odrębnych przepisów;
- 4) „oddział zagranicznego zakładu ubezpieczeń” – jednostkę organizacyjną zagranicznego zakładu ubezpieczeń, wykonującą w jego imieniu i na jego rzecz działalność ubezpieczeniową;

- 5) „oddział zagranicznego zakładu reasekuracji” – jednostkę organizacyjną zagranicznego zakładu reasekuracji, wykonującą w jego imieniu i na jego rzecz działalność reasekuracyjną.

Tytuł IV

Postępowanie upadłościowe wobec emitentów obligacji

Art. 483.

1. Przepisy niniejszego tytułu stosuje się w razie ogłoszenia upadłości podmiotu emitującego obligacje, jeżeli dla zabezpieczenia praw z obligacji ustanowiono zabezpieczenie na majątku emitenta.
2. Przepisów niniejszego tytułu nie stosuje się w razie ogłoszenia upadłości emitenta obligacji przychodowych, jeżeli emitent w treści obligacji ograniczył swoją odpowiedzialność do kwoty przychodów lub wartości majątku przedsięwzięcia. Środki przeznaczone na zaspokojenie praw obligatariuszy z takich obligacji nie wchodzi do masy upadłości, a roszczenia obligatariuszy nie podlegają zaspokojeniu w postępowaniu upadłościowym.

Art. 484.

Dla reprezentowania praw obligatariuszy sąd ustanawia kuratora. Kuratorem może być także bank, z którym upadły zawarł umowę o reprezentowanie obligatariuszy wobec emitenta.

Art. 485.

Do kuratora, o którym mowa w niniejszym tytule, stosuje się odpowiednio przepisy art. 187 ust. 3 i 4 oraz przepisy o sprawozdaniach syndyka.

Art. 486.

1. Syndyk, nadzorca sądowy oraz zarządca udzielają kuratorowi wszelkich potrzebnych mu wiadomości. Kurator ma prawo przeglądać księgi i dokumenty upadłego. Na zgromadzeniu wierzycieli kurator ma prawo głosu tylko w sprawach, które mogą mieć wpływ na prawa obligatariuszy.
2. Przy zawieraniu układu kurator głosuje sumą wierzytelności obligatariuszy niezaspokojonych z osobnej masy upadłości, przy czym przysługuje mu jeden głos od każdej sumy, która wynika z podziału sumy wszystkich innych wierzytelności uprawniających do głosowania przez liczbę wierzycieli, którzy reprezentują te wierzytelności.

Art. 487.

1. Kurator zgłasza do masy upadłości:
  - 1) ogólną sumę nominalną nieumorzonych do dnia ogłoszenia upadłości obligacji, których termin płatności przypada przed tym dniem, oraz ogólną sumę niezapłaconych odsetek od tych obligacji;
  - 2) ogólną sumę obligacji oraz odsetek płatnych po dniu ogłoszenia upadłości.
2. W zgłoszeniu należy wymienić składniki majątku emitenta, na których ustanowiono zabezpieczenie praw obligatariuszy.

Art. 488.

1. Przedmiot zabezpieczenia praw z obligacji tworzy osobną masę upadłości przeznaczoną na zaspokojenie praw obligatariuszy.
2. Likwidację osobnej masy upadłości przeprowadza syndyk z udziałem kuratora.
3. W razie wyrażenia zgody przez radę wierzycieli lub sędziego-komisarza na sprzedaż z wolnej ręki mienia wchodzącego w skład osobnej masy upadłości sprzedaż wymaga zgody kuratora.

Art. 489.

Z osobnej masy upadłości zaspokajają się kolejno:

- 1) koszty likwidacji tej masy, które obejmują także wynagrodzenie kuratora;
- 2) należności obligatariuszy w nominalnej ich cenie;
- 3) odsetki (kupony).

Art. 490.

Jeżeli osobna masa upadłości nie wystarczy na pełne zaspokojenie należności obligatariuszy, należności niezaspokojone podlegają zaspokojeniu z funduszu masy upadłości.

Art. 491.

Nie można wprowadzać do obiegu obligacji emitowanych przez upadłego, które są jego własnością. Obligacje takie podlegają umorzeniu.

Tytuł V**Postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych
nieprowadzących działalności gospodarczej****Art. 491¹.**

Przepisy niniejszego tytułu stosuje się wobec osób fizycznych, do których nie mają zastosowania przepisy działu II tytułu I części pierwszej.

Art. 491².

1. W sprawach objętych przepisami niniejszego tytułu postępowanie upadłościowe prowadzi się według stosowanych odpowiednio przepisów o postępowaniu upadłościowym obejmującym likwidację majątku upadłego, z tym że nie stosuje się przepisów art. 20, art. 21, art. 28 ust. 1, art. 44–50, art. 53, art. 55–56 i art. 307 ust. 1.
2. Wniosek o ogłoszenie upadłości może zgłosić tylko dłużnik.
3. Obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości dokonuje się przez ogłoszenie w budynku sądowym oraz zamieszczenie w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu krajowym.
4. Sąd niezwłocznie zwraca się do naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla dłużnika o udzielenie informacji, czy dłużnik w ciągu ostatnich pięciu lat przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości zgłaszał fakt dokonania czynności

prawnych podlegających opodatkowaniu, oraz zasięga informacji w Krajowym Rejestrze Sądowym, czy dłużnik jest współnikiem spółek handlowych.

5. Sędzia-komisarz może zezwolić, żeby likwidację masy upadłości prowadził upadły pod nadzorem syndyka.
6. Do zobowiązań upadłego powstałych po prawomocnym ustaleniu planu spłaty nie stosuje się art. 146 ust. 4.

Art. 491³.

1. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli niewypłacalność dłużnika nie powstała wskutek wyjątkowych i niezależnych od niego okoliczności, w szczególności w przypadku gdy dłużnik zaciągnął zobowiązanie będąc niewypłacalnym, albo do rozwiązania stosunku pracy dłużnika doszło z przyczyn leżących po stronie pracownika lub za jego zgodą.
2. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli w stosunku do dłużnika w okresie dziesięciu lat przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości:
  - 1) prowadzono postępowanie upadłościowe lub inne postępowanie, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań albo w którym zawarto układ, lub
  - 2) prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym nie zaspokojono wszystkich wierzycieli, a dłużnik po zakończeniu lub umorzeniu postępowania zobowiązań swych nie wykonał, lub
  - 3) prowadzono postępowanie upadłościowe według przepisów tytułu niniejszego, jeżeli postępowanie to zostało umorzone z innych przyczyn niż na wniosek wszystkich wierzycieli, lub
  - 4) czynność prawna dłużnika została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Art. 491⁴.

Jeżeli upadły nie wskaże i nie wyda syndykowi całego majątku albo niezbędnych dokumentów lub w inny sposób nie wykonuje ciężących na nim obowiązków, sąd umarza postępowanie.

Art. 491⁵.

Wątpliwości co do tego, które z przedmiotów należących do upadłego wchodzi w skład masy upadłości, rozstrzyga sędzia-komisarz na wniosek syndyka lub upadłego. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 491⁶.

1. Jeżeli w skład masy upadłości wchodzi lokal mieszkalny albo dom jednorodzinny, w którym zamieszkuje upadły, z sumy uzyskanej z jego sprzedaży wydziela się upadłemu kwotę odpowiadającą przeciętnemu czynszowi najmu lokalu mieszkalnego za okres dwunastu miesięcy.
2. Kwotę, o której mowa w ust. 1, na wniosek syndyka, określa sędzia-komisarz, biorąc pod uwagę potrzeby mieszkaniowe upadłego, w tym liczbę osób pozostających z upadłym we wspólnym gospodarstwie domowym. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.
3. Sędzia-komisarz może przyznać upadłemu zaliczkę na poczet kwoty, o której mowa w ust. 1.

Art. 491⁷.

1. Po sporządzeniu ostatecznego planu podziału, nie wcześniej jednak niż po opuszczeniu przez upadłego domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego, o którym mowa w art. 491⁶ ust. 1, sąd wydaje postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli upadłego, określającego w jakim zakresie i w jakim czasie, nie dłuższym niż pięć lat, upadły jest obowiązany spłacać należności niezaspokojone na podstawie planu podziału oraz jaka część zobowiązań upadłego, po wykonaniu planu spłaty wierzycieli, zostanie umorzona. W planie spłaty wierzycieli uwzględnia się wszystkie zobowiązania upadłego powstałe do dnia jego ustalenia.
2. O ustaleniu planu spłaty wierzycieli upadłego sąd orzeka na wniosek upadłego, po przeprowadzeniu rozprawy, o której terminie zawiadamia wszystkich wierzycieli.
3. Sąd nie jest związany wnioskiem upadłego co do treści planu spłaty wierzycieli i może ustalić warunki spłaty bardziej korzystne dla wierzycieli, jeżeli zażąda tego wierzyciel. Przepis art. 370 ust. 1 stosuje się odpowiednio.
4. Na postanowienie sądu w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli przysługuje zażalenie.
5. Ustalenie planu spłaty wierzycieli nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego oraz hipoteki morskiej, jeśli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej.

Art. 491⁸.

Z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o ustaleniu planu spłaty wierzycieli powołanie syndyka wygasa z mocy prawa.

Art. 491⁹.

1. W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli upadły nie może dokonywać czynności prawnych przekraczających granice zwykłego zarządu.
2. W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli upadły może zaciągać zobowiązania niezbędne dla utrzymania swojego i osób, w stosunku do których ciąży na nim ustawowy obowiązek dostarczania środków utrzymania, z wyjątkiem jednak zakupów na raty lub zakupów z odroczoną płatnością.
3. Upadły jest obowiązany składać sądowi corocznie, do końca kwietnia, sprawozdanie z wykonania planu spłaty wierzycieli za poprzedni rok kalendarzowy, w którym wykazuje osiągnięte przychody, spłacone kwoty oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej dwukrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w odrębnych przepisach. Do sprawozdania upadły dołącza kopię rocznego zeznania podatkowego.

Art. 491¹⁰.

1. Jeżeli upadły z powodu przemijającej przeszkody nie może wywiązać się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli, sąd na jego wniosek, po wysłuchaniu wierzycieli, może zmienić plan spłaty wierzycieli w ten sposób, że przedłuży termin spłaty lub zmieni wysokość poszczególnych płatności. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie. Łączny okres, o który można przedłużyć termin spłaty wierzytelności, nie może przekroczyć dwóch lat.

2. W razie istotnej poprawy sytuacji majątkowej upadłego w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli, wynikającej z innych przyczyn niż zwiększenie się wynagrodzenia za pracę lub dochodów uzyskiwanych z osobiście wykonywanej przez upadłego działalności zarobkowej, każdy z wierzycieli może wystąpić z wnioskiem o zmianę planu spłaty wierzycieli przez podwyższenie kwot przypadających wierzycielom. O zmianie planu spłaty wierzycieli orzeka sąd po przeprowadzeniu rozprawy, o której zawiadamia się upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 491¹¹.

1. W razie niewykonywania przez upadłego obowiązków ustalonych w planie spłaty wierzycieli sąd na wniosek wierzyciela, po przeprowadzeniu rozprawy, o której zawiadamia się upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty, uchyla plan spłaty wierzycieli oraz umarza postępowanie upadłościowe. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.
2. Przepis ust. 1 stosuje się także wtedy, gdy upadły w sprawozdaniu z wykonania planu spłaty wierzycieli zataił swoje przychody lub w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli dokonywał czynności przekraczających granice zwykłego zarządu, lub gdy okaże się, że upadły ukrywał majątek bądź czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Art. 491¹².

1. Po wykonaniu przez upadłego obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli sąd wydaje postanowienie o umorzeniu niezaspokojonych zobowiązań upadłego objętych planem spłaty oraz o zakończeniu postępowania upadłościowego.
2. Umarzając zobowiązania upadłego sąd wymienia wierzyciela, tytuł i sumę zobowiązania, podlegającego umorzeniu.
3. Umorzenie zobowiązań nie dotyczy zobowiązań upadłego, obejmujących świadczenia okresowe, których tytuł prawny nie wygasł, oraz zobowiązań powstałych po ogłoszeniu upadłości.
4. O umorzeniu niezaspokojonych zobowiązań upadłego oraz o zakończeniu postępowania upadłościowego sąd orzeka na wniosek upadłego, po przeprowadzeniu rozprawy, o której terminie zawiadamia wszystkich wierzycieli objętych planem spłaty wierzycieli. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

CZĘŚĆ CZWARTA POSTĘPOWANIE NAPRAWCZE W RAZIE ZAGROŻENIA NIEWYPŁACALNOŚCIĄ

Art. 492.

1. Przepisy niniejszej części stosuje się do przedsiębiorców zagrożonych niewypłacalnością.
2. Przedsiębiorca jest zagrożony niewypłacalnością, jeżeli pomimo wykonywania swoich zobowiązań, według rozsądnej oceny jego sytuacji ekonomicznej jest oczywistym, że w niedługim czasie stanie się niewypłacalny.
3. Przepisów niniejszej części nie stosuje się do przedsiębiorcy:

- 1) który już prowadził postępowanie naprawcze, jeżeli od jego umorzenia nie upłynęły 2 lata;
  - 2) który już był objęty układem zawartym w postępowaniu naprawczym albo upadłościowym, jeżeli od wykonania układu nie upłynęło 5 lat;
  - 3) przeciw któremu przeprowadzono postępowanie upadłościowe obejmujące likwidację majątku, albo w którym przyjęto układ likwidacyjny, jeżeli od prawomocnego zakończenia postępowania nie upłynęło 5 lat;
  - 4) w stosunku do którego oddalono wniosek o ogłoszenie upadłości albo umorzono postępowanie upadłościowe z braku majątku na zaspokojenie kosztów postępowania, jeżeli od uprawomocnienia się postępowania nie upłynęło 5 lat.
4. Postępowanie uregulowane w niniejszej części może prowadzić także przedsiębiorca, w stosunku do którego sąd na podstawie art. 12 oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości z jednoczesnym zezwoleniem na prowadzenie postępowania naprawczego.

Art. 493.

W zakresie nieuregulowanym w niniejszej części do postępowania naprawczego przepisy tytułu II części pierwszej stosuje się odpowiednio.

Art. 494.

1. Przedsiębiorca zagrożony niewypłacalnością może złożyć w sądzie oświadczenie o wszczęciu postępowania naprawczego, zawierające dane wymienione w art. 22 ust. 1 pkt 1–3 i ust. 2, oraz oświadczenie, iż nie zachodzi żadna z okoliczności wymienionych w art. 492 ust. 3.
2. Wraz z oświadczeniem o wszczęciu postępowania naprawczego przedsiębiorca składa plan naprawczy, dokumenty wymienione w art. 23 ust. 1 oraz oświadczenie z podpisem notarialnie poświadczonym o prawdziwości danych i oświadczenia, zawartych w oświadczeniu o wszczęciu postępowania naprawczego i załączonych dokumentach.
3. Sąd może, w ciągu 14 dni od złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, zakazać wszczęcia postępowania naprawczego, jeżeli oświadczenie to zostało złożone z naruszeniem przepisów ust. 1 lub 2, lub jeżeli zawarte w nim lub w załączonych dokumentach dane lub oświadczenia są nieprawdziwe. Na postanowienie sądu w tym przedmiocie służy zażalenie.
4. W razie uprawomocnienia się postanowienia sądu zakazującego wszczęcia postępowania naprawczego, oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych.

Art. 495.

1. O złożeniu oświadczenia o wszczęciu postępowania naprawczego przedsiębiorca ogłasza w Monitorze Sądowym i Gospodarczym oraz w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu lokalnym i w jednym o zasięgu ogólnopolskim. Ogłoszenie może być obwieszczone ponadto w inny sposób.
2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, nie może nastąpić przed upływem terminu, o którym mowa w art. 494 ust. 3, a w razie wydania w tym terminie przez sąd postanowienia zakazującego wszczęcia postępowania naprawczego – przed rozpatrzeniem zażalenia na to postanowienie.

Art. 496.

1. Data ogłoszenia oświadczenia, o którym mowa w art. 494 ust. 1, w Monitorze Sądowym i Gospodarczym jest dniem wszczęcia postępowania naprawczego.
2. Z dniem wszczęcia postępowania naprawczego przedsiębiorca składa wniosek o wpis informacji o wszczęciu postępowania naprawczego do właściwego rejestru.

Art. 497.

1. Po wszczęciu postępowania naprawczego, na czas jego trwania, sąd ustanawia dla przedsiębiorcy nadzorcę sądowego oraz może powołać biegłego, o którym mowa w art. 31.
2. Do nadzorcy sądowego, ustanowionego na podstawie ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy o nadzorcy sądowym w postępowaniu upadłościowym, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Przedsiębiorca niezwłocznie zawiera z nadzorcą sądowym umowę zlecenia o wykonywanie czynności nadzorcy sądowego i wypłaca mu miesięcznie wynagrodzenie w wysokości podwójnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Miesięczne wynagrodzenie nadzorcy sądowego obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku.

Art. 498.

1. Z dniem wszczęcia postępowania naprawczego:
  - 1) zawieszają się wykonanie zobowiązań przedsiębiorcy;
  - 2) zawieszają się naliczanie odsetek należnych od przedsiębiorcy;
  - 3) potrącenie wierzytelności jest dopuszczalne z uwzględnieniem przepisów art. 89;
  - 4) nie mogą być wszczynane przeciwko przedsiębiorcy postępowania zabezpieczające i egzekucyjne, a wszczęte podlegają z mocy prawa zawieszeniu, z wyjątkiem postępowań zabezpieczających i egzekucyjnych dotyczących wierzytelności nieobjętych układem.
2. Sąd może na wniosek przedsiębiorcy zmienić zarządzenia tymczasowe wydane w celu zabezpieczenia roszczeń pieniężnych, w szczególności przez uchylenie dokonanych zajęć.
3. (uchylony).
4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do roszczeń wynikających z umowy, o której mowa w ustawie wskazanej w art. 77 ust. 4, jeżeli:
  - 1) obowiązek ustanowienia zabezpieczenia finansowego, w tym zabezpieczenia uzupełniającego, w celu uwzględnienia wahań wartości przedmiotu zabezpieczenia lub wartości zabezpieczonych wierzytelności finansowych, albo
  - 2) uprawnienie do wycofania środków pieniężnych, wierzytelności kredytowych lub instrumentów finansowych jako zabezpieczenia, w zamian za opłatę z tytułu zastąpienia lub zmiany takiego zabezpieczenia– ustanowione zostały w dniu wszczęcia postępowania naprawczego i zabezpieczone wierzytelności finansowe powstały przed dniem ustanowienia zabez-

pieczenia finansowego, w tym zabezpieczenia dodatkowego, uzupełniającego lub zastępczego.

5. Wszczęcie postępowania naprawczego nie narusza uprawnień wynikających z zamieszczonej w umowie klauzuli kompensacyjnej, o której mowa w ustawie wskazanej w art. 77 ust. 4.

Art. 499.

1. Wszczęcie postępowania naprawczego nie ma wpływu na wszczynanie przeciwko przedsiębiorcy postępowania sądowego, w tym postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości na wniosek wierzyciela oraz postępowania administracyjnego.
2. W razie złożenia przez wierzyciela wniosku o ogłoszenie upadłości, sąd odroczy jego rozpoznanie do czasu zakończenia postępowania naprawczego albo połączy rozpoznanie wniosku z postępowaniem o zatwierdzenie układu.
3. Przepis ust. 2 nie wyklucza możliwości zabezpieczenia majątku na podstawie art. 36–43.

Art. 500.

W sprawach z zakresu prawa pracy wszczęcie postępowania naprawczego wywołuje skutki jak ogłoszenie upadłości, z wyłączeniem spraw dotyczących ochrony roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Art. 501.

1. Od dnia wszczęcia postępowania naprawczego do dnia prawomocnego rozstrzygnięcia co do zatwierdzenia układu albo umorzenia postępowania przedsiębiorca nie może zbywać ani obciążać swego majątku. Przepisy art. 81 i 82 stosuje się odpowiednio.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do rzeczy zbywanych w zakresie działalności gospodarczej przedsiębiorcy.

Art. 502.

Plan naprawczy, o którym mowa w art. 494 ust. 2, powinien zapewniać przywrócenie przedsiębiorcy zdolności do konkurowania na rynku. Plan powinien zawierać uzasadnienie. Przepis art. 280 stosuje się odpowiednio.

Art. 503.

1. Sposób naprawy przedsiębiorstwa powinien określać restrukturyzację zobowiązań, które mogą być objęte układami w postępowaniu upadłościowym, majątku oraz zatrudnienia w przedsiębiorstwie.
2. Do określenia sposobu restrukturyzacji zobowiązań stosuje się odpowiednio przepisy o propozycjach restrukturyzacji zobowiązań zgłaszanych w postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu.
3. Propozycje restrukturyzacji majątku przedsiębiorcy powinny wskazywać, jaka część majątku zostanie zbyta, wydzierżawiona lub wynajęta, określać sposoby zbycia oraz na co zostaną przeznaczone uzyskane środki. Propozycje te nie mogą obejmować składników majątku niestanowiących własności przedsiębiorcy, chyba że właściciel wyrazi na to zgodę na piśmie.

4. Propozycje restrukturyzacji zatrudnienia powinny wskazywać ogólną liczbę zatrudnionych, liczbę pracowników zwalnianych i zasady zwolnień, liczbę pracowników zatrudnianych oraz zasady zatrudniania, a także konsekwencje finansowe tych zmian.

Art. 504.

Restrukturyzacja zobowiązań następuje w drodze układu zawartego na zgromadzeniu wierzycieli.

Art. 505.

1. Termin zgromadzenia wierzycieli ustala przedsiębiorca w porozumieniu z nadzorcą sądowym.
2. Zgromadzenie wierzycieli nie może się odbyć wcześniej niż po upływie miesiąca od dnia wszczęcia postępowania naprawczego.
3. Przedsiębiorca zawiadamia wierzycieli o terminie i miejscu zgromadzenia wierzycieli listem poleconym lub za dowodem doręczenia co najmniej dwa tygodnie przed zgromadzeniem. Wraz z zawiadomieniem należy doręczyć wierzycielom plan naprawczy.

Art. 506.

W zgromadzeniu wierzycieli mają prawo uczestniczyć wierzyciele, którzy zostali powiadomieni o terminie zgromadzenia, albo pomimo braku powiadomienia zgłoszą nadzorcą sądowemu swoje uczestnictwo, a przedsiębiorca nie zaprzeczy istnieniu ich wierzytelności.

Art. 507.

Zgromadzenie wierzycieli prowadzi nadzorca sądowy.

Art. 508. (uchylony).

Art. 509.

1. Głosowanie nad układem może odbywać się w grupach wierzycieli. Podziału na grupy dokonuje przedsiębiorca. Przepis art. 278 stosuje się odpowiednio.
2. Na zgromadzeniu wierzycieli wierzyciele głosują z sumą swoich wierzytelności, jaką umieszczono na liście wierzytelności, sporządzonej przez przedsiębiorcę z zachowaniem wymogów art. 245–251.
3. Wierzyciele, którzy nie zostali umieszczeni na liście, a którzy zgłosili swój udział w zgromadzeniu wierzycieli, głosują z sumą zgłoszonych wierzytelności do wysokości niezaprzeczonej przez przedsiębiorcę.

Art. 510.

1. Układ jest przyjęty, jeżeli wypowie się za nim większość wierzycieli uprawnionych do uczestniczenia w zgromadzeniu wierzycieli mających łącznie dwie trzecie ogólnej sumy wierzytelności uprawniających do głosowania.
2. Jeżeli wierzyciele głosowali w grupach, przepis art. 285 stosuje się odpowiednio.

Art. 511.

1. Z przebiegu zgromadzenia sporządza się protokół, który powinien zawierać osnovę układu oraz wymieniać wierzycieli głosujących za układem i przeciwko układowi.
2. Do zgromadzenia wierzycieli w sprawach nieuregulowanych w niniejszej części stosuje się odpowiednio przepisy art. 196–198, art. 283 ust. 1–3 i art. 284.

Art. 512.

1. Nieprzyjęcie układu nie wyklucza możliwości ponownego zwołania zgromadzenia wierzycieli, na którym dopuszcza się zgłoszenie nowych propozycji restrukturyzacji zobowiązań oraz innych zmian w planie naprawczym.
2. O terminie ponownego zgromadzenia wierzycieli nadzorca sądowy ogłasza na zgromadzeniu, na którym układ nie został przyjęty.
3. Oddany poprzednio za układem głos wierzyciela, który nie stawiał się na ponownym zgromadzeniu, zachowuje moc przy obliczaniu wyników głosowania, jeżeli nowe propozycje są dla tego wierzyciela nie mniej korzystne od propozycji, nad którymi wcześniej głosował.

Art. 513.

1. Każdy z wierzycieli uprawniony do udziału w zgromadzeniu może zgłosić zarzuty przeciwko układowi.
2. Zarzuty może zgłosić wierzyciel nieuprawniony do udziału w zgromadzeniu, jeżeli wykaże, że układ może mu utrudnić dochodzenie roszczeń.
3. Zarzuty wnosi się do sądu w terminie tygodnia od dnia zawarcia układu. Dla wierzycieli, którzy nie zostali zawiadomieni o zgromadzeniu wierzycieli, termin ten biegnie od dnia obwieszczenia, o którym mowa w art. 514 ust. 1.

Art. 514.

1. Sąd zatwierdza układ po przeprowadzeniu rozprawy. O terminie rozprawy należy dokonać obwieszczenia zgodnie z przepisem art. 221 i przez ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym oraz zawiadomić przedsiębiorcę i osoby, które wniosły zarzuty.
2. Sąd, zatwierdzając układ, może ustanowić nadzorcę sądowego na czas wykonywania układu. Przepis art. 497 stosuje się odpowiednio.
3. Na postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia układu przysługuje zażalenie.

Art. 515.

1. Sąd odmawia zatwierdzenia układu, jeżeli:
  - 1) brak było podstaw do prowadzenia postępowania naprawczego;
  - 2) przedsiębiorca nie złożył wymaganych w sprawie dokumentów;
  - 3) dane zawarte w dokumentach i oświadczeniach przedsiębiorcy były nieprawdziwe;
  - 4) przedsiębiorca nie zawiadomił wszystkich znanych mu wierzycieli o terminie zgromadzenia wierzycieli;
  - 5) nadzorca sądowy nie miał możliwości sprawowania nadzoru;

- 6) w toku postępowania naruszono przepisy prawa, które mogły mieć wpływ na wynik głosowania;
  - 7) przedsiębiorca zbył lub obciążył swe mienie albo udzielił niektórym wierzycielom większych korzyści z naruszeniem przepisów art. 501;
  - 8) z okoliczności sprawy wynika, że układ nie będzie wykonany;
  - 9) układ jest krzywdzący dla wierzycieli, którzy wnieśli zarzuty;
  - 10) przyjęty plan naprawczy nie zapewnia przywrócenia przedsiębiorcy zdolności do konkurowania na rynku.
2. W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 3, 9 i 10, sąd może zatwierdzić układ, jeżeli w dokumentach przedsiębiorcy znalazły się nieprawdziwe dane z przyczyn od przedsiębiorcy niezależnych, albo które nie miały istotnego wpływu na przebieg postępowania i gdy jest oczywiste, że na podstawie układu wierzyciele zostaną zaspokojeni w stopniu nie mniej korzystnym niż w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego.
3. Odmowa zatwierdzenia układu wywołuje skutki takie jak uchYLENIE układu. W przypadku odmowy zatwierdzenia układu z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 7, odsetki od zobowiązań przedsiębiorcy należne za okres postępowania naprawczego przysługują w podwójnej wysokości.

Art. 516.

1. Układ wiąże wszystkich wierzycieli, którzy zostali zawiadomieni o zgromadzeniu wierzycieli, na którym doszło do zawarcia układu, oraz tych, którzy zgłosili nadzorcy sądowemu swoje uczestnictwo na zgromadzeniu wierzycieli, a przedsiębiorca nie zaprzeczył istnieniu ich wierzytelności.
2. Do wykonania układu przepis art. 296 stosuje się odpowiednio.

Art. 517.

1. Układem objęte są wierzytelności umieszczone na liście wierzytelności, jeżeli zostały potwierdzone przez wierzycieli.
2. Układem objęte są wierzytelności sporne, jeżeli spór o ich istnienie lub wysokość rozstrzygnięty został po zatwierdzeniu układu. W tym przypadku układem objęte są wierzytelności umieszczone na liście wierzytelności, do wysokości zgłoszonej przez przedsiębiorcę prowadzącego postępowanie naprawcze, a w sprawach wierzytelności nieumieszczonych na tej liście, lecz zgłoszonych przez wierzycieli, do wysokości niezaprzeczonej przez przedsiębiorcę.

Art. 518.

Do skutków układu przepisy art. 291 i 292 stosuje się odpowiednio.

Art. 519.

Jeżeli postępowanie naprawcze prowadzi mały lub średni przedsiębiorca, postępowanie umarza się z mocy prawa w razie niezawarcia układu w terminie trzech miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. W innych przypadkach postępowanie umarza się po upływie czterech miesięcy od dnia jego wszczęcia.

Art. 520.

1. Sąd uchyla układ, jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje układu albo gdy przyczyny, o których mowa w art. 515 ust. 1 pkt 1–8 i 10, ujawniły się w okresie wykonywania układu.
2. Sąd może uchylić układ, jeżeli przedsiębiorca nie realizuje planu naprawczego przyjętego w toku postępowania naprawczego.

Art. 521.

1. O uchyleniu układu sąd orzeka na wniosek zgłoszony przez każdego z wierzycieli lub przez osoby, które zgodnie z układem są uprawnione do nadzoru nad jego wykonaniem.
2. W razie zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości przedsiębiorcy, który zawarł układ w postępowaniu naprawczym, sąd, ogłaszając upadłość, z urzędu orzeka o uchyleniu układu.
3. Uchylenie układu powoduje zakończenie postępowania naprawczego. Poza tym do skutków uchylenia układu przepisy art. 304 i 305 stosuje się odpowiednio.

**CZĘŚĆ PIĄTA
PRZEPISY KARNE****Art. 522.**

1. Kto będąc dłużnikiem albo osobą uprawnioną do reprezentowania dłużnika, który jest osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej, podaje we wniosku o ogłoszeniu upadłości albo w oświadczeniu o wszczęciu postępowania naprawczego nieprawdziwe dane
– podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
2. Tej samej karze podlega, kto będąc dłużnikiem lub osobą uprawnioną do reprezentowania dłużnika, który jest osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej, w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości albo w postępowaniu naprawczym podaje sądowi nieprawdziwe informacje co do stanu majątku dłużnika.

Art. 523.

1. Kto będąc upadłym albo osobą uprawnioną do reprezentowania upadłego, który jest osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej, nie wydaje syndykowi całego majątku wchodzącego do masy upadłości, ksiąg rachunkowych lub innych dokumentów dotyczących jego majątku
– podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
2. Tej samej karze podlega, kto będąc upadłym albo osobą uprawnioną do reprezentowania upadłego, który jest osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej, nie udziela syndykowi lub sędziemu-komisarzowi informacji dotyczących majątku upadłego.

CZĘŚĆ SZÓSTA
ZMIANY W PRZEPISACH OBOWIĄZUJĄCYCH,
PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I PRZEPISY KOŃCOWE

DZIAŁ I

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 524–535. (pominięte).

DZIAŁ II

Przepisy przejściowe

Art. 536.

W sprawach, w których ogłoszono upadłość przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 537.

W sprawach, w których przed dniem wejścia w życie ustawy wpłynął wniosek o ogłoszenie upadłości, lecz jeszcze nie wydano postanowienia o ogłoszeniu upadłości, postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości prowadzi się według przepisów ustawy.

Art. 538.

1. Jeżeli podanie o otwarcie postępowania układowego złożone zostało przed dniem wejścia w życie ustawy, lecz jeszcze nie orzeczono o otwarciu postępowania układowego, postępowanie prowadzi się według przepisów ustawy. Sąd może zobowiązać dłużnika do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu zgodnie z przepisami ustawy.
2. W sprawach, w których postanowienie o otwarciu układu zostało wydane przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo o postępowaniu układowym (Dz. U. Nr 93, poz. 836, z późn. zm.¹⁴⁾), z wyjątkiem art. 31 § 5 zdanie drugie.

Art. 539.

W sprawach, o których mowa w art. 536 i 538 ust. 2, wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego dokonuje się według przepisów dotychczasowych.

Art. 540.

Do postępowań wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, na podstawie art. 17² rozporządzenia, o którym mowa w art. 545 pkt 1, stosuje się przepisy dotychczasowe.

---

¹⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 1950 r. Nr 38, poz. 349, z 1990 r. Nr 55, poz. 320, z 1996 r. Nr 6, poz. 43 i Nr 43, poz. 189 oraz z 1997 r. Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770 i Nr 133, poz. 885.

Art. 541. (pominięty).

Art. 542. (pominięty).

Art. 543.

Ilekcroć w przepisach odrębnych jest mowa o „postępowaniu upadłościowym”, rozumie się przez to postępowanie upadłościowe obejmujące likwidację majątku upadłego.

Art. 544.

Ilekcroć w przepisach odrębnych jest mowa o „postępowaniu układowym”, rozumie się przez to także postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu.

DZIAŁ III

Przepisy końcowe

Art. 545.

Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512, z 1994 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 85, poz. 426, z 1996 r. Nr 6, poz. 43, Nr 43, poz. 189, Nr 106, poz. 496 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 54, poz. 349, Nr 117, poz. 751, Nr 121, poz. 770 i Nr 140, poz. 940, z 1998 r. Nr 117, poz. 756, z 2000 r. Nr 26, poz. 306, Nr 84, poz. 948, Nr 94, poz. 1037 i Nr 114, poz. 1193 oraz z 2001 r. Nr 3, poz. 18);
- 2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Przepisy wprowadzające prawo upadłościowe (Dz. U. Nr 93, poz. 835 oraz z 1946 r. Nr 31, poz. 197, Nr 57, poz. 321 i Nr 60, poz. 329);
- 3) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo o postępowaniu układowym (Dz. U. Nr 93, poz. 836, z 1950 r. Nr 38, poz. 349, z 1990 r. Nr 55, poz. 320, z 1996 r. Nr 6, poz. 43 i Nr 43, poz. 189 oraz z 1997 r. Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770 i Nr 133, poz. 885).

Art. 546.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2003 r., z tym że:

- 1) w przypadku przedsiębiorców, którzy złożyli wnioski, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (Dz. U. Nr 213, poz. 1800, z późn. zm.¹⁵⁾), oraz dłużników odpowiadających solidarnie wraz z przedsiębiorcami, będących stroną postępowania restrukturyzacyjnego prowadzonego na podstawie tej ustawy, przepisy niniejszej ustawy o postępowaniu naprawczym wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że postępowanie naprawcze nie obejmuje zobowiązań cywilno-

---

¹⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844 i Nr 229, poz. 2271, z 2004 r. Nr 123, poz. 1291, z 2006 r. Nr 158, poz. 1121 oraz z 2009 r. Nr 215, poz. 1664 i Nr 219, poz. 1707.

- prawnych i publicznoprawnych objętych postępowaniem toczącym się na podstawie przepisów o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy, jeżeli przedsiębiorca jest stroną takiego postępowania w chwili ogłoszenia oświadczenia o wszczęciu postępowania naprawczego w Monitorze Sądowym i Gospodarczym;
- 2) przepisy art. 451, art. 454–470, art. 481 i art. 482 stosuje się z dniem przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.